

SLOVENSKI

Izdaja časopisno založniško podjetje SZDA "Nas tiska" Direktor: Rudi Janžura / Odgovorni urednik: Sergej Vošnjak / Tiska tiskarna "Slov. poročevalec" / Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica 3, telefon 23-222 do 23-526 / Uprava: Ljubljana, Tomšičeva 5/II, telefon 23-522 do 23-526 / Oglasi oddelček: Ljubljana, Kardeljeva ulica 6, telefon 21-896, za ljubljanske naročnike 20-463, za ruranje 21-832 / Poštni predal 29 / Tekoči račun Narodne banke 601-17-163 / Mesečna naročnina 200 din

Poročevalec

PRVI DAN DELA III. KONGRESA ZVEZE KOMUNISTOV SLOVENIJE

Začel se je III. kongres

Po počastitvi umrlih tovarišev je izvolil kongres delovno predsedstvo in potrebne komisije, med temi politično-organizacijsko, za ideološka vprašanja in vprašanja družbenega upravljanja — Referat o nalogah Zveze komunistov je imel sekretar CK ZK Slovenije Miha Marinko — Popoldne je kongres nadaljeval delo v komisijah — Kot delegat CK ZKJ prisostvuje kongresu Edvard Kardelj

Ljubljana, 18. maja. Danes se je začel v renovirani in lepo okrašeni union-ski dvorani III. kongres Zveze komunistov Slovenije. Kongres je začel sekretar Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije Miha Marinko, ki je v uvodnih besedah dejal:

»Tovariši in tovarišice! Otvarjam III. kongres Zveze komunistov Slovenije. Ob tej priložnosti toplo pozdravljam delegata CK ZKJ tovariša EDVARDA KARDELJA, pozdravljam delegata Zveze komunistov iz republike Srbije, tovarišico CANO BABOVIĆ, iz Hrvatske ANTONA BIBRA, iz Bosne in Hercegovine UGLJEŠO DANILOVIĆA, iz Črne gore VOJO BILJANOVIĆA, iz Makedonije NAUMA NAUMOVSKEGA. Posebno toplo pozdravljam predstavnike naše JLA. Nadalje pozdravljam goste iz Trsta, Gorice in Koroske. Pozdravljam tudi vse ostale goste in delegate, ki prisostvujejo kongresu.

Tovariši in tovarišice! V obdobju, ki je minilo od II. kongresa do danes, smo izgubili veliko število naših tovarišev, ki so umrli obnemoglo zaradi vojnih naprov. Doživeli smo težko izgubo BORISA KIDRIČA, katerega je nemila usoda iztrgala pred letom dni iz naše srede. Te dni bo minilo 12 let, kar je bil ustreljen kot talec organizacijski sekretar CK TONE TOMŠIČ. Vsekakor so to težke izgube za našo Partijo. Predlagam, da se oddolžimo njihovu spominu z enominutnim molkom. Slava jim!

Predlagam kongresu, da bi v počastitev njihovega spomina kongres poslal delegacije, ki bi položile venec na grobnico narodnih herojev tovarišema Kidriču in Tonetu Tomšiču.

Nato je kongres izvolil kot delegate naslednje tovariše: Martina Zugelja, Olgo Vrabčič in Mirka Zlatnerja ter Franca Stadlerja, Darinka Kovačič in Ivana Gorjupa. Izvoljeni tovariši so odnesli venec na grobnico narodnih herojev.

Zatem so delegati izvolili predsedstvo kongresa. Izvoljeni so bili naslednji tovariši:

Edvard Kardelj, Miha Marinko, Franc Leskošek, Boris Kraigher, Ivan Maček, Vida Tomšič, Ivan Regent, Stane Kavčič, Jaka Mojskr, Angelca Oceppek, Janko Rudolf, Lidija Sentjura, Vlado Majhen, Janez Vipotnik, Olga Vrabčič, Viktor Kovač, Marijana Drakšler, Franc Simončič, Jože Gričar.

DELEGATOM III. KONGRESA ZVEZE KOMUNISTOV SLOVENIJE

Dragi tovariši, vem, upali ste, da bom prišel na vaš kongres, ki ima v današnji fazi razvoja naše socialistične stvarnosti velik pomen, toda moje možnosti se časovno niso ujemale z njim in mi je žal, da nisem mogel ostati v Sloveniji, da bi prisostvoval kongresu.

Problemi, o katerih boste na kongresu razpravljali, so mnogoštevilni in važni, toda ta trenutek je za vse naše komuniste najvažnejši problem vprašanje pravičnega pojmovanja vloge komunista na današnji razvojni stopnji v naši državi.

To, kar se pri nas dogaja, in vloga komunista v tem dogajanju, to mora biti vsakemu komunistu prav tako jasno, kakor je jasen naš smoter — socializem. Nobene težave na naši poti ne smejo biti vzrok za kakršno koli malodušnost ali omahovanje v naših vrstah. Naši dosednji uspehi tako med vojno, kakor po njej, so dokaz za pravilnost naše linije in za ogromno moč, ki jo predstavlja Zveza komunistov in njena enotnost. Ali je kaj lepšega in častnejšega, kakor biti član take revolucionarne organizacije, katere člani so izvršili tako junška dejanja za svobodo in srečno budočnost svojega ljudstva, katere člani so leta 1948 ostali prav tako neustrašeno dosledni sami sebi in svojemu ljudstvu, zvesti, kakor so bili tudi leta 1941 in ves čas težke osvobodilne borbe.

Vloga komunista v naši deželi — v njeni socialistični izgradnji ter pri oblikovanju socialistične zavesti v naši skupnosti, pri pravilnem usmerjanju naših delovnih ljudi pri uresničevanju socializma pri onemogočanju vseh sovražnih sil doma in na tujem, ki nam skušajo preprečiti to, kar žele ustvariti delovni ljudje naše domovine, je ogromna in častna. Želim vašemu kongresu plodno delo in uspešno izvrševanje njegovih sklepov.

Toplo vas pozdravljam!

Smrt fašizmu — svoboda narodul

Josip Broz - Tito, I. r.

Kongres je izvolil tri sekretarje kongresa in sicer Franca Perovška, Mitjo Ribičiča in Ado Krivice.

Nato je bil na predlog Borisa Kraigherja sprejet naslednji dnevni red kongresa:

1. Politično - organizacijsko poročilo o delu ZKS med II. in III. kongresom.

2. »Naloge komunistov v boju za socializem — referat Miha Marinko.

3. Poročilo revizijske komisije.

4. Volitve CK in revizijske komisije.

5. Razno.

Pred prehodom na dnevni red je Boris Kraigher predlagal, da bi poročilo o 1. točki dnevnega reda na kongresu odpadlo, ker so ga vsi delegati že pred nekaj dnevi prejeli in predlagal po poslovniku razpravo o 1. in 2. točki dnevnega reda skupno.

Sekretar kongresa Franc Perovšek je v imenu delovnega predsedstva prečital predlog poslovnika za delo kongresa. Kongres je poslovnik sprejel.

Nato je kongres na osnovi sprejetega poslovnika izvolil predsedstva in članke komisij, v katerih bo kongres delal, in sicer politično-organizacijsko komisijo, komisijo za ideološka vprašanja in komisijo za probleme družbenega upravljanja.

Sekretar kongresa Ada Krivic je predlagala v imenu delovnega predsedstva v predsedstvo politično-organizacijske komisije Vido Tomšič, Borisa Kraigherja, Alberta Jakopiča, Jožeta Borštnarja in Toneta Kropuška ter še 50 članov. Nadalje je predlagala v predsedstvo komisije za ideološka vprašanja Borisa Zihlerja, Ivana Regenta, Dušana Boleta, Franca Kimovca, Vladka Majhna, Olgo Vrabčič, Zimo Vrščaj in 50 ostalih članov ter v predsedstvo komisije za družbeno upravljanje Staneta Kavčiča, Ivana Mačka, Franca Simončiča, Marijana Dermastja, Ivana Gorjupa, Janeza Vipotnika, Janka Rudolfa in prav tako še 50 ostalih članov.

Boris Kraigher je opozoril, da imajo po poslovniku vsi delegati pravico sodelovati v delu vseh treh komisij in je noval delegate, naj se oddolžijo, v kateri komisiji bodo delali. Pravico prisostvovati delu komisij imajo tudi povabljeni gostje.

Nato so bili izvoljeni v verifikacijsko komisijo: Pavle Zavcer, Tončka Dernikovič, Ivan Gorjup, Jože Klavivar in Cvetka Vodopivec.

V komisijo za prošnje in pritožbe: Ivo Svetina, Ivan Jakomin, Darinka Kovačič, Ljubo Mlakar, Franc Zalaznik ter v

volilno komisijo: Franc Popit, Niko Belopavlovič, Avgust Brezavšek, Mara Dermastja, Ljudmila Krese, Andrej Petelin, Ivanka Sigmund in Mirko Zlatner.

V redakcijsko komisijo, ki bo obdelala kongresno gradivo, so bili izvoljeni: Boris Zihler, Ivan Bratko, Rudi Janžura, Ada Krivic in Franc Perovšek.

Po izvolitvi vseh organov je kongres prešel na drugo točko dnevnega reda in je dobil besedo tovariš Miha Marinko, ki je imel referat o nalogah komunistov v boju za socializem. (Referat objavljam na 3. strani).

Delo komisije za družbeno upravljanje

V dvorani izvršnega sveta LRS se je sestala komisija, ki je razpravljala o problemih družbenega upravljanja. Aktualnost teh problemov je pritegnila več kot polovico vseh delegatov in gostov, ki prisostvujejo kongresu. Med drugimi so bili danes navzoči tudi delegati CK ZKJ Edvard Kardelj, sekretar CK ZKS Miha Marinko, član izvršnega komiteja ZKJ Franc Leskošek-Luka in drugi.

osnovna vprašanja — investicije, proizvodni plan itd. — pogosto mimo njih ali pa se jih le površno dotaknejo. Razen tega pa se premalo poglabljajo v ta vprašanja zato, ker so premalo poučeni o bistvu vprašanj, o katerih naj bi razpravljali. Tehnična in administrativna vodstva podjetij naj bi v bodoče članom delavskih svetov gospodarske probleme bolj podrobno obravzovala že pred zasedanji.

bi bil lahko. Medtem ko mnoga druga podjetja nimajo dovolj strojev in bi jim lahko Litostroj izdeloval polizdelke ter tako stoodstotno izkoristil svoje stroje. No, nekatera podjetja menijo, da bi jih Litostroj na ta način prikršjal za nove stroje.

Tov. Miha Berčič, delegat okraja Ljubljana okolica, je podal nekaj zanimivih števk o velikem številu delavcev, ki sodelujejo pri upravljanju, saj pride v okraju na vsakih 8 delavcev 1 član delavskega sveta. Po drugi strani pa bo treba precej razmišljati o odnosih med delavci in nameščenci, ki so zaposleni v industriji. V okraju pride na 8 industrijskih delavcev 1 nameščenec, v mestu Ljubljana pa na 4,8 delavca 1 nameščenec. Z ozirom na veliko število delavcev, ki sodelujejo v delavskih svetih, je tembolj važen odnos komunistov do delavskih svetov, na drugi strani pa se morajo komunisti zamisliti nad visokim odstotkom uslužbenecv v industriji. Tov. Berčič je govoril nato o nekaterih negativnih primerih v odnosih komunistov do delavskega upravljanja oziroma delavskih svetov. Neko podjetje je sprejelo naročila tudi od privainikov, čeprav ni izpolnilo naročil državnih podjetij. Delavski svet je sklenil, da bodo v podjetju delali za privatnike v popoldanskih urah (šušmarjenje). O tem je razpravljala partijska organizacija in ugotovila, da k vsej stvari nima kaj pripomniti, ker je tako sklenil delavski svet. Ta primer kaže, da skušajo komunisti ponekod prevreči vso odgovornost za take pojave na druge. Prav tako komunisti ne čutijo potrebe, da bi zavzeli do posameznih vprašanj organizirano stališče zaradi popolnoma formalne demokracije. Tako na primer kandidirajo 40 članov v podjetju, kjer je treba izvoliti le 20 članov ali pa razpravljajo o tem, ali je Zveza komunistov poklicana, da razmišlja, kdo naj bo v upravnem odboru ali ne, češ upravni odbor naj izvoli delavski svet. V vseh teh primerih bi se morali komunisti boriti, da pridejo v te organe najboljši ljudje.

Tovariš Kristan iz Ljubljane je govoril o problemu družbenega upravljanja v obrti. V obrti je družbeno upravljanje drugačno kot v industriji. Tu imamo drobne, razcepljene proizvajalce, večje in manjše delavnice, zadrugne, zaprte delavnice itd. V manjših delavnicah upravljajo kolektivni obratke sami, brez upravnega odbora. V zadrugnem sektorju je bil velik odpor proti uvedbi socialističnega načina delavskega upravljanja. Tu niso hoteli priznati družbene lastnine osnovnih sredstev. Prav tako se ne strinjajo z uvajanjem delavskih svetov državnih mojstri, ki so vnesli v podjetje svoja osnovna sredstva. V teh podjetjih se včasih tudi deli dobiček v razmerju 60:40 v korist državnega mojstra.

Ruprecht Uroš, delegat iz Ljubljane, je razpravljal o družbenem upravljanju v zdravstvenih ustanovah. V zdravstvenih ustanovah so ljudje, ki skušajo prikazati, da se delavsko upravljanje ne bo obneslo. Prvi so klerikalni elementi, ki napihujejo vse napake, samo da bi dokazali, da družbeno upravljanje ne gre. Drugi, med temi so tudi nekateri strokovnjaki, menijo, da se na zdravstvene probleme spoznajo edino le zdravniki in da se zato v to delo ne more mešati nihče drugi. Po mnenju teh se bo prejel ali slej izkazalo, da je družbeno upravljanje v zdravstvenih ustanovah nevarno in da bo sredstva za te ustanove morala ponovno dodeljevati država. Tovariš Ruprecht je dejal, da so komunisti naredili zelo malo, da bi taka mnenja ovrgli. Narobe, celo sprotne sklepe niso po sestankih izvajali in tako kršili načela demokratičnega centralizma.

V ustanovah je precej negativnih pojavov, tako na primer mnogi izkoriščajo dejavno službo zato, da sebi izboljšajo gnotni položaj, ne računajo pa pri tem, da se vsak občutni dan zato za 30 din dražji. Takih primerov je več. Po mnenju delegata se kažejo tendence, da bi delavne plače dodeljevali vsam, kar prav gotovo ni nimen urebno, ki to določa. Linearno zviševanje ne bi bilo stimulacija za delo. Ob koncu je govoril še o oskrbi z zdravili in o razdeljevanju le-teh. Omenil je, da izdajo v Sloveniji za zdravila nad eno milijardo dinarjev na leto, pri čemer odpade na uvožena zdravila okoli 100 milijonov deviznih dinarjev.

Poleg omenjenih tovarišev so diskutirali še tov. Heider iz Trbovlj, tov. Stojan Anđrič iz Sočana, Horvat Janez, Maribor, France Dižak in še nekateri.



Tovariš Miha Marinko med referatom

Delo komisije za družbeno upravljanje je vodil tov. Stane Kavčič, ki je uvodoma dejal, da je bila v referatu obdelana v glavnem problematika družbenega upravljanja z ozirom na komunalno skupnost. So pa tu še razna vprašanja, kakor vprašanje oblastnega funkcioniranja komunalne skupnosti, vprašanje delavskega upravljanja in funkcioniranja organov delavskega sveta s kolektivom.

Delegat Ivo Ševčnik z Jesenja je razpravljal o delavskih svetih ter izrazil mnenje, da so delavski sveti na splošno prezaposleni z reševanjem neštetihih drobnih vprašanj in problemov, da pa gredo

Tovariš Grm, delegat iz Kočevja, je bil mnenja, da je mandatna doba članov delavskega sveta prekratka. Po njegovem mnenju se člani delavskih svetov v enem letu dela v delavskem svetu komaj spoznajo z vsemi problemi podjetja, ki ga upravljajo; zato bi bilo koristno, da bi se člani volilo za dve leti.

Delegat iz Radovljice, tov. Milan Kristan je med drugim govoril o pomenu družbenih planov, ki naj bi urejali odnose med komunami in podjetji, med občinami in okraji ter občinami in drobnimi proizvajalci. Po njegovem mnenju tudi tisk ne piše dovolj izčrpno o teh odnosih. Govoril je tudi o problemu zaostalosti občin, ki ne morejo kriti svojih proračunskih izdatkov.

Tov. Barlič, delegat Litostroja je govoril o stiku delavskega sveta s kolektivom. Ta stik je bil v Litostroju slab vse dotlej, dokler niso organizirali obratnih odborov delavskega sveta. S tem so po mnenju delegata odpravili pilseno dirigiranje delavskega sveta; namesto tega se sedaj prenaša in tolmači članom kolektiva naloge ustno, njihove predloge pa prenaša na zasedanje delavskega sveta. Delegat je govoril tudi o potrebnem sodelovanju med podjetji. V Litostroju imajo velik in moderno urejen strojni park, ki pa ni izkoriščen kot



Tovariš Boris Kraigher je včeraj predsedoval delavskemu predsedstvu Kongresa

REFERAT TOV. MIHE MARINKA NA STRANI 3 — ZUNANJA POLITIKA NA STRANI 7

Delo komisije za ideološka vprašanja

Nekaj pred 5. uro je začela svoje delo komisija za ideološka vprašanja III. kongresa ZKS. Komisiji je prisostvovalo okoli 150 delegatov in gostov. Njeno zasedanje je odprl in vodil Boris Ziherl, ki je najprej poudaril, naj bi komisija razpravljala o tem, kar je bilo v ideološkem delu doseženega doslej in o nalogah, ki stoje pred nami za idejno politični dvig delovnih ljudi. Naglasil je, da tvorita osnovo za razpravljanje komisije referat tovariša Mihe Marinka in poročilo o delu CK ZKS.

V diskusiji je tovariš Ziherl omenil nekatere probleme, o katerih naj bi v komisiji zlasti razpravljali. Predvsem pa smatra, da bo komisija razpravljala o idejno politični ravni in usposobljenosti kadrov ZKS, kakršni so danes, o prijemih in oblikah tega dela doslej in vnaprej, o idejnem dvigu komunističnih kadrov, predvsem z ozirom na probleme političnega šolstva in vsakovrstne druge, med njimi tudi individualne izgradnje članov Zveze komunistov.

Kot naslednje smatra vredno obravnavanja probleme okolja in pojavov v okolju, v katerem komunisti delajo, to je konkretna družbena stvarnost, v kateri se morajo naši komunisti znajti, izkušnje v idejnem boju itd. Prav tako naj bi po njegovem mnenju obravnavala komisija tudi sredstva idejnega vpliva, s katerimi razpolagajo komunisti, kot so tisk, revije, radio, gledališče, poljudna znanost, ljudske univerze itd.

Osnovna problematika pri tem razpravljanju izvira iz izkušnje, da se je predvsem delavski razred v vseh težjih

idejno-političnih preizkušnjah pokazal kot imun za vse anti-socialistične vplive, kot je to poudaril v svojem referatu Miha Marinko.

Zaradi tega bi bilo napak ob analizi konkretnega današnjega stanja in perspektivi njegovega razvoja v bodočnosti, kakor koli izražati nevero, nezaupanje ali postavljati v središče dogajanja tiste pojave, ki so sicer vredni obsodbe, ki pa vendarle niso bistveni za stvarnost. V središču bodočega idejno političnega dela mora biti delavski razred.

Nadalje naj bi komisija razpravljala o problemih kulturno-prosvetnega dela med delavci, predvsem o problemih naših »Svobod«, kulturno-prosvetnih in političnem delu v sindikatih. V to problematiko sodi tudi vprašanje idejnega vpliva, ki ga proletarijat lahko ima na podeželju.

Kot posebno vprašanje so naša mladina in sredstva, s katerimi komunisti lahko in morajo na to mladino vplivati preko vseh tistih ustanov, ki imajo z njo opravka, predvsem preko šolstva, preko aktivnosti komunistov kot šolskih delavcev, prosvetnih delavcev itd.

S to uvodno diskusijo pa, kot je poudaril tov. Ziherl, niso izčrpana vprašanja, o katerih naj bi komisija razpravljala, čeprav so po njegovem bistvena.

V razpravi je prvi govoril Ivan Regent predvsem o delu delavskih prosvetnih društev »Svoboda«. Navedel je, da deluje danes 130 takih društev z okoli 49.000 člani, med katerimi je okoli 25.000 delavcev in 20.000 uslužbencev ter kmetov, članov Zveze komunistov pa okrog 5000. Poudaril je,

da je predvsem odstotek delavstva premajhen, zlasti v večjih industrijskih centrih, enako pa je majhno tudi število članov Zveze komunistov. Mnenja je bil, da je v sedanjih prilikah in materialnih možnostih bilo kvantitativno mnogo storjenega, da pa bo treba vnaprej delo poglobiti, pomnožiti število dobrih knjižnic in jih obogatiti. Prav tako je opozoril na pomanjkanje prosvetnih domov ali pa vsaj dvoran, v katerih naj bi prosvetna društva imela svoje prireditve.

V drugem delu razprave je tov. Regent govoril obširneje o potrebi marksističnega znanja, kajti brez njega ni mogoče marksistično analizirati pojavov v našem družbenem življenju in dogajanju. Pri tem je bil mnenja, naj bi se komunisti ideološko izpopolnjevali zlasti na tistih področjih, na katerih se javno udeležujejo.

Tovariš Regent je tudi kritiziral mnenja, da imajo »Svoboda« predvsem nalogo zabavati ne pa vzgajati. Obravnaval je premajhno zanimanje okrajnih in mestnih političnih vodstev za delo »Svobode«, marveč vseh kulturno-prosvetnih društev.

Za tovarišem Regentom so govorili še tovariši Dernač iz krškega okraja, Božičeva iz Idrije, Mlakar iz Jesenice, Bračič iz Ptuja, Albina Mali iz krškega okraja in tovariš Zen iz Sošanja.

Tovariš Bračič je omenil zlasti večjo skrb za vzgojo in šolanje otrok delavskih staršev in omenil, da bodo v Ptuj po neposrednem stiku

s starši delavskih otrok dajali posebne štipendije prav tem otrokom za šolanje tako v višjih gimnazijah kot na univerzi, ker je število otrok iz delavskih družin zelo majhno tako na srednjih šolah, kot na univerzi.

Albina Mali je obravnavala predvsem vzgojo otrok padlih borcev, tovariš Zen pa je govoril o »jezikus«, ki ga uporabljajo v političnem delu in v tisku, ki pa je čisto takšen, da ga naši delovni ljudje ne razumejo.

Komisija bo nadaljevala svoje delo danes ob 9. uri.

Ekspozice Aleksandra Rankovića o predlogu zakona o sodiščih

Beograd, 18. maja. Podpredsednik zveznega izvršnega sveta Aleksander Ranković bo jutri na skupni seji odbora za ljudsko oblast in organizacijo ter zakonodajnega odbora zveznega zbora podal ekspozice o predlogu zakona o sodiščih. Ta seja je napovedana za 17. ur. Gre za enega izmed treh novih zakonskih predlogov, ki jih ima sprejeti zvezna ljudska skupščina in s katerimi se bo došlo do splošni sodni sistem ter osnovna načela sodstva v naši državi. Poleg zakona o sodiščih sta še zakonska predloga o gosposarskih in vojaških sodiščih. Po načrtih teh novih zakonov se ne bo izpremenila osnovna načela, na katerih je bilo doslej organizirano naše sodstvo. Kar je relativno novega v teh predlogih, je to, da naj bi obstajala trije sodišča, redna sodišča, gosposarska in vojaška sodišča.

Trgovinska pogajanja med Jugoslavijo in Zahodno Nemčijo

Beograd, 18. maja (Tanjug). Med Jugoslavijo in Zahodno Nemčijo se bodo začela redna trgovinska pogajanja konec maja v Beogradu. Na pogajanjih bodo določili letno zamenjavo obeh držav od julija letos do julija 1955. Delegaciji bosta določili blagovne sezname, proučili nekatera vprašanja iz režima trgovine in druga vprašanja blagovne zamenjave. Na dnevnem redu razgovorov bo tudi sporazum o donavski plovi bi med obema državama.

Pogajanja s predstavnikom Izraela

Beograd, 18. maja (Tanjug). Zastopnik ekonomskega oddelka ministrstva za zunanje zadeve Izraela g. Natan bo prišel 21. maja v Beograd, da se bo z jugoslovanskimi zastopniki pogajal o odškodnini za nacionalizirano premoženje državljanz Izraela v Jugoslaviji. Zvedelo se je tudi, da se bodo konec maja v Beogradu začela tudi trgovinska pogajanja delegacij Jugoslavije in Izraela. Na pogajanjih bodo določili blagovne sezname za zamenjavo v prihodnjem letu.

Do združitve Koreje je še daleč

Zeneva, 18. maja. Posebni dopisnik Tanjuga poroča: Zastopnik ameriške delegacije je izjavil danes, da v dosedanjih razgovorih med ZDA in Južno Korejo glede izvedbe enotnih volitev na Koreji ni bil dosežen noben napredek. Večina držav, udeleženk v korejski vojni pod zastavo Združenih narodov, ki sodelujejo v korejski debati v Zenevi, se je izjavila za izvedbo enotnih volitev kot pogoja za združitve Koreje. Zastopnik Južne Koreje je ob podpori ameriške delegacije doslej vztrajno odklanjal to zahtevo, češ da so bile volitve v Južni Koreji pod nadzorstvom opazovalcev OZN že trikrat.

Države, udeleženke v korejski vojni na strani OZN, zlasti pa države, članice Britanske skupnosti narodov, pa menijo, da bi moralo biti na-

Korejska debata na ženevski konferenci ne vzbuja nobenega upanja na skorajšnjo združitve Koreje — Proti volitvam je tudi predstavnik Južne Koreje, češ da so bile volitve pod nadzorstvom opazovalcev OZN že trikrat

čelo splošnih volitev v vsej Koreji glavna točka skupnega protipredloga, ki ga zahodne države pripravljajo za četrtek ali petek, ko se bo nadaljevala korejska debata.

Dosedanja korejska debata ne daje nobenega upanja za kompromis, ki bi omogočil združitve Koreje. Zahodne si le menijo, da bi z objavo skupnega protipredloga, ki bi bil sprejemljiv za široko javnost, dobile prednost v dosedanjih debati in prevaleli s tem odgovornost za morebitni neuspeh ženevskega zasedanja izključno na nasprotno stran.

Zeneva, 18. maja. Posebni dopisnik Tanjuga poroča: Severnokorejski zastopnik na ženevski konferenci je obtožil danes na tiskovni konferenci

poveljstvo OZN na Koreji, da namenoma krši določbe premirja na Koreji. Izjavil je, da je poveljstvo OZN na Koreji ponovno začelo zbirati čete vzdolž demarkacijske črte ter odredilo nove obsežne premike čet. Hkrati je zavrnil obtožbe, izrečene v poročilu švicarskega in švedskega delegata v nevtralni komisiji proti Severni Koreji. Po tem poročilu je postalo delo nevtralne komisije popolnoma nemogoče in neuporabno zaradi obstrukcije severnokorejske strani. Severnokorejski zastopnik je dejal, da Severna Koreja »nudi vse možnosti za svobodno in neovirano delo komisije« ter da je treba, če je kak zastoj v delu komisije, iskati odgovornost na nasprotni strani.

Izkoriščenih samo 16,6 odstotkov zmogljivosti

Kaj pravijo uradne statistike o delu tržaških ladjedelnih

Trst, 18. maja (Tanjug). — Po uradnih statistikah iz meseca marca je ladjedelnica Sv. Marko, ki je največja v Trstu in je v sestavi Združenih jadrankskih ladjedelnih, izkoristila samo 17,6% svoje zmogljivosti. Od leta 1857, ko je bila ustanovljena, niti en mesec v

mirnodobnih letih ni delala s tako majhno zmogljivostjo.

Podobno je bilo tudi v drugih ladjedelnih, od katerih je ladjedelnica Sv. Rok izkoristila samo 16,6% zmogljivosti.

V težkem položaju so tudi druga manjša kopenska podjetja, ki so mara izkoristila povprečno 30–35% zmogljivosti.

Po objavljenih podatkih je bil pomorski in železniški promet skozi Trst v prvih štirih mesecih letošnjega leta manjši kot v ustreznem obdobju lani.

Priporočilo Svetovni zdravstveni organizaciji

ZENEVA, 18. maja (AFP). Komisija Svetovne zdravstvene organizacije za upravnega, finančnega in pravna vprašanja bo priporočila tej mednarodni organizaciji, da bi uporabila poleg francoskega in angleškega kot uradni jeziki organizacije tudi špansko. Za ta sklep je glasovalo v komisiji 592, proti pa 39 zastopnikov. V priporočilu komisije je rečeno, naj bi bile od 1955 dalje vse uradne listine, poročila in sklepi Svetovne zdravstvene organizacije tudi v špansčini.

Jugoslovanski kuharji na mednarodnem tekmovanju

Te dni je odpotovala v Švico ekipa jugoslovanskih kuharjev na mednarodno tekmovanje v kuhanju in kuharsko razstavo, nazvano »Hospes«. To je prvič, da naši kuharji nastopajo na tem mednarodnem tekmovanju, ki ga prireja Švica že 50 let, in sicer vsakih 5 let. Tekmovanje traja 2 meseca in vsaka ekipa kuha 3 dni. Topla jedila prodajajo v za to prirejenih restavracijah, mrzla pa na razstavi. Naša ekipa je odšla s seboj tudi več specialitet, kot morske ribe in rabe iz Jadrana ter posrvi z Ohridskega jezera. B. B.

V Polju pri Ljubljani bo avgusta partizanski zbor

V tork zvečer smo imeli v Polju letni občni zbor Zveze borcev. Nad 300 članov je zastopalo 22 vasi naše občine. Po poročilih se je razvila živahna diskusija o lanskem delu in o nalogah, ki stoje letos pred člani ZB. Mladino vzbujati v borbenem duhu, nenehna skrb za otroke padlih, budenje krepišče organizacije ZB, pomoč socialno šibkim, horec postavitev spomenika nad 600 padlim borcem občine Polje — vse te in še mnoge druge naloge stoje pred našo organizacijo.

Ob zaključku je Lado Mazovec predlagal, da bi napravili velik zbor partizanov in aktivistov v Polju. Računamo, da se bo tega zbora udeležila vsa Ljubljana, saj je šlo na stotine mladih Ljubljancev preko Ljubljance in naših javka v partizane, prav tako pa tudi voz za vožmo materiala. Ljubljana in Polje sta bila eno. Vseželo nas žrtve Urha. Save in drugih moriš. Vsi člani so obljubili, da bodo pomagali pri velikih pripravah za to prireditev, ki naj bi bila avgusta.

Na koncu smo izvolili nov občinski odbor in delegate za mestno skupščino. N. K.

VREME

NAPOVED ZA SREDO, dne 19. maja
Pretežno oblačno vreme z vmesnimi razjasnitvami, vendar še od časa do časa manjše plohe predvsem v planinskih predelih. Temperatura ponoči od 8 do 12 C, podnevi do 20 C.

Izid žrebanja nagrad za reševalce prvomajskih križank bomo objavili v petkovi številki »Slovenskega poročevalca«

Ljubljana, 18. maja. Danes popoldne je bilo v veliki dvorani tobačne tovarne nagradno žrebanje za reševalce prvomajskih križank »Slovenskega poročevalca«. Žrebanje se je udeležilo veliko število reševalcev, ki so v dopoldanskih urah dvignili vstopnice v naročniškem oddelku »Slovenskega poročevalca«, Kardeleva 3. Iz vrst reševalcev so bile sestavljene tri osemčlanske komisije, poleg teh pa je delala tudi glavna komisija uslužbencev iz uprave »Slovenskega poročevalca«. Žrebanje je zbudilo med prisotnimi zelo živahno zanimanje, ki se je stopnjevalo zlasti proti koncu, ko je žreb odločil o glavnih nagradah. Bilo je dosti vseleže razpoloženja in nekaj humorističnih prizorov. Komisije kakor tudi reševalci sami so ugotovili, da je žrebanje poteklo v najlepšem redu. Izid žrebanja in imena dobitnikov bomo objavili v petkovi številki našega lista.



Razprava v politično-organizacijski komisiji

Popoldne ob pol petih se je sestala komisija za organizacijsko-politična vprašanja, ki jo je vodila Vida Tomšičeva, ki je v uvodu naglasila, naj bi se delo komisije ne omejevalo samo na organizacijsko-politična vprašanja oziroma naj bi se razpravljalo sploh ne omejevalo, temveč naj bi delegati razpravljali o vseh vprašanjih, na katere zadevajo pri svojem vsakodnevnem delu. Tov. Tomšičeva je naglasila, da je bilo sprejeto delo v komisijah prav zaradi tega, da bi se lahko razprave udeležilo večje število delegatov, ki bi se tako bolj sproščeno pogovorili o vseh vprašanjih in tekočih nalogah.

Prvi je posegel v razpravo Jože Globačnik iz okraja Maribor-okolica, ki je govoril o konkretizaciji vseh nalog, ki jih postavlja Zveza komunistov. Poudaril je, da je v osnovnih organizacijah delo slabo največ zaradi tega, ker nismo kos dati posebnosti akcij teoretične utemeljitve in širše pojasnjevanja posamezne ukrepe.

Tov. Tramšek iz Ptuja je govoril o sprojanju linije Zveze komunistov na vasi. V industrijskih osnovnih organizacijah bi morali posvetiti mnogo več pozornosti tistim delavcem, ki prihajajo iz vasi. Največkrat pa se dogaja, da sprejemajo osnovne organizacije v industrijskih središčih v svoje vrste le tiste delavce, ki tam stanujejo, zanemarijajo pa skrb za tiste, ki se vozijo na delo iz okoliških vasi, na katere pa bi se bilo prav posebno potrebna nasloniti. To zlasti zaradi tega, ker je danes v Zvezi komunistov ptujskega okraja več kot dobra polovica nameščenec. V zadnjem času so osnovne organizacije le utrjevali, novih članov pa so sprejeli zelo malo — med njimi najmanj delavcev.

Rudolf Klarič iz Kočevja je govoril o tem, da danes ne gre za neke nove metode dela, temveč za stare, že preizkušene v dolgoletnem boju, za metode prepričevanja. Komunisti imajo danes vse premalo volje, da bi delali v Socialistični zvezi in

ostalih organizacijah, po drugi strani pa ugotavljajo vsak dan velike težave, katerih vzrok je predvsem vaška zaostalost, zlasti religija. To vprašanje, ki je povsod na deželi silno pereče, je bilo doslej vse preozko obravnavano in so v kočevskem okraju prav v zadnjem času v zvezi s tem dosegli že nekaj uspehov, ko so to vprašanje zajeli širše — v organizacijah Socialistične zveze.

Naslednji diskutant je bil tov. Plevč iz Novega mesta.

Angela Ocepkova je govorila o mobilizaciji državljanov v greditvi socializma. Pri tem je naglasila premajhno zanimanje članov Zveze komunistov za aktivnejšo udeležbo v Socialistični zvezi in drugih organizacijah. Tako ni slučaj, da jim prav tu mnogo delavnejši nečlani. Te pojave je opazil tudi v mestu, v delavskih središčih in zlasti na vasi.

Ko je govorila o vprašanju šolstva je menila, da je ves problem v današnjem šolskem sistemu. Otroci so v šolah preobremenjeni in učni načrt od njih vse preveč zahteva. Starši jim pri učenju ne morejo pomagati, če niso slučajno intelektualci. Današnji šolski sistem terja celo vrsto inštruktorjev za otroke in imamo tako šolo v šoli in šolo doma.

Nato so govorili Franc Zalaznik iz Maribora o nekaterih vprašanjih Zveze borcev, Marija Strban iz Krškega o vprašanju žena in Jože Rogelj iz Maribora.

Nace Voljč iz Murske Sobote je načel vprašanje vpliva nameščenec na delo Zveze komunistov v Prekmurju. Od 1100 komunistov v Prekmurju je 700 nameščenec, v vsem Prekmurju pa je okrog 6000 delavcev in industriji. Ta vpliv se kaže tudi v največjih gospodarskih podjetjih, kakor pri »Nafti« in Lendavi. Tu komunisti niso ves čas znali obravnavati resnih gospodarskih problemov, pač pa so se izgubljali v nekakšnih študijskih sestankih. Podobno stanje je v občinskih ljudskih

odborih. Ponekod je funkcija tajnika prišla že do take skrajnosti, da je le-ta meril ljudem demokracijo. Po njegovem mnenju je za tako stanje v Prekmurju odgovorno predvsem okrajno vodstvo.

Za njim je govorila Julči Resnikova iz Ljubljane, zadnji pa je na današnji razpravi govoril Franci Kolar iz Novega mesta, ki je omenil predvsem, od kod izvirajo nekatere slabosti naših osnovnih organizacij. Po njegovem mnenju je vse preveč sestankov porabljenih za osebne spore, kar je posledica premajhne skrbi osnovnih organizacij pri sprejemanju novih članov. Ko okrajni in občinski komiteji včasih dobro analizirajo nekatere politične in druge probleme in pravilno sklepajo, pa ostane žal pogosto samo pri analizi in sklepih. V organizacijah na Dolenjskem vse preveč ugotavljajo vpliv reakcije, vpliv klera itd. To ugotavljanje samo po sebi sicer še ni nič slabega, če bi ne bilo v ozadiju miselnosti, da je to posledica globlje in globlje socialistične demokracije. Tako izpade, kakor da je ljudska oblast s svojimi zakoni in ukrepi omogočila, da danes lahko reakcija spet »pri tem prav na svojo nedelavnost, saj je prav to, da so se pozabili boriti proti takim pojavom, vzrok, da skušajo nasprotniki izrabljati naše slabosti.

Nujna je prizadevnost skrb za vzgojo posameznikov. Zlasti se je vredno potruditi za posameznika, za takega, ki ima pogosto odločujoče vplivati na svojo okolico in ki bo znal konkretne naloge v resnici izpolnjevati v svojem kraju. Prepogosto pozabljamo pri ljudeh na osnovne pozitivne človeške lastnosti. Prav tako pozabljamo pri ideološki vzgoji, da je za ideološki raven komunistu potrebna vsaj minimalna splošna izobrazba.

Razprava v politično-organizacijski komisiji je bila danes zaključena s tem, da se bo nadaljevala jutri ob desetih.

Drugi kongres

Zveze delavskih prosvetnih društev »Svoboda« bo zboroval 29. in 30. maja 1954 v Celju, v dvorani Unlon. — Kongres se začne ob 9. uri dopoldne.

Dnevni red:

1. Izvolitev organov kongresa.
2. Poročilo glavnega odbora Zveze: a) poročilo predsednika, b) poročilo tajnika.
3. Poročilo nadzornega odbora.
4. Izvolitev novega glavnega odbora Zveze in nadzornega odbora.
5. Razno.

DPD Svobode pošljejo na kongres delegate po naslednjem ključu: do 150 članov dva delegata, do 400 članov tri delegata, za vsakih nadaljnjih 300 članov pa še po enega delegata.

Osnutki novih gospodarskih uredb in odločb

Predlog za dodeljevanje dolgoročnih kreditov delavcem in uslužbencem za graditev in popravilo stanovanjskih hiš

BEOGRAD, 18. maja. Odbor za gospodarstvo zveznega izvršnega sveta je zasedal večeraj in danes. Sprejel je vrsto osnutkov uredb in odločb, ki jih bo o vseh izvršnih svet obravnaval na prihodnji seji. Po predlogu uredb o dopolnitvi uredb o upravljanju z osnovnimi sredstvi naj bi gospodarska podjetja plačevala obresti in amortizacijo od osnovnih sredstev samo v času trajanja sezone. Plačevanje amortizacije in obresti od gradbenih objektov v gostinstvu in turizmu samo v času sezone bo znatno vplivalo na znižanje cen pensionov glede na to, da ti izdatki predstavljajo priložnostno veliko postavko v kalkulacijah teh podjetij.

Predlog uredb o dopolnitvi uredb o združevanju gospodarskih organizacij predvideva ustanovitve fonda za pospeševanje zunanjetrgovinske delavnosti v okviru zunanjetrgovinske zbornice. V ta fond bodo prispevala podjetja določen odstotek, v kolikor bo potrebno pa bo v ta fond prišli tudi prispevki namenskih dotoj iz proračuna. Predlagano je tudi, da se pri izdaji odločb o posameznih organizacijah ob prijavi plačevanja investicijske opreme in investicijskega materiala ob plačevanju obresti in amortizacije izloči iz plačevanja izvoza, odnosno zmanjšanja izvoza. S tem bi se omogočilo posameznim podjetjem, da z drobnimi racionalizacijami in z nabavo posameznih strojev povečajo proizvodnjo, ki bi znatno vplivala na izboljšanje naše plačilne bilance. Take odločbe so nujno potrebne

tudi zaradi tega, ker so z družbenim planom postavljene dosti čvrste omejitve za uvoz opreme in investicijskega materiala. S poter investicijskega materiala se bo udeležilo tudi dodeljevanje terminskih kreditov gospodarskim organizacijam za potrebe investicijskega vzdrževanja, kot tudi nakupa in prodaje patentov, licenc in tehnične dokumentacije. Osnovni pogoji za to bodo, da licence ustrezajo našim standardom in da bo proizvodnja ob njihovi uporabi v skladu s predmetom poslovanja podjetja.

Po daljši razpravi je bilo odločeno, da se izvršnemu svetu predložijo osnutki o dveh uredbah o plačevanju delavcev in uslužbencev železniških in transportnih podjetij kot tudi osebja zaposlenega v direktijah službe PTT. Ta predloga sta zasnovana na istih načelih plač kot v ostalih gospodarskih podjetjih s tem, da se ljudskim odborom ne bo dala možnost, da bi povečali povprečno plačo, temveč bo to storjeno s samo uredbo. Generalne direktije PTT in železnice bodo pooblaščen, da predlagajo osnove tarifnih pravilnikov, ki jih bo odobrili zvezni izvršni svet.

Odbor je razpravljal tudi o zamudnih obrestih in je predložil načrt uredb, po kateri bi gospodarske in zadržne organizacije lahko zahtevale od dolžnikov te obresti največ do 12 odstotkov, medtem ko bi vsi ostali upniki morali plačevati največ do 8 odstotkov zamudnih obresti.

REFERAT SEKRETARJA CK ZKS MIHE MARINKA NA III. KONGRESU ZVEZE KOMUNISTOV SLOVENIJE

NALOGE KOMUNISTOV V BOJU ZA SOCIALIZEM

Tovariši in tovarišice!

II. kongres KPS se je vršil nekaj mesecev po V. kongresu KPJ, na katerem smo razpravljali o odločilnem obdobju naše nacionalne in socialne osvoboditve. Na našem II. kongresu smo obravnavali in konkretizirali pomena in sklepe predhodnega V. kongresa. Danes pa zboruje naš III. kongres precej časa po VI. kongresu ZKJ, ki po svoji zgodovinski pomembnosti posebnega značaja ni ne zaostaja za pomenom V. kongresa.

Prav zato se postavlja pred nas z nezmanjšano aktualnostjo nujnost razpravljanja kako čim boljše izvesti naloge in utrditi smer VI. kongresa. Referat, ki ga v imenu Izvršnega komiteja CK ZKS Slovenije dajem v razpravljanje in sklepanje današnjemu kongresu, se namreč v bistvu nanaša na novo vlogo

ZK in na njeno mesto, vsebuje torej vprašanje, kako realizirati in konkretizirati VI. kongres in plenuma, ki so mu sledili.

Praktični rezultati nas namreč uče, da se novi prijemli nove naloge uresničujemo počasi in z mukami. Zlasti pa se počasi in z mukami uresničujemo tako daljnosežne spremembe, kakor jih je nakazal VI. kongres ZK Jugoslavije in IV. kongres SZDL Jugoslavije glede na to, kako se vedeča politična sila uveljavlja v novih pogojih, ki jih označujejo današnje razmere in sedanje okoliščine socialistične demokracije. Zato gre za čim konkretnije razpravljanje o naših današnjih pojavih in o sredstvih ter načinu, kako izvrševati to nalogo čim učinkoviteje. Danes je ta naloga z ene strani nepri-

merno težja, ker zahteva večjo usposobljenost, z druge strani pa odgovornejša, ker je od nje odvisen tempo socialističnega razvoja.

Po poročilu Izvršnega komiteja, ki ste ga dobili in ki vsebuje bistvene pojave v obdobju med II. in III. kongresom, zadostuje, da na kratko opišem današnje zunanje okoliščine, nekatere bistvene momente, ki označujejo do danes doseženo stopnjo v razvoju naše socialistične družbe, in da v tem okviru naštem nekateri pojave, s katerimi se moramo boriti. To naj bo uvod v kongresno razpravo in uvod za sklepanje o naših bodočih nalogah.



gresu je važno, da dobimo iz navedenega stanja mednarodnih odnosov Jugoslavije jasno sliko in da se zavedamo, da smo sedanje pozicije osvojili zaradi pametne in realne politike našega državnega vodstva, da so za podporo in za uspehe te politike potrebni veliki napori za krepitev naše obrambne moči. Zavedati se moramo, da so potrebne materialne žrtve za vojno industrijo, za opremo in za vzdrževanje naše ljudske armade; zavedati se moramo važ-

nost njene visoke bojne sposobnosti in moralno politične trdnosti; biti moramo intimno povezani z njo. Zavedati se moramo, da je potrebna borbeno pripravljeno našega ljudstva, ki se mora opirati na trdne temelje našega socialističnega patriotizma.

Bistveni elementi, ki označujejo današnjo stopnjo v razvoju naše socialistične družbe

Osnovna značilnost družbenega dogajanja v zadnjih letih je bil pospešen razvoj socialističnih odnosov v naši družbi.

Cetudi je socialistična preobrazba postopen proces, ker delujejo nove sile na temeljih, ki so jih podedovale, ker se torej nova družba poraja iz stare in more le postopoma zamenjati stare družbene odnose z novimi, pomenijo vendar spremembe v zadnjih letih pravi prave skoke v zgodovinskem razvoju naše države. Novi gospodarski sistem, ki že sam opozarja na izredne težkoče pri prehajanju iz prejšnjega prehodnega administrativnega sistema v novi, je bil toliko izpopolnjen, da daje lepe rezultate tako materialno gospodarske kot politične. Novi gospodarski sistem že daje materialno vsebino našim oblikam socialistične demokracije, ki so se hkrati spopolnile od temelja do vrha. S tem smo korenito prelomili z državnim administrativnim sistemom upravljanja gospodarstva. Družbeno samoupravljanje se je razvilo že do tako visoke stopnje, da družbene lastnine proizvajalnih sredstev, namesto oblike državne lastnine, ne izraža le teoretično, marveč tudi konkretno, praktično. Z dobrim delom doseženega viška dela razpolaga neposredni organi upravljanja iz vrst samih proizvajalcev, ki odločajo o njegovi razdelitvi. S tem se proizvodni odnosi v osnovi spreminjajo.

Ta prehod poteka seveda postopoma; njegova hitrost je neposredno odvisna od razvoja in stanja množične socialistične zavesti, materialnih proizvodnih sil. Zadržuje ga neenakomerna razvitost teh sil. Razvoj socialističnega bivanja in socialističnih oblik se, zato da bi usmerjali, kontrolirali in zaščitili socialistični smeri gospodarskega in družbenega razvoja, prepleta z administrativnimi funkcijami državnih organov. Te funkcije so danes še potrebne in bodo v poljemočem obsegu potrebne tudi v bodoče, zato ker obstoja privatni sektor proizvodnje, ki po svoji elementarni ekonomski zakonitosti poraja kapitalistične tendence in težnjo k anarhizaciji, pa tudi zaradi enakih anarhizacijskih tendenc v socialističnem sektorju gospodarstva, tendenc, ki so kot dediščina preteklosti še v zavesti ljudi.

Nikdar si nismo zamislili, da bi bile te funkcije državnih administrativnih organov usmerjene v razvijanje državno-kapitalističnega sistema. Čeprav elementarno porajajo take tendence, tem manj bo v bodoče. Če prej ko se pretežno veljale kot sistem je bil po samih naših

političnega vodstva njihov namen in njihovo opravilo naslednje:

dokončati boj, da bi zrušili temeljne pozicije kapitalističnega izkoriščanja (nacionalizacija proizvodnih sredstev kapitalističnih izkoriščalcev);

usmeriti obnovu po vojni razrušenega gospodarstva in (s petletnim planom) doseči osnovne pozicije za industrializacijo dežele;

omogočiti, da bo družbeni sektor gospodarstva (industrija, trgovina, promet, banke) postal absolutno prevladujoč nad privatnim sektorjem množične drobne blagovne proizvodnje;

izvesti in utrditi ukrepe, ki bodo onemogočili rast kapitalističnih proizvodov, odnosov iz neprivatne kmetijske in obrtno proizvodnje in ki bodo omogočili druge pogoje za postopno socialistično preobrazbo.

Zavestna politična sila z našim vodstvom na čelu je onemogočila, da bi se državni organi upravljanja z birokratiziranjem izneverili službi interesom delovnega razreda. Pri tem vprašanju je vzniklo bistveno nasprotje s stalinističnim centralističnim sistemom državnega kapitalizma, s sistemom absolutne dominacije birokratske kaste nad ljudstvom in delavskim razredom samim.

Osnova politike našega vodstva je bila razviti takšno politično zavest delovnih množic, da bi se trdno odločene zoperstavile vsakemu poizkusu obnavljanja kapitalističnega sistema izkoriščanja, in da bi na tej osnovi utrdili temelje ljudske oblasti.

Naša partija se je od vsega začetka borila proti težnjam birokratizma, ki je elementarno porajala in ki jih je omogočal

nost in moralno politična pripravljenost za obrambo nujen davek, ki ga plačujemo za zaščito miru, za ohranitev neodvisnosti in pogojev, v katerih moremo nemoteno utrjevati in urejati svoje življenje po svojem okusu.

Poleg pozitivnih strani našega mednarodnega položaja moramo dnevno upoštevati zlasti tudi vpliv in pritisk, ki v najrazličnejših oblikah delujejo iz tujine z namenom, ki so socialistični sistem v celoti razstaviti. Niso to samo oblike diplomatskega, državnopolitičnega in gospodarskega pritiska, o katerem ne moremo reči, da je ponehal in ki ga naše državno vodstvo uspešno obvladuje, marveč gre tudi za pritisk, ki deluje iz tujine v različnih drugih oblikah.

Z uglemom, ki si ga je Jugoslavija pridobila, se je povečalo tudi zanimanje tujine za našo državo. Silno so se pomnožili najrazličnejši obiski. Z razvojem demokratičnega družbenega življenja, s poživljenim trgovskim prometom in turizmom smo razvili mnogo stikov, ki pa so poleg povečane popularizacije Jugoslavije povečali tudi možnosti najrazličnejši tuji propagandi. Vsi ti obiskovalci in vsa ta propaganda pa niso dobronamerni. Zunanje nazadnjaške sile se kljub našim uspehom na vseh področjih niso odrekale svojim željam in naklepom. Zato poskušajo z vsemi sredstvi in na vse načine doseči, da bi se Jugoslavija razvijala v smeri buržoazne restavracije. Soročito tega se opogumili tudi ostanki nazadnjaških sil pri nas doma. Vse te okoliščine narekujejo zavestnim socialističnim silam nemerni večji občutljivost in vztrajnost. Računati moramo z objektivnimi okoliščinami, ki omogočajo to sovražno delovanje in strpljivo delati, da njen učinek omejimo. Naše sile moramo usposobljati, da bodo pravilno reagirale in postale imune proti vsem različnim oblikam sovražne delavnosti. To je zlasti potrebno zaradi naše dolžnosti, da z vsemi silami krepiamo svojo sposobnost in da pospešujemo mednarodni ugled socialistične Jugoslavije.

da smo ga začeli pravočasno, ker je prejšnji administrativni sistem že kazal občutne negativne strani, to je:

1) bila je nevarnost, da bi začel stagnirati nadaljni razvoj produktivnih sil; da bi v očitno škodo družbe ostajale neizkoriščene ustvarjalne rezerve da bi neekonomsko izkoriščali družbena sredstva; da bi bila iniciativa neposrednih proizvajalcev prebika zaradi centralizacije in administrativnega razdeljevanja fondov, določanja cen itd., skratka zaradi ukrepov, s katerimi se je skušalo omejevati svobodno delovanje elementarnih ekonomskih zakonov, ki so neogibno začeli delovati na druge načine, tako, da bi mogli hudo škodovati skupnim interesom družbe.

2) administrativni sistem je porajal nevarne znake birokratičnega moralnega kvarjenja kadrov,

3) vse to se je čutilo tudi pri naših političnih vodstvih in organizacijah in jih je začelo onesposobljati za pravilno uveljavljanje njihove vloge subjektivnega faktorja.

Skratka, administrativni sistem upravljanja se je preživel; ker bi dopuščal možnost, da bi se državno-kapitalistični sistem utrjeval; ker je hromil hitrost naraščanja družbene ustvarjalnosti; ker je zaostal za politično zavestjo delovnega človeka, zlasti delavca, in ker ji je nasprotoval; ker je onemogočal razvoj dejanskih socialističnih družbenih odnosov.

Nadaljni napredek je nujno zahteval, da pospešimo razvoj socialistične demokracije in da uvajamo gospodarski sistem, ki bo materialna podlaga in vsebina te demokracije.

Novi gospodarski sistem in socialistična demokracija sta edinstvena celota, temelj socialističnega razvoja.

Ta sistem je sprostil delovne elementarne ekonomske zakone; toda ni jih sprostil do take mere, da bi stihajsko krepili kapitalistične elemente v naši ekonomiki.

Sprostil je iniciativo in ustvarjalno stimulacijo pri naših proizvodnih delovnih kolektivih, dal je osnovo za zboljšanje kvalitete proizvodov, za povečanje kulantnosti in kulturnosti trgovine.

Sprostil je privatno drobno-blagovno proizvodnjo s tem, da je vplival na zainteresiranost proizvajalcev, kar dokazuje naglo povečanje proizvodnje.

Ta gospodarski sistem s svojimi predpisi uravnava medsebojne odnose posameznih gospodarskih enot do skupnosti in obratno. Ti predpisi temeljijo na principih materialne zainteresiranosti in ekonomskih prisiliv vsakega posameznika, kar povezuje njegov ožji interes z interesom neposredne gospodarske organizacije in komunalne skupnosti. V svojem spopojenju bo novi gospodarski sistem neogibno izjedel vse pravilne kriterije za nagrajevanje po zaslugi ter vplival na odpravljanje tistih šablona, ki pomenijo dejansko neenakost.

S tem je podana materialna vsebina socialistične demokracije.

Zato se je novi gospodarski sistem utrdil in je poživil interese množic za socialistično upravljanje, kar predstavlja materialno osnovo za oblikovanje in razvijanje socialistične zavesti.

Naše demokracijske oblike, ki temelje na tej materialni osnovi gospodarskega sistema, predstavljajo pravo pravico šola v vzgajanje socialistične zavesti.

To potrjuje izredna živahnost in demokratični organi upravljanja, začeni od delavskih svetov gospodarskih organizacij do okrajnih demokratičnih organov in do zveznih in republiških organov. Ta živahnost se letos še stopnjuje. Kljub slabostim političnih organizacij, ki jih bom obravnaval kasneje, se je politični prestiž in ugled našega državnega sistema še nadalje silno okreplil. Z gospodarskimi pozicijami socializma so se močno utrdile tudi njegove politične pozicije.

Oblike demokracije

jo problematiko za nadaljno zakonsko urejanje.

Posebno mesto v sistemu teh demokratičnih oblik imajo neposredni oblastni organi v okrajih, v občinah, v združenjih gospodarskih organizacij, v svetih za prosveto, kulturo, soc. politiko, zdravstvo in slično. Poleg tega imamo seveda še ustaljene oblike delavskih svetov. Prišli smo do faze praktičnega formiranja komunalne skupnosti. Decentralizacija je izvedena v takem obsegu, da smo velik del pravice do odločanja o praktičnih vprašanjih družbenega življenja prenesli na neposredne demokratične organe komunalne skupnosti. Odslej odločajo oni o bistvenih vprašanjih razdelitve in uporabe sredstev tistega dela družbenega viška, ki je po dokončanju splošnem družbenem planu pri-

pada lokalni skupnosti. V komunalni skupnosti snujejo in ostvarjajo perspektivo gospodarskega razvoja, v delu teh organov se izraža izvrševanje obče politike socialistične preobrazbe na vseh področjih družbenega življenja.

Zaradi tako daljnosežnih sprememb v oblikah demokratičnega družbenega življenja pa imajo neprimerno večjo odgovornost tako poslanci glede na njihovo vlogo, dolžnosti in pravice, kot Zveze komunistov in SZDL glede na njihovo vlogo kot organizirane politične sile. Družbena funkcija ljudskega poslanca stopa v ospredje s tako veliko odgovornostjo, s tako močno zahtevnostjo, da jo zmorno uspešno opravljati le, če so mu jasni socialistični razvojni smeri in če bo znal pri obravnavanju praktičnih vprašanj

Položaj Jugoslavije v mednarodnih odnosih

se kaže trenutno v nekaterih smakih popuščanja napetosti, ki je prejšnja leta naraščala v odnosih med velikimi silami, predvsem med SZ in ZDA. Vendar to popuščanje ni tako obsežno in pomembno, da bi smeli kakor koli zmanjšati naše obrambne napore in našo budnost proti zunanjim nevarnostim. Očitno je, da je stalinska zastraševalna agresivna politika doživela polom. Povzročila je večjo koncentracijo sil proti tej politiki. Zaradi tega so se spremenili odnosi teh sil, kar dokazuje izgubljenost pozicij kot social. sile, ki jih je pridobila SZ s svojim odločilnim deležem v skupni zmagi nad hitlerizmom. To dejstvo je bistveno vplivalo in narekovalo spremembo taktike v politiki SZ.

Nič se ne preceenjemo, če ugotovimo, da je ogromnega pomena dejstvo, da je Jugoslavija prispevala k temu velik delež. Soj je bila agresivna politika SZ najbolj očitna v pritisku na Jugoslavijo. Neomajnost naših narodov, trdnost našega državnega vodstva nasproti zastraševalni politiki sovjet. vlade ter naš zmagoviti odpor in razkrinkavanje te politike so mnogo pripomogli, da so oslabele pozicije SZ in ugled njene politike v mednarodnem svetu, ki se je izražala kot klasično imperialistična politika. To je naš pripevek k splošnim neuspehom stalinske agresivne politike, ki so prisilili sovjetsko vlado, če se ne spremeni orientacije, pa vsaj k temu, da se spremeni taktiko svoje zunanje politike.

Slej ko prej ostaja temelj naše zunanje politike neomajna odločnost, da za vsako ceno branimo svojo neodvisnost, odločnost, ki se zrcali v enotnosti in poštrevnosti naših narodov. Na tem temelju stoji politika našega državnega vodstva, da sodeluje z vsemi miroljubnimi silami in da jih mobilizira za ohranitev častnega miru ob spoštovanju neodvisnosti vsakega naroda, zlasti malih držav, ter da se povezuje z vsemi demokratičnimi silami. Zaradi takšne politike in zaradi našega notranjega razvoja, ki se vse bolj konsolidira, je ugled socialistične Jugoslavije v mednarodnem svetu zmerom večji.

Zavedati pa se moramo, da ima subjektivna zavestna sila, torej naše državno vodstvo, zaradi našega specifičnega položaja v svoji zunanji politiki izredno težke pogoje.

Smo relativno majhna dežela, ki se šele sedaj z velikimi lastnimi naporimi izkopa iz stoletne gospodarske zaostalosti, ker je naš gospodarski razvoj zaostal za industrijskim razvojem večine kapitalističnih dežel.

Živimo na geografsko izpostavljenem ozemlju, z bogatimi, toda doslej slabo izkoriščenimi naravnimi zakladi. Zaradi njih blepe tuje sile, da bi nas spravile v položaj kolonije.

Naš notranji socialistični razvoj bo v oči reakcionarne sile v obeh taborih; ene zato, ker praktično razkriva državno kapitalistični, birokratsko despotični sovjetski sistem, ki se skriva za »socialistično« masko; druge pa zato, ker vzpodbuja in hrabri nosilce dejanskih socialističnih težnj v svetu.

Zaradi takšnega geografskega, državnopolitičnega in gospodarskega položaja v zvezi z notranjo orijentacijo k socialistični družbeni preobrazbi mora naše državno vodstvo reševati izredno obsežne in težke naloge.

Boj za mednarodno spoštovanje naše suverenosti, izbojevanje pridobitev, notranje družbene ureditve in svobode samostojnega odločanja o našem nadaljnjem družbenem razvoju zahteva od nas čim živahnije delovanje, da bi si pridobili naklonjenost vse demokratične javnosti v svetu za politiko ljubosumnega čuvanja naše neodvisnosti; proti vsakršni napadalnosti; za učinkovito razkrivanje agresivnih nakan in za razkrivanje politike sporazumevanja med velikimi silami o interesih sferah na račun malih in vseh drugih narodov in držav; za spoštovanje njihove neodvisnosti in enakopravnosti v miroljubnem mednarodnem delovanju; za utrjevanje lastne obrambne sposobnosti; za zagovarjanje takih mednarodnih sporazumov, ki krepe pozicije miru in enakopravnega sodelovanja; za konkretno sklepanje dogovorov malih držav o njihovi obrambi (Balkanski pakt); za utrjevanje odnosov s tistimi državami, ki cenijo našo odločnost in naše napore za lastno obrambo; za udeleževanje v mednarodnih institucijah in organizacijah, ki služijo ali lahko služijo tem namenom; za lojalno sodelovanje z vsemi državami, ki nimajo zadržanih namer; za politiko tehnične in druge pomoči vsem nerazvitim državam; proti vsaki rasni ali gospodarski diskriminaciji in prednostim na škodo drugih, zlasti malih držav itd. itd.

Ziva dejstva in stvarni uspehi nam dokazujejo, da vodi naše državno vodstvo takšno politiko. Ni dobronamernega in razsodnega državljanca med nami, ki te politike ne bi odobral.

Odstranjene so nakane politične izolacije in gospodarske blokade, s katero je računala ruska imperialistična politika. Z izolacijo je hotela Moskva zapreti naš deželni vsak samostojen izhod in, kot posledico, zrušiti naše politično vodstvo in naš socialistični sistem sam; prisiliti našo deželo, da bi popolnoma kapitulirala in se podredila stalinskemu imperializmu.

Namesto tega je socialistična Jugoslavija izšla iz petletne klevetniške kampanje Informbiroja notranje neokrnjeno enotna in politično idejno krepkejša.

Odstranjene so nakane politične izolacije in gospodarske blokade, s katero je računala ruska imperialistična politika. Z izolacijo je hotela Moskva zapreti naš deželni vsak samostojen izhod in, kot posledico, zrušiti naše politično vodstvo in naš socialistični sistem sam; prisiliti našo deželo, da bi popolnoma kapitulirala in se podredila stalinskemu imperializmu.

Namesto tega je socialistična Jugoslavija izšla iz petletne klevetniške kampanje Informbiroja notranje neokrnjeno enotna in politično idejno krepkejša.

Odstranjene so nakane politične izolacije in gospodarske blokade, s katero je računala ruska imperialistična politika. Z izolacijo je hotela Moskva zapreti naš deželni vsak samostojen izhod in, kot posledico, zrušiti naše politično vodstvo in naš socialistični sistem sam; prisiliti našo deželo, da bi popolnoma kapitulirala in se podredila stalinskemu imperializmu.

Namesto tega je socialistična Jugoslavija izšla iz petletne klevetniške kampanje Informbiroja notranje neokrnjeno enotna in politično idejno krepkejša.

Odstranjene so nakane politične izolacije in gospodarske blokade, s katero je računala ruska imperialistična politika. Z izolacijo je hotela Moskva zapreti naš deželni vsak samostojen izhod in, kot posledico, zrušiti naše politično vodstvo in naš socialistični sistem sam; prisiliti našo deželo, da bi popolnoma kapitulirala in se podredila stalinskemu imperializmu.

Namesto tega je socialistična Jugoslavija izšla iz petletne klevetniške kampanje Informbiroja notranje neokrnjeno enotna in politično idejno krepkejša.

Odstranjene so nakane politične izolacije in gospodarske blokade, s katero je računala ruska imperialistična politika. Z izolacijo je hotela Moskva zapreti naš deželni vsak samostojen izhod in, kot posledico, zrušiti naše politično vodstvo in naš socialistični sistem sam; prisiliti našo deželo, da bi popolnoma kapitulirala in se podredila stalinskemu imperializmu.

Namesto tega je socialistična Jugoslavija izšla iz petletne klevetniške kampanje Informbiroja notranje neokrnjeno enotna in politično idejno krepkejša.

Odstranjene so nakane politične izolacije in gospodarske blokade, s katero je računala ruska imperialistična politika. Z izolacijo je hotela Moskva zapreti naš deželni vsak samostojen izhod in, kot posledico, zrušiti naše politično vodstvo in naš socialistični sistem sam; prisiliti našo deželo, da bi popolnoma kapitulirala in se podredila stalinskemu imperializmu.

Namesto tega je socialistična Jugoslavija izšla iz petletne klevetniške kampanje Informbiroja notranje neokrnjeno enotna in politično idejno krepkejša.

Odstranjene so nakane politične izolacije in gospodarske blokade, s katero je računala ruska imperialistična politika. Z izolacijo je hotela Moskva zapreti naš deželni vsak samostojen izhod in, kot posledico, zrušiti naše politično vodstvo in naš socialistični sistem sam; prisiliti našo deželo, da bi popolnoma kapitulirala in se podredila stalinskemu imperializmu.

Namesto tega je socialistična Jugoslavija izšla iz petletne klevetniške kampanje Informbiroja notranje neokrnjeno enotna in politično idejno krepkejša.

Odstranjene so nakane politične izolacije in gospodarske blokade, s katero je računala ruska imperialistična politika. Z izolacijo je hotela Moskva zapreti naš deželni vsak samostojen izhod in, kot posledico, zrušiti naše politično vodstvo in naš socialistični sistem sam; prisiliti našo deželo, da bi popolnoma kapitulirala in se podredila stalinskemu imperializmu.

Namesto tega je socialistična Jugoslavija izšla iz petletne klevetniške kampanje Informbiroja notranje neokrnjeno enotna in politično idejno krepkejša.

Odstranjene so nakane politične izolacije in gospodarske blokade, s katero je računala ruska imperialistična politika. Z izolacijo je hotela Moskva zapreti naš deželni vsak samostojen izhod in, kot posledico, zrušiti naše politično vodstvo in naš socialistični sistem sam; prisiliti našo deželo, da bi popolnoma kapitulirala in se podredila stalinskemu imperializmu.

Namesto tega je socialistična Jugoslavija izšla iz petletne klevetniške kampanje Informbiroja notranje neokrnjeno enotna in politično idejno krepkejša.

Odstranjene so nakane politične izolacije in gospodarske blokade, s katero je računala ruska imperialistična politika. Z izolacijo je hotela Moskva zapreti naš deželni vsak samostojen izhod in, kot posledico, zrušiti naše politično vodstvo in naš socialistični sistem sam; prisiliti našo deželo, da bi popolnoma kapitulirala in se podredila stalinskemu imperializmu.

S svojo borbo smo spravili v začudenje ves svet; pridobili smo si iskrene prijatelje med demokratičnimi in miroljubnimi silami. Utrdili smo svoj ugled v OZN, saj smo bili pri njenem delu nekoličkrat v ospredju mednarodnega zanimanja.

Ostvarili smo solidne odnose z velikimi zahodnimi silami: ZDA, Anglijo, Francijo. Zaradi svojega neomajnega stališča in zaradi svoje obrambne pripravljenosti smo deležni znatne pomoči teh držav. Z njimi smo razvili plodno trgovsko zamenjavo. Na temelju spoštovanja naše neodvisnosti smo od njih dobili velike kredite. Prav tako smo dosegli solidne trgovske in diplomatske odnose s celovrsto drugih evropskih in izvenevropskih držav.

Vrednost in pomen našega zunanjega političnega delovanja se zlasti tudi razodeva v naših ekonomskih odnosih s tujino. Naše mednarodne gospodarske zveze so se razširile tudi na afriške in azijske države, kjer se naši ekonomski odnosi od dne do dne poglabljajo. Gospodarsko se uveljavljamo na vseh področjih, kjer so za to primerni pogoji, s čimer neprestano krepimo svoje mednarodne zveze. Danes lahko trdimo, da imamo boljše ekonomske zveze, kakor jih je imela Jugoslavija kdaj koli prej. To je rezultat pravilne mednarodne politike naše vlade, ki je dosledno vztrajala na načelih poštenega mednarodnega sodelovanja, obenem pa skrbela za neprestan razvoj našega gospodarstva, ki je pogoj za razvoj naših zunanjih ekonomskih odnosov.

Posebno vsebino dajejo našemu sodelovanju z državami Azije in Afrike določeni skupni interesi s temi državami, predvsem glede ohranitve miru in upostavitve enakopravnosti med narodi. Skupaj smo tudi zainteresirani, da nudi OZN ekonomsko in tehnično pomoč najrazličnejšim državam v svetu po načelu enakopravnosti in spoštovanja državne neodvisnosti. Posebej je treba omeniti še naša jasna stališča, da sodelujemo s temi deželami in da jih podpiramo v antikolonialnih zadevah, v splošni borbi proti izkoriščanju med ljudmi in državami. Posledica te politike so iskreni stiki z deželami na Blžnjem in Daljnem vzhodu, ki najzgovorneje dokazujejo, da si je Jugoslavija utrdila ugled kot sila, ki se načeloma bori za neodvisnost, svobodo in enakopravnost tudi vseh malih narodov in proti njihovu podjamljenju.

Glede tega je pomemben zlasti obrambni balkanski sporazum, ki vse bolj raste v trdno zvezo prijateljskih držav, kar je še posebej dokazal nedavni obisk predsednika Tita v Turčiji, ki je odločilno prispeval k nadaljnjemu zblizanju in ki je položil glavne temelje za še tesnejše vsestransko sodelovanje treh držav.

Glede tega je pomemben zlasti obrambni balkanski sporazum, ki vse bolj raste v trdno zvezo prijateljskih držav, kar je še posebej dokazal nedavni obisk predsednika Tita v Turčiji, ki je odločilno prispeval k nadaljnjemu zblizanju in ki je položil glavne temelje za še tesnejše vsestransko sodelovanje treh držav.

Glede tega je pomemben zlasti obrambni balkanski sporazum, ki vse bolj raste v trdno zvezo prijateljskih držav, kar je še posebej dokazal nedavni obisk predsednika Tita v Turčiji, ki je odločilno prispeval k nadaljnjemu zblizanju in ki je položil glavne temelje za še tesnejše vsestransko sodelovanje treh držav.

Glede tega je pomemben zlasti obrambni balkanski sporazum, ki vse bolj raste v trdno zvezo prijateljskih držav, kar je še posebej dokazal nedavni obisk predsednika Tita v Turčiji, ki je odločilno prispeval k nadaljnjemu zblizanju in ki je položil glavne temelje za še tesnejše vsestransko sodelovanje treh držav.

Glede tega je pomemben zlasti obrambni balkanski sporazum, ki vse bolj raste v trdno zvezo prijateljskih držav, kar je še posebej dokazal nedavni obisk predsednika Tita v Turčiji, ki je odločilno prispeval k nadaljnjemu zblizanju in ki je položil glavne temelje za še tesnejše vsestransko sodelovanje treh držav.

Glede tega je pomemben zlasti obrambni balkanski sporazum, ki vse bolj raste v trdno zvezo prijateljskih držav, kar je še posebej dokazal nedavni obisk predsednika Tita v Turčiji, ki je odločilno prispeval k nadaljnjemu zblizanju in ki je položil glavne temelje za še tesnejše vsestransko sodelovanje treh držav.

Glede tega je pomemben zlasti obrambni balkanski sporazum, ki vse bolj raste v trdno zvezo prijateljskih držav, kar je še posebej dokazal nedavni obisk predsednika Tita v Turčiji, ki je odločilno prispeval k nadaljnjemu zblizanju in ki je položil glavne temelje za še tesnejše vsestransko sodelovanje treh držav.

Glede tega je pomemben zlasti obrambni balkanski sporazum, ki vse bolj raste v trdno zvezo prijateljskih držav, kar je še posebej dokazal nedavni obisk predsednika Tita v Turčiji, ki je odločilno prispeval k nadaljnjemu zblizanju in ki je položil glavne temelje za še tesnejše vsestransko sodelovanje treh držav.

Glede tega je pomemben zlasti obrambni balkanski sporazum, ki vse bolj raste v trdno zvezo prijateljskih držav, kar je še posebej dokazal nedavni obisk predsednika Tita v Turčiji, ki je odločilno prispeval k nadaljnjemu zblizanju in ki je položil glavne temelje za še tesnejše vsestransko sodelovanje treh držav.

Glede tega je pomemben zlasti obrambni balkanski sporazum, ki vse bolj raste v trdno zvezo prijateljskih držav, kar je še posebej dokazal nedavni obisk predsednika Tita v Turčiji, ki je odločilno prispeval k nadaljnjemu zblizanju in ki je položil glavne temelje za še tesnejše vsestransko sodelovanje treh držav.

Glede tega je pomemben zlasti obrambni balkanski sporazum, ki vse bolj raste v trdno zvezo prijateljskih držav, kar je še posebej dokazal nedavni obisk predsednika Tita v Turčiji, ki je odločilno prispeval k nadaljnjemu zblizanju in ki je položil glavne temelje za še tesnejše vsestransko sodelovanje treh držav.

G

Uresničevanje komunalnih skupnosti postaja v celoti eno osrednjih družbeno-političnih področij sedanosti

odkrivati in razlikovati elemente, ki pospešujejo socialistični napredek, od elementov, ki temu napredku nasprotujejo. Ljudski poslanec bo tej svoji nalogi dosegel le, če bo imel čvrsto hrbenost v naši družbeni politični sili, v kateri si bo

širil politično obzorje, globlje spoznaval socialistične smotre in se ves posvetil njihovu uresničevanju.

Mislím, da za našo razpravo zadostuje, če sem samo v nekaj potezah nakazal današnje oko-

liščine in sedanjo stopnjo razvoja, ki predstavljajo okvir in temelj družbenega življenja, v katerem moramo kot komunisti delovati in se boriti za nadaljnji razvoj socialističnih odnosov v naši družbi.

V začetku ta rja ni kazala očitnih znakov nevarnosti, čeprav je naše vodstvo neprestano opozarjalo na nevarnost birokratizma in se borilo proti njej. V tem obdobju so spričo že navedeni naloge bile poleg prepuščanja potrebne in neogibne pač tudi metode administrativnega pritiska kot sredstva diktature naprednih družbenih sil nad silami reakcije. Ta način je omogočil, da smo zavzeli pozicije, ki so prvenstveno važne za prehod h graditvi socialističnih družbenih osnov. Pri tem je šlo po likvidaciji glavnih pozicij kapitalističnega izkoriščanja predvsem za to da osredotočimo organizirane napore v obnovo in da postavimo z električno-industrializacijo (petletni plan) temelje za prosperitetno socialističnega gospodarstva. Ker pa ima ta način nujno tudi svoje senčne strani, so smele te metode trajati samo v kratkem najnujnejšem prehodnem obdobju.

Bohotenje birokratičnih tendenc je nevarno ogrozilo same partijske politične kadre, začelo je škodovati zdravemu ugledu partijske organizacije. Prepričanje, kot bistveno sredstvo političnega vodstva je začelo pometati in je prepuščalo mesto zopovedovanju.

Zato se je v tretji etapi, v etapi hitrejšega uveljavljanja socialistične demokracije, kot temeljne oblike in metode udeleževanja množic v borbi za soc. družbene odnose — pokazale različne slabosti v naših organizacijah. Te slabosti jim otežujejo, da bi se uspešno uveljavljale in da bi pravilno usmerjale socialistični razvoj na svojem terenu.

Ko danes delo naše zavestne politične sile obravnavamo in prilagajamo sedanjim pogojem in nalogam, nam bo mnogo pomagalo, če se spomnimo ali pomenu, na način, s kakršnim se je naša Partija odlikovala v prvem obdobju. Stari pozablja, ali pa so se odvalili; mlajši se še niso naučili.

birokratizmu in birokratičnim metodam političnega vodstva naših organizacij so se vmešavali anarho-demokratični pogledi malomeščana, ki so političnim organizacijam odreklali vsako upravičenost, da bi kritizirale delo in postopke tega ali onega organa demokracije samoupravljanja. Očitno so se v njihovih glavah demokracije pravice do samoupravljanja formirale v tipične cehovske privilegije, v katerih naj bi se razvile vsa stara malomeščanska in antisocialistična miselnost. Pojavila se je celo miselnost, da bi se samo komunistom smeli očitati vsi grehi tega sveta; komunisti pa ne bi smeli odpreti ust pred grožnjo z očitki »ždanovščine«, kraterja demokracije, birokratičnega komandiranja in podobno. Celo v samih organizacijah ZK je ponekod začelo bledeti načelo demokracije, centralizma, pa tudi pravi občutek discipline ter odgovornosti za izvrševanje sklepov kompetentnih forumov. Našli so se celo vidnejši komunisti, ki so postavljali oblike naše demokracije nad vse, pri tem pa so nujno zapostavljali njeno socialistično vsebino. Pod vplivom takih v bistvu buržoasnih nazorov o demokraciji, je začelo hrometi politično življenje v marsikateri naši organizaciji predvsem v tistih, kjer prevladujejo nameščenci. Negativno se je razvil tisti element, ki je v prejšnjih letih vstopal v Partijo s priskledniškimi, kariernimi nameni, in je potegnil za seboj še nekatere poštenje, dobronamerne, a v idejnem in moralno-političnem pogledu še ne dovolj utrjene tovariše. Razkrojevalna malomeščanska dejavnost je dosegla vrhunec in dobila oporo v Dijaslovih likvidatorskih nazorih. S temi nazori je Dijaslov izrazil zaskrbljenost in odpor vseh pozitivnih, socialistično predanih sil tako v ZK kakor v SZDL. Po temeljitnem obračunu, ki ga je napravil III. plenum ZKJ, pa so dobile socialistične predane sile znova svoj poln polet.

Četudi Dijaslov primer ni izval v naših vrstah večjih potoresov, ne smemo misliti, da je proces idejno politične učvrstitve in konsolidacije naših vrst zaključen. Preč sem bil bilo pravičnejši reči, da so naše organizacije že usposobljene za svojo nalogo v pogojih socialistične demokracije. Dogajanja, o katerih sem govoril, so na neki način zakoniti pojav v našem razvojnem procesu. Iz njih bomo izšli trdnješi, ker smo na pravi poti. Saj je tudi prehod k poglabljanju socialistične demokracije pravilno deloval proti nevarnostim birokratske degeneracije vodstev naših organizacij in je ustvaril pogoje, da se po vzoru naše preteklosti usposabljam za našo današnjo in bodočo misijo.

Četudi Dijaslov primer ni izval v naših vrstah večjih potoresov, ne smemo misliti, da je proces idejno politične učvrstitve in konsolidacije naših vrst zaključen. Preč sem bil bilo pravičnejši reči, da so naše organizacije že usposobljene za svojo nalogo v pogojih socialistične demokracije. Dogajanja, o katerih sem govoril, so na neki način zakoniti pojav v našem razvojnem procesu. Iz njih bomo izšli trdnješi, ker smo na pravi poti. Saj je tudi prehod k poglabljanju socialistične demokracije pravilno deloval proti nevarnostim birokratske degeneracije vodstev naših organizacij in je ustvaril pogoje, da se po vzoru naše preteklosti usposabljam za našo današnjo in bodočo misijo.

Četudi Dijaslov primer ni izval v naših vrstah večjih potoresov, ne smemo misliti, da je proces idejno politične učvrstitve in konsolidacije naših vrst zaključen. Preč sem bil bilo pravičnejši reči, da so naše organizacije že usposobljene za svojo nalogo v pogojih socialistične demokracije. Dogajanja, o katerih sem govoril, so na neki način zakoniti pojav v našem razvojnem procesu. Iz njih bomo izšli trdnješi, ker smo na pravi poti. Saj je tudi prehod k poglabljanju socialistične demokracije pravilno deloval proti nevarnostim birokratske degeneracije vodstev naših organizacij in je ustvaril pogoje, da se po vzoru naše preteklosti usposabljam za našo današnjo in bodočo misijo.

Vse premalo spoznavamo krinko, pod katero se skrivajo in delujejo znani idejni nasprotniki v naši sredi. Ne vidimo, kako nam zastrupljajo tiste intelektualne mladino, ki upira oči izključno v zahodni svet in premla cení naše napore za dejanski napredek, ali pa se jim celo posmehuje. Pri tem ne gre samo za opek krog meščanske mladine, ki se pač izživlja na svoj način in ne more iz svojega začaranega kroga. Gre predvsem za vpliv, ki ga ta prenaša na ostalo mladino, ki ima vse pogoje, da bi bila s svojim mladostnim zanosom v prvih vrstah borbe za naš idejni in družbeni napredek.

Toda kako so vse nove oblike sovražne aktivnosti brezupne, dokazuje dejstvo, da sovražni vplivi ne morejo prodreti v naše tovarne in delavske centre, ker se tu najbolj prizadeto bijejo za novo, ker se tu uresničujejo novi socialistični odnosi, ki postajajo odločilni in dominantni za vso družbo. Zato so upi starega sveta danes bolj kot kdajkoli jalovi.

Naslednje aktivnosti brezupne, dokazuje dejstvo, da sovražni vplivi ne morejo prodreti v naše tovarne in delavske centre, ker se tu najbolj prizadeto bijejo za novo, ker se tu uresničujejo novi socialistični odnosi, ki postajajo odločilni in dominantni za vso družbo. Zato so upi starega sveta danes bolj kot kdajkoli jalovi.

Naslednje aktivnosti brezupne, dokazuje dejstvo, da sovražni vplivi ne morejo prodreti v naše tovarne in delavske centre, ker se tu najbolj prizadeto bijejo za novo, ker se tu uresničujejo novi socialistični odnosi, ki postajajo odločilni in dominantni za vso družbo. Zato so upi starega sveta danes bolj kot kdajkoli jalovi.

življenju. Zanimarjale so tudi gospodarsko stran uveljavljanja socialističnega družbenega sistema. Predvsem je v tem pogledu zanje značilen že uvodoma omenjeni pojav škodljive iluzije, da bo ta demokracija, s svojim temeljem, novim gospodarskim sistemom, sama od sebe usmerjala socialistični razvoj. Udaajo se iluziji, češ da je odločilno in odresilno izdelati in uzakoniti tako popolne družbene predpise za naš gospodarski sistem, da bomo ti predpisi kot s čarobno palico zagotovili:

— da bo gospodarsko življenje in celotno družbeno delovanje steklo kakor precizen mehanizem kompliciranega stroja;

— da bo ta gospodarski mehanizem sam oblikoval socialistično zavest našega povprečnega državljanca in vplival na njeno dozorevanje;

— da demokracijo samoupravljanja v proizvodnji in komunalni skupnosti ter družbenega upravljanja v drugih družbenih institucijah lahko prepustimo stihiji.

Zoper to mnenje je treba podudariti, da morajo naše politične in družbene organizacije skrbeti, da bodo sklepi demokracije organov upravljanja

skladni s smotri socialističnega družbenega razvoja. Da bi se torej v resnično socialistični demokraciji uveljavili in razvili stvarni socialistični odnosi; da bi zagotovili ustvarjalcem vsika dela, da bodo sami neposredno in posredno odločali o njegovi razdelitvi in porabi; da bi tim jasneje določili dolžnosti in pravice posameznika do skupnosti; da bi ostvarili tim večjo zainteresiranost za smotrno gospodarjenje in za dvig produktivnosti; — za vse to so potrebni ustrezni predpisi, ki pomenijo v neki meri nujen pritisk zaradi uravnarjanja in razvijanja družbenega življenja.

Da bi bila socialistična demokracija s svojim gospodarskim sistemom zares učinkovita šola za oblikovanje socialistične zavesti, je predvsem potrebno, da so komunisti in politične in družbene organizacije aktivni. Dolžni smo spoznavati naša gospodarska in politična načela, jih pojasnjevati in se boriti za njihovo dosledno in pravilno uresničevanje v vsem našem praktičnem in družbenem življenju. Le tako bo naša stvarnost učinkovita šola za hitrejšo oblikovanje socialistične zavesti kot bistvenega temelja naše socialistične demokracije.

Značaj in problemi komunalnih skupnosti

Komunalna skupnost bo v neposredni bodočnosti in je že danes osrednji problem, na katerem se praktično preizkuša politična zrelost in socialistična zavest množice. Tu vsakodnevno rešujejo številne probleme in sprejemajo sklepe, ki so neposredno in živo povezani z delom in življenjskimi pogoji vsakega državljanca. Tu se poraja nova družbena skupnost kot osnovna celica bodoče socialistične družbe, kot celica, oziroma skupnost, ki korak za korakom in dan za dnem odpravlja ostanke starega razrednega sveta, ki staro in prezrelo nadomešča z novim in s tem utira pot novim družbenim odnosom. Doba velikih in vsedravnih ukrepov, ki bistveno posegajo na naše gospodarsko, socialno, prosvetno ali kako drugo področje družbenega dogajanja, je v glavnem za nami. Pred nami je sedaj tisto vsakdanje in vztrajno delo, ki mora počasi, skoraj neopazno vplivati na idejne in materialne razmere določene skupnosti, odnosno na teritoriji. Neposredni vpliv družbe na posameznika, prevzgoja posameznika, nadomeščanje starih, toda že preživelih navad in običajev v medsebojnih odnosih med ljudmi, stalna skrb za človeka, izpolnjevanje ponekde žal še preveč sive in monotone vsakdanosti z novimi oblikami — vse to so zahteve našega družbenega razvoja, ki se rešujejo predvsem v lokalnih skupnostih. In dalje! Če izhajamo s stališča, da pomeni socializem popolno sprostitve osebnosti, mislim na iniciativnost in svobodno ustvarjalnost vsakega posameznika pri konstruktivnem sodelovanju v razvoju naše sedanje družbe, potem je zopet in predvsem komunalna skupnost neposredno in konkretno področje take ustvarjalne iniciative vsakega državljanca. Ne pretiravamo torej, če trdimo, da so komune že danes in bodo še mnogo bolj v bodoče neposredna šola socialistične zavesti in barometer družbenih odnosov. Komune vse bolj neposredno izražajo družbeni razvoj; v njih se preizkuša delovanje mehanizmov socialistične demokracije in v njih se kaže usmerjenost in aktivnost subjektivnih socialističnih sil, predvsem komunistov.

Spričo tega položaja komunalnih skupnosti in bodočega razvoja je torej na dani, kako važno je, kakšen je odnos komunistov do tega vprašanja, kako pojmujejo, kako delajo in kako ocenjujejo to problematiko. Eden osnovnih predpogojev za uspešno delo vsakega člana Zveze komunistov je njegova pravilna usmerjenost, pravilna analiza konkretnega položaja s pogledom naprej. Za pravilno usmerjenost in za analizo naše sedanje družbene stvarnosti pa ne moremo in ne smemo podcenjevati, enostransko ocenjevati ali celo iti mimo problematike komun. Komunist, ki bi delal to napako, bi resno zaviral naš socialistični razvoj, namesto da bi ga s svojim delom pospeševal. Uresničevanje komunalnih skupnosti postaja v celoti eno osrednjih družbeno-političnih področij sedanosti. Praksa komunistov, zaradi katere smo zmagovali v preteklosti, pa je bila vselej takšna, da so bili usmerjeni na najvažnejše probleme dane dobe. To je tudi njihova naloga. Ne prehitavamo in ne zaostajati za objektivnim družbenim dogajanjem je bil in bo ostal eden osnovnih pogojev za pravilno in uspešno delovanje komunistov. Če bi, recimo, postavili komunalno skupnost kot neposredni družbenopolitični problem, ki zahteva akcijo komunistov in subjektivnih socialističnih sil, na našem II. kongresu, bi prehiteli objektivno družbeno dogajanje. Če pa ne bi videli te družbene nujnosti sedaj, ko trka

na vrata, bi zagrešili resno napako, ki bi se nam v bodoče na razvojni poti socializma lahko krepko maščevala.

Potemtakem si moramo predvsem zastaviti naslednje vprašanje: Ali se komunisti, politični delavci in drugi zavestni borci za socializem zavedajo, kako pomembno in važno je pravilno razvijanje in utrjevanje komunalnih skupnosti? Ali menijo in se zavedajo, da je čas, ko je treba v to smer delati intenzivno in v vsestransko? Vsekakor na ti vprašanja ni mogoče odgovoriti pritrdilno. Nepravilno pa bi bilo seveda, če bi zaradi tega delali pretrne zaključke in če bi zapadali v nestrpnost in bojazni.

Ne smemo pozabiti na dejstvo, da so tako idejno kakor tudi materialno ostvarjeni prvi objektivni pogoji za začetek komunalnih skupnosti šele z delavskim upravljanjem v podjetjih, z izpolnjevanjem novega gospodarskega sistema in končno tudi z razširitvijo naših materialnih temeljev. Vse to pa se je dogajalo v zadnjih letih.

Spričo tega ni nič čudnega, če se marsikdo še ne zaveda izredne pomembnosti komunalnih skupnosti. In tudi ni preveč čudno, če se organizacije komunistov pri svojem delu niso doslej odločile napotiti tudi v to smer. Te relativno blage, toda vendar objektivne ocene pa veljajo lahko seveda samo za dosedanje delo in za dosedajni odnos komunistov do teh problemov. Bodočnost nalaga, tudi tu nove dolžnosti. Sedaj dejansko prihaja doba, ko bodo vsakogar, ki ne bo razumel te problematike ali bo imel do graditve komunalnih skupnosti pasiven in nepravilen odnos, ostro kritizirali in obsodili, ne samo zgoraj, ampak predvsem spodaj, delovni ljudje sami. Na to komunisti ne bi smeli pozabljati.

Kljub relativno kratki dobi v kateri intenzivneje organiziramo komunalne skupnosti, pa so na prvih korakih in doseženih že znatni uspehi. Okrajši in mesta, ki predstavljajo teritorialni okvir sedanjih komun, so dobili dokaj določeno družbeno mesto. Komunalne skupnosti so predvsem ekonomske skupnosti, zato je normalno, da imajo čim več ekonomskih funkcij, čeprav s tem nikakor ni izčrpan njihov pomen, njihove naloge in njihova vloga. Osnovni družbenopravni temelj so dobile komune z ustavnim zakonom in z novim gospodarskim sistemom. Razvoj družbenega upravljanja ne samo v podjetjih, ampak tudi v ostalih panogah javnega življenja in delovanja, razvoj demokracije in prestrežje družbenopolitičnega življenja pa prinašajo z vsakim dnem nove probleme na dnevni red komunalnih skupnosti. S tem se krepi njihov pomen in vpliv, hkrati pa rastejo njihove pravice in dolžnosti. Ta proces gre zelo hitro, včasih celo mnogo hitreje, kot raste spoznanje o pomenu in perspektivi komunalne skupnosti. Pred komunalno se kopijo naloge z dveh strani: od zgoraj, iz centra, odkoder spričo splošnega razvoja in naše politike prenašajo in ostale državljane tedaj več pravice odločanja in dolžnosti; od spodaj, odkoder državljani z vse večjo zavestjo in iniciativnostjo predlagajo, zahtevajo in pričakujejo odgovorov in rešitev glede vsega, kar prinaša burni in revolucionarni čas, v katerem živimo in delamo. Tu se izražajo neposredna nasprotja in zveze med mestom in vasjo; nasprotja in vzajemna povezanost interesov, izpolnjevanje industrije s poljedelstvom ter socialističnimi drobnoveljavnimi proizvodnimi odnosi.

Vloga zavestne politične sile

Vloga zavestne politične sile
Ko s tem prehajam na naš osrednji problem, opozarjam delegate na poročilo Izvršnega komiteja, ki obravnava napore in ukrepe, ki so bili v tem obdobju zlasti pa po VI. kongresu storjeni zato, da bi se komunisti usposobili za svoje naloge v novih pogojih.

Preden pa preidem na konkretno obravnavanje pojavov naših aktualnih slabosti, današnjih napadnih pogledov na vlogo zavestne pol. sile, različnih oblik sovražne aktivnosti in na obravnavanje vprašanja, kako naj se proti tem pojavom borimo, — mi dovolite, da na kratko orisem zgodovino najodločilnejšega dogajanja, zadnjih petnajst let, ki nam izredno jasno dokazujejo odločilno vlogo vlogo KPJ. S tem orisom bi rad mlajšim komunistom prikazal, da danes ne gre v celoti za povsem nove metode, ki bi jih morali najti zato, da bi bili komunisti sposobni stati v ospredju množične borbe za razvijanje socialistične družbe.

Za nami sta dve obdobji, ki bi ju mogli ločiti glede na različne načine, kako so komunisti uveljavljali svojo vlogo vođe politične sile.

Prvo obdobje se je začelo pred dvemi, tremi desetletji in je pojemalo hkrati z nastajajočo silo naše revolucije in z zmagovitim koncem osvobodilne vojne, ko je prehačalo v drugo obdobje, ki je trajalo ves čas povojne obnove do uveljavljanja delavskega upravljanja in poglabljanja socialistične demokracije.

Načrtno bi bilo, če bi komunisti, spričo današnjih novih nalog, ki ne trpe slabosti glede na to, kako izpolnjujemo naloge v tem drugem obdobju, mislili, da se iz lastne zgodovine ne moremo nič naučiti, da nam izkušnje minulih borb ne bi mogle koristiti. Te izkušnje so nam nadvse poučne, zlasti se za zastavljenjo temo.

V prvem obdobju je šlo zato, da komunisti s silo svoje jasnovidnosti, s prepričljivostjo svojih argumentov, s primerom svoje odločnosti in poguma ter z žrtvami prednjačijo v borju za odločilno in odresilno stvar, za katero so pozivali in vodili ljudske množice v boj. S tem in s svojo organizacijsko sposobnostjo so se morali izkazati vredne zaupanja množice.

To pa je bila dolga in mučna pot. Saj se naša Partija že od svojega nastanka dalje razvijala v dolgotrajnem procesu silovitih porodnih krčev, v skrajno hudih objektivnih pogojih zverskega policijskega terorja in v sila zapleteni politični situaciji, v pogojih brezobzirnega socialnega zatiranja in hudih nasprotstev mnogonacionalne države. Morala je iskati pravilne zasnove za reševanje zapletenih problemov, kot je bil problem, kako osvoboditev delavskega razreda povezati z interesi delovnih kmetov in drugih nacionalno zatiranih slojev za nacionalno osvoboditev in narodno enakopravnost; kako te interese povezati v skupen boj proti različnim zatiralcem klam, ki so se menjale na oblasti kot vazali in ekspanzisti različnih zunanjih imperialističnih sil, ki so izvale kolonialno politiko izkoriščanja prirodnih bogastev in znoja delovnih množic Jugoslavije. Morala je iskati in najti pota in sredstva, da je neposredno povezovala ekonomski in politični boj za konkretne gmatne interese proletariata z bojem nacionalno zatiranih slojev in z bojem za politične demokracijske pravice, da se je tako izklopala iz ilegalnosti, izolacije in sektaštva. To je bila dolga in mučna doba, v kateri je Partija svojo najboljše sile izčrpavala v boju s političnim terorjem in zoper notranje frakcijske borbe, ki so jih snovali in podpirali policijski provokatorji, politični ekspozenti reakcije in malomeščanski politiki v njenih vrstah, pa tudi kominterntski skrbniki, ki so po Stalinovih zamislih uveljavljali absolutno centralistično dirganje. To je bila doba velike in hude politične šole, ki je Partija lovila v resnih političnih napakah in v sektaškem fraziranju svojega vodstva v emigraciji. Ter je s tem zamudila razne ugodne prilike za svoje uveljavljanje in za pospeševanje revolucionarne borbe. Iz tega kritičnega položaja ji zaradi notranje slabosti, izolacije in neuglednosti niso mogli pomagati niti sijajni posamezniki — heroji revolucije — ki so padli kot žrtve terorja.

Iz te situacije je Partija postopoma izšla potem, ko se je čvrsto ukoreninila v delavskih vrstah, ko so njeni kadri s svojo organizatorično sposobnostjo, požrtvovalnostjo, bojevitostjo in

jasnimi zahtevami stopili na čelo mezdinim gibanjem in štrajkom, ko so z izkoriščanjem konkretnih političnih prilik prehajali k političnim akcijam za osvajanje političnih pozicij proletariata in delovnih kmečkih množic. Tedaj so zopet vzbudili in njihovo zaupanje v odločilno avantgardno vlogo Partije.

Proces utrjevanja Partije in njenega povezovanja z delovnimi množicami je naglo krenil naprej, zlasti ko se je začutila Titova roka v vodstvu Partije. Akcije in borbe, ki jih je Partija poslej zasnovala in vodila, so bile vse bolj in bolj uspešne. S svojo marksistično jasnovidnostjo in s sposobnostjo analizirati naraščajočo nasprotja v državi in v Evropi, ki so nastajala spričo grozečega pojava hitlerizma, je to vodstvo negio pridobivalo ugled in politično avtoriteto med množicami. Saj so se druga za drugo izkazale kot pravilne ugotovitve in kot upravičeni pozivi, s katerimi je vodstvo opozarjalo na grozečo nevarnost. Bojevitost partijskih vrst in njihova organizatorična sposobnost, da povezuje množice za uresničevanje teh pozivov na boj, je v odločilnem trenutku učinkovala odresilno. Temu ne more dade nihče oporekati, ne da bi natolceval in lagal. A to morejo samo naši zakrknjeni zunanji sovražniki. Za naše narode je bilo odresilno da je naša Partija pravčasno usposobila, da izvrši svojo zgodovinsko nalogo. Snujoč in organizatorično subjektivno vlogo naše Partije in njenega vodstva dokazuje že sam začetek in ves zmagoviti potek naše

V obdobju od II. kongresa dalje je napravil naš socialistični razvoj ogromen kvalitativni skok, ki se kaže tudi v poročilu na tem kongresu. Posebno pomemben skok v tem razvoju pa je bil storjen s VI. kongresom KPJ in od takrat do danes. To je obdobje radikalnega preobražanja vsega našega družbenega življenja. V tem obdobju je dobila borba za socializem konkretne demokracijske oblike in svojo praktično vsebino, h kateri so neposredno pritegnile najširše delovne množice, ki se v njej tudi zelo uspešno uveljavljajo.

V tej kvalitativni preobrazbi demokracijskih oblik in socialistične vsebine (množičnega uveljavljanja neposrednih proizvajalcev v upravljanju proizvodnje in v družbenem upravljanju) pa so elementarno stopili v ospredje nekateri bistveni novi momenti, ki so kot spremljačjo pojav kvalitativne demokracijske preobrazbe in neposredni medsebojni vzročni zvezi.

Nasprotniki socializma so v izpolnjevanju predpisov socialistične demokracije videli predvsem možnosti za krepitev svojih razrednih pozicij. Njihova večja in različna aktivnost teži zato predvsem v smer, da bi se naša demokracija izrodila v puho, formalno buržoazno demokracijo, ki naj bi jim omogočila vsaj enakopravno uveljavljanje. V tej težnji so imeli in še imajo izdatno podporo zunanji državne ter v anarho-demokracičnem razpoloženju našega malomeščana in mentaliteti drobnoveljavnega proizvajalca.

Z druge strani so se v procesu socialističnega demokracičnega presnavljanja našega družbenega življenja začela porajati in uveljavljati razna lažna demokracična pojmovanja z enotno osnovo: negirajo vloge subjektivne sile politične organizacije v usmerjanju in razvijanju socialističnih družbenih odnosov. To pojmovanje s skupnim imenom »pačenje vsebine socialistične demokracije« imajo v praktičnem delovanju seveda različne, celo diametralno nasprotno interese pobude.

Nosilci iluzij, ki idealizirajo demokracične oblike, ki, kakor pravijo, same razvijajo in utrjujejo socializem, so v naših vrstah vsi, ki idealizirajo današnjo že doseženo stopnjo družbenega razvoja. Po njihovem mnenju odslej ni več treba zavestnega vodnika, kar delujejo posledje ekonomski družbeno pravni predpisi sami po sebi v smeri spontanega razvijanja socialistične zavesti naših delovnih množic.

Drugim se je zameglil pogled na razlike med buržoazno in socialistično demokracijo, zato postavljajo demokracično obliko nad vse, kot cilj sam. Pri tem pozabljajo na stvarno vsebino, ki ji ta oblika mora služiti, to je na odpravo izkoriščanja človeka po človeku in na uveljavljanje dejanskih socialističnih odnosov, tako v gospodarstvu kakor v vsem našem družbenem življenju. Ne vidijo torej mno-

Bistvo problema

gih nevarnosti, ki delujejo v okviru take absolutno demokracične oblike in na vsakem koraku nasprotujejo dejanskemu socialističnemu napredku. Zgrešenost takih pojmovanj potrjuje tudi dejstvo, da so se protagovisti te ideje v naših vrstah nujno znašli v skupnem zboru s povprečnim malomeščanom in z zavestnimi buržoasnimi elementi, ki vztrajajo iščejo možnost, da bi se regenerirali in da bi restavrirali kapitalistični sistem.

Mnogo močnejše pa so se izražale tudi naše subjektivne slabosti. Predvsem gre za nedoraslost, da bi se v novih pogojih uveljavljali v teži in odgovornosti višji vlogi kot zavestna in orga-

gizirana politična sila. Gre pa celo za omalovaževanje te vloge nasploh. Uveljavljanje socialistične demokracije je samo po sebi zahtevalo, da se v vseh panogah našega družbenega življenja korigira način, kako uveljavljati politiko in politično vodstvo komunistov; zahtevalo je večje znanja, večje in težje odgovornosti organizacije kot celote, komitejev in posameznikov.

Ti pogoji so ponekod privedli do diskusij o potrebnosti ali nepotrebnosti politične organizacije in o njeni vlogi v procesu demokratizacije družbenega upravljanja ter s tem do omalovaževanja vloge politične organizacije. V naš boj proti

Nove oblike sovražne aktivnosti

Naš zunanjepolitični položaj, ki ga izraža razbitje gospodarske blokade in politične izolacije ter uspešno razvijanje gospodarskih, kulturnih in drugih zvez z Zahodom, na notranji fronti pa vsi veliki uspehi socialistične graditve, je potisnil ostanke domače buržoazije ob zid in jih prisilil, da so opustili stare oblike frontalnega političnega nasprotovanja naši stvarnosti. Vendar pa drži stara izkušnja in ugotovitev: sovražnik se bo otepal do poslednjega utripa svojega življenja. Pospešeno razvijanje socialistične demokracije omogoča, da se skušajo nasprotniki uveljavljati v novi obliki. Deloma je njihova aktivnost tudi posledica naših slabosti. Te slabosti, ki pa so le prehodnega značaja, so lahko pobudile in dopustile tiho pričakovanje buržoasnih ostanikov, ki so se oprli na malomeščanske težnje, da vodijo naše oblike k postopnemu obnavljanju buržoazne demokracije. Tudi omejitve represivnih mer, ki so bile v prvem obdobju v celoti upravičene in potrebne, so si nasprotniki razlagali kot našo slabost, čeprav je v resnici posledica naše popolne politične utrditve. Govorili so, da popuščamo pred pritiskom Zahoda. Res je, da so od onod razne sile, ki so v odnosu na naš so-

»Preveč« ali »premalok« demokracije

Spričo težav, ki jih imamo srečujemo dnevno težnje po dveh popolnoma različnih in nasprotnih sredstvih, s pomočjo katerih naj bi težave premagovali. Nekateri vidijo rešitev v vračanju k administrativnim metodam; druge pa motijo še obstoječe, po njihovem mnenju »preveč natančno« določene obveznosti do skupnosti, preveč »oblasti« drž. aparata. Skratka, po mnenju prvih je »preveč« demokracije, po mnenju drugih pa je demokracije »premalok«. Pri prvem mnenju predvsem na razpoloženje naših ljudi (ne pa na malomeščane in zagrinene nasprotnike socializma, ki jim je, razumljivo, demokracije premalok), ki s tem dokazujejo, da ne razumejo vloge subjektivne sile in da so še nedorasli za to, da bi se uveljavljali v novih pogojih. V obeh težnjah tiči nam-

reč skrito — običajno nezavedno — isto državno-kapitalistično oziroma liberalno-kapitalistično gledanje na družbeno gospodarstvo in prosvetno kulturna vprašanja. Nujna konsekvence tako prvega kot drugega gledanja bi torej bila, da bi ali razvijali in utrjevali birokratični sistem državnega kapitalizma, ali pa odpirali pot kapitalističnemu sistemu pod firmo buržoazne »demokracije«.

Nasle politične organizacije, zlasti njihova vodstva, bi morale imeti izbrusen občutek za odkrivanje takih teženj in bi se morale boriti proti njim z vso silo socialističnih argumentov. Da bi to zmoгле, morajo imeti razčiščene osnovne pojme o tem, kaj služi socialističnemu razvoju in kaj mu nasprotuje. Poznatni morajo strateške pozicije socializma, na katerih se mo-

denc pod firmo dekadentnih novotarij v raznih panogah umetnosti, ki jih prikazujejo kot zadnji krik mode, kot višek umetnosti.

Vse premalo spoznavamo krinko, pod katero se skrivajo in delujejo znani idejni nasprotniki v naši sredi. Ne vidimo, kako nam zastrupljajo tiste intelektualne mladino, ki upira oči izključno v zahodni svet in premla cení naše napore za dejanski napredek, ali pa se jim celo posmehuje. Pri tem ne gre samo za opek krog meščanske mladine, ki se pač izživlja na svoj način in ne more iz svojega začaranega kroga. Gre predvsem za vpliv, ki ga ta prenaša na ostalo mladino, ki ima vse pogoje, da bi bila s svojim mladostnim zanosom v prvih vrstah borbe za naš idejni in družbeni napredek.

Toda kako so vse nove oblike sovražne aktivnosti brezupne, dokazuje dejstvo, da sovražni vplivi ne morejo prodreti v naše tovarne in delavske centre, ker se tu najbolj prizadeto bijejo za novo, ker se tu uresničujejo novi socialistični odnosi, ki postajajo odločilni in dominantni za vso družbo. Zato so upi starega sveta danes bolj kot kdajkoli jalovi.

Naslednje aktivnosti brezupne, dokazuje dejstvo, da sovražni vplivi ne morejo prodreti v naše tovarne in delavske centre, ker se tu najbolj prizadeto bijejo za novo, ker se tu uresničujejo novi socialistični odnosi, ki postajajo odločilni in dominantni za vso družbo. Zato so upi starega sveta danes bolj kot kdajkoli jalovi.

Naslednje aktivnosti brezupne, dokazuje dejstvo, da sovražni vplivi ne morejo prodreti v naše tovarne in delavske centre, ker se tu najbolj prizadeto bijejo za novo, ker se tu uresničujejo novi socialistični odnosi, ki postajajo odločilni in dominantni za vso družbo. Zato so upi starega sveta danes bolj kot kdajkoli jalovi.

OB ROBU
dogodkov

OB ČETRTM TEDNU ŽENEVSKE KONFERENCE

Razdelitev problema Indokine

Predstavniki ZDA, ZSSR in Kitajske soglašajo, da imajo v Indokini vojaška vprašanja »popolno prednost« — Ho Si Minhove zahteve so umerjene kot pa stališča delegacij Bao Daja.

Zeneva, 18. maja. Posebni dopisnik Tanjuga poroča: Prve natančnejše vesti z večerajšnjega tajnega sestanka devet šefov delegacij, udeleženk v debati v Indokini, so danes vile upanje, da je stopila ženevska konferenca v začetku četrtega tedna v odločilno in prelomno razdobje. Vodeč delegacij 5 velikih sil se bodo sešli danes ponovno z zastopniki treh držav francoske Indokine in šefom Ho Si Minhove delegacije, da bodo nadaljevali razgovore za sklenitev miru v Indokini. Tudi današnji sestanek bo tajen in samo v krogu najbližjih sodelavcev.

Po dosedanjih vestih se pričakuje, da bodo včerajšnjem sestanku do popolnega izraza tri glavne težnje, ki prvič niso razdelile udeležence na seji na dve nasprotni strani po splošni politični delitvi Vzhod-Zahod. Pobudo za to je dala francoska delegacija, ki je predložila tudi stvarni predlog, da bi Bidaultov načrt za Indokino skupno s Ho Si Minhovim načrtom »vzeli za podlago v nadaljnjih razgovorih«, s pripombo, da bodo dali »vojaškimi vprašanjem popolno prednost«. Vse velesile — ZDA, Sovjetska zveza in Ki-

tajsko, dokler traja ženevska konferenca, Bao Dajevo pogoj ocenjujejo torej kot izsiljevalen in mnogi opazovalci primerjajo danes Bao Dajevo stališče in predlog za rešitev političnih vprašanj v Indokini Ho Si Minhovega predstavnika in so skoraj soglasno mnenja, da so zahteve Ho Si Minha umerjene in lažje sprejemljive.

Včerajšnji tajni sestanek dokazuje, da so bili sprejeti prvi stvarni sklepi konferenčne na podlagi kompromisa med nasprotnimi stališči velesil.

Francoski delegaciji so popustili, ko so sklenili, da »bodo imela prednost pri razpravi vojaška vprašanja«, kar pomeni, da se bo konferenca najprej lotila sporazuma o ustavitvi sovražnosti, ne pa politične strani indokitajskega problema.

Kitajcem so popustili, ker je bila njihova delegacija izbrana, da bo po svojem odločitvi za tisk s kratkim sporočilom obvestila javnost, o čem so razpravljali na večerajšnji tajni seji. Čeprav neznan, ima ta naloga značaj precedensa, ker poudarja »enakopravnost« Kitajske z ostalimi velesilami, da sme v njihovem imenu nastopiti pred javnostjo.

Ameriški delegaciji so popustili s sklepom, da bodo na

današnji tajni seji nadaljevali razgovore o tem, da bi »razdelili indokitajsko vprašanje«. Pri tem gre v glavnem za to, da bi se razgovarjali samo o Vietnamu, ne pa tudi o Laosu in Kambodži, kar pušča ameriškim načrtom možnost za vključitev teh držav v namestni pakt za jugovzhodno Azijo.

Sovjetski zvezi so ugodili s tem, da so se sporazumeli, da bodo vprašanje evakuacije ranjenec v prihodnje obravnavali v neposrednih razgovorih med francosko in Ho Si Minhovo delegacijo v Zenevi v nasprotju z zahtevo Ho Si Minhove in francoske delegacije, da bi o tem odločali po veljavi obeh vojskujočih se strank na kraju samem v Indokini. S tem, da so sprejeli sovjetsko zahtevo, so potrdili to, do česar je bilo Sovjetski zvezi v tem trenutku največ, t. j., da so vsa stališča Sovjetske zveze pravilna in opraviljiva in nudijo edino mogoče rešitve.

Britanska delegacija pa je, čeprav ji uradno niso v ničemer popustili, po splošnem mnenju z malimi kompromisi in sporazumi dokazala pomen posredovalne vloge in pobude ministra Edena za prehod od javnih na zaupne seje in sestanke.

London, 18. maja (Tanjug). Po izjavi zastopnika zunanjega ministrstva bo britanski minister za zunanje zadeve odpoval v petek v Pariz, s čim bo položaj dovoljeval. Udeležil se bo proslave 50-letnice »Prisrčne zveze« (Entente cordiale) med Veliko Britanijo in Francijo. Zastopnik zunanjega ministrstva je izjavil, da se bo Eden vrnil iz Pariza v Zenevo, da pa mu ni znano, če se bo oglašil v Londonu med trajanjem ženevskih razgovorov.

Kanadski minister za zunanje zadeve Pearson je prispel davi iz Londona v Zenevo. V Londonu je bil na zasedanju

pododborna komisije Združenih narodov za razorožitev.

Zeneva, 18. maja. Posebni dopisnik Tanjuga poroča: Druga tajna seja o Indokini se je začela danes ob 15. uri v Palači narodov. Predsedoval je sovjetski zunanji minister Molotov.

Po končani seji je bilo objavljeno kratko sporočilo, v katerem je rečeno samo, da se je devet delegacij sporazumelo, da bodo nadaljevali razpravo o sklenitvi miru v Indokini.

Kakor se je zvedelo, je današnja seja potekala v mirnem ozračju, napredka pa niso dosegli. Predmet diskusije je bila vključitev Laos in Kambodže v problem Indokine kot celote. Obe strani sta ostali pri svojem stališču.

Prihodnja seja devet delegacij bo 19. maja ob 15. uri v Palači narodov.

Velika Britanija in obramba jugovzhodne Azije

Odmevi na govor predsednika britanske vlade

London, 18. maja (Tanjug). Nekateri diplomatski krogi v Londonu sodijo, da je bil važen tisti del večerajšnje govora predsednika Churchilla v Spodnjem domu, v katerem je poudaril, da je treba razlikovati vojaške razgovore od razgovorov med ameriško in francosko

Predavanja dr. Gerškovića

Bonn, 18. maja (Tanjug). Danes je prispel v Bonn na poti v Berlin dr. Leon Gerškovič. V Berlinu bo imel štiri predavanja na svobodni univerzi in visoki politični šoli. Govoril bo o pomenu komunalnih skupnosti v državni ureditvi Jugoslavije, državni in pravni ureditvi nove Jugoslavije od začetka narodnoosvobodilnega boja do sprejetja ustavnega zakona ter socialno ekonomskih odnosov v državi. Po skupini predavanj v Berlinu bo dr. Gerškovič imel verjetno tudi predavanje na bonnski univerzi.

Jugoslovanska delegacija za finančna pogajanja s Francijo

Beograd, 18. maja (Tanjug). Nocoj bo odpovala v Pariz jugoslovanska delegacija, ki se bo z zastopniki francoske vlade pogajala o plačilu predvojnih jugoslovanskih dolgov. Delegacijo vodi dr. Slobodan Karić.

Kitajsko bi morali sprejeti v OZN

Optimizem predsednika indijske vlade glede izida ženevske konference

New Delhi, 18. maja (AFP). Predsednik indijske vlade in minister za zunanje zadeve Nehru je izjavil davi v parlamentu, da bi Kitajsko morali sprejeti v Organizacijo združenih narodov. Skliceval se je na izjavo, ki jo je dal glede tega pred štiri dni sedanjim ameriškim ministrom za zunanje zadeve John Foster Dulles. Nehru je navedel predsednik Nehru, je Dulles tedaj izjavil, da bo OZN resnično predstavniško telo samo, če bo zastopala svet kot v resnici je. Če bo pekinska vlada dokazala, da je sposobna voditi Kitajsko brez močne opozicije, je izjavil pred štiri leti Dulles, mora biti sprejeta v OZN.



Zanimiva je zadnja izjava vplivnega republikanskega senatorja Brickerja, ki je dejal, da je proti intervenciji in sicer zato, ker bi ZDA nosile celotno finančno breme. Bolj kot Brickerjeve besede bo druzilo, da se ZDA ne bodo spuščale v odprti boj, dokler bodo trvale, da ostanejo pri izvajanju takšnega načrta popolnoma same. ZDA plačujejo že sedaj skoraj vse stroške indokitajske vojne, in še več, v Indokini je že nekaj sto ameriških tehnikov in inštruktorjev, ki nosijo ameriške uniforme. Samo na letališču v Hanoju jih je nad sto. Na zgornji sliki vidimo ameriške inštruktorje, ki učijo francoskega mehanika popravljati letala ameriške izdelave, na spodnji sliki pa je vrsta ameriških tehnikov, ki čakajo na kosto pred jedilnico v Hanoju.

V Washingtonu sodijo, da Britanci ovirajo nagel razvoj in ne uvidijo nevarnosti, ki grozi od poslabšanja položaja v Indokini. Po mnenju nekaterih diplomatskih opazovalcev ni izključeno, da skuša Dulles doseči sporazum med ZDA, Francijo, Sijemom, Filipini in Cenevkajskom, katere bi pritegnili v to kombinacijo s pomočjo že veljavnega pakta med Avstralijo, Novo Zelandijo in ZDA.

Kakor trdijo v Londonu, pa je predsednik Churchill jasno povedal, da morajo biti v sistemu kolektivne obrambe v tem delu sveta vključene članice Britanske skupnosti narodov v Aziji. V Londonu poudarjajo, da je nemogoče izključiti Britanijo iz kakršnega koli obrambnega načrta jugovzhodne Azije glede na britanske interese v Malaji.

Evakuacija ranjenec iz Dien Bien Fuja

Sajgon, 18. maja (AFP). Sklep vietnamskega poveljstva, da bo danes odpuštilo 18 ranjenec iz Dien Bien Fuja, razlagajo tu kot željo poveljstva za nov sporazum bodisi zaradi mednarodnega ugleda bodisi zato, da bi dosegla nadaljnjo nevtralizacijo pokrajinske ceste št. 41, ki vodi iz Dien Bien Fuja proti severu. Ta sklep je bil namreč sprejet isti dan, ko se je francosko poveljstvo namenilo ustaviti izvajanje prvega sporazuma o evakuaciji ranjenec ter nadaljevati bombardiranje omejenih cest.

Hanoi, 18. maja (AFP). Francosko letalstvo je danes ponovno bombardiralo cesto št. 41. Kakor poroča francosko poveljstvo, so bombna letala in lovski bombniki vzleteli iz Hanoja in Hanoja, da bi napadala vietnamske konvoje na omejenih cestih.

Zeneva, 18. maja (AFP). Zastopnik Ho Si Minhove delegacije na ženevski konferenci je obožil danes francoske oblasti, da so »samoobirale« sporazum o evakuaciji ranjenec iz Dien Bien Fuja. Francoska letala so večeraj bombardirala cesto št. 41, kar je po njegovih besedah povzročilo smrt 13 francoskih ujetnikov, ki so jih peljali po tej cesti.

Zeneva, 18. maja. Posebni dopisnik Tanjuga poroča: Francoska delegacija je določila vojaškega svetovaleca iz svoje delegacije kot uradnega zastopnika v neposrednih razgovorih med Francijo in Vietnamom, ki se bodo začeli nocoj v Zenevi o evakuaciji ranjenec pri Dien Bien Fuju.

Uradni zastopnik Ho Si Minha je izjavil danes na tiskovni konferenci, da bi bilo smotno, če bi bila pogajanja na kraju samem v Indokini med vojaškimi poveljniki vojskujočih se strank. Vendar pa ni odklonil stikov s francosko delegacijo v Zenevi.

Volitve v ČSR

Beograd, 18. maja. Kakor poroča radijska postaja Praga, je v volitvah na Češko-slovaškem sodelovalo 98,2% volivcev. Za listo Ljudske fronte je glasovalo 93,5% volivcev.

Po potresih v Grčiji

Žrtve zadnjih potresov v Grčiji podpirajo organizacije Rdečega križa iz 11 držav

Atene, 18. maja (Tanjug). Ko se je vrnil iz Tesalije, ki je bila prizadeta pri nedavnih potresih, je predsednik Papagos izjavil, da je gmotna škoda velika, da pa so kakih 35.000 ljudi nastanili v barakah in šotorih, da preskrba s hrano dobro deluje in da je bil povsod vzpostavljen promet. So le so odprte normalno, prebivalci pa sami nudijo ponesrečencem začasno zavetje. Ko

bodo zbrani potrebni podatki, bo vlada ukrenila vse potrebno za dokončno preskrbo prizadetih prebivalcev čez zimo.

Dunaj, 18. maja (AFP). Avstrijski ministrski svet je na današnji seji sklenil prispevati 100.000 šilingov v sklad za pomoč žrtvam potresov v Grčiji. Sklenil je tudi pozvati prebivalstvo, naj prispeva v ta sklad.

Zeneva, 18. maja (AFP). Društva Rdečega križa iz 11 držav so sporočila, da so poslala pomoč ponesrečencem v Grčiji.

Finski novinarji v Sarajevu

Sarajevo, 18. maja. Sinoči je v Sarajevo prispela delegacija finskih novinarjev, ki se že več dni mude v naši državi kot gostje Zveze novinarjev Jugoslavije. Finski gostje so odpotovali danes v Zenevo, jutri pa bodo nadaljevali pot v Beograd. Pri prihodu v Sarajevo so se ogledali gradbišče hiš, ki so jih uničili gradbeništvo in žrtve potresov. V Beogradu so se ogledali gradbišče hiš, ki so jih uničili gradbeništvo in žrtve potresov. V Beogradu so se ogledali gradbišče hiš, ki so jih uničili gradbeništvo in žrtve potresov.



A. Eden

tajski — so sprejele ta načrt. Praktično pomeni to, da so velesile, kolikor niso še zlo-milne odpora Ho Si Minhove delegacije in zastopnika Bao Dajeve, kambodžanske in laoske delegacije glede njihove zahteve, da dobe politični problemi prednost pri razpravi, sklenile, da se ne bodo dost. ozirale na zahtevo teh delegacij in se lotile problemov, katerih rešitev ni videti več tako daleč.

Čudna je enotnost vseh indokitajskih delegacij proti tej težnji velesil, ki je značilna za sedanji položaj v vsej Indokini. Po mnenju večine opazovalcev le-ta po eni strani odraža ekstremno ambicijo Bao Dajevega režima za popolno kapitulacijo Ho Si Minha, po drugi strani pa vsaj molče odpora Ho Si Minhove delegacije proti sovjetski in kitajski taktiki pogajanja o problemih, ki so za Ho Si Minhovo vlado načelne važnosti za ohranitev enotnosti Vietminha.

Neenotnost znotraj vzhodnega kakor zahodnega bloka se je javno pokazala prav večerajšnji dan. Naglica, s katero so bili organizirani sestanki med Badellom Smithom in Bao Dajem, ter obisk, ki ga je sinoči napravil francoski minister Bidault Bao Daju v njegovi rezidenca v Franciji, dokazuje, da se Bao Daj še vedno močno upira prizadevanjem zahodnih sil, da bi rešile vprašanje Indokine na kompromisni podlagi. Dejstvo, da je Bao Daj kot pogoj za ameriško ponudbo, naj bi stopil v novi obrambni pakt za jugovzhodno Azijo, zahteval poprejšnje ratifikacije francosko-vietnamskega sporazuma o neodvisnosti, dokazuje, da Bao Daj nima namena hitro popustiti. Ta sporazum je bil namreč sklenjen šele 28. aprila letos in ga francoska narodna skupščina ne more ratificirati, ker predsednik Laniel odklanja javno debato

Burmanski protestant-ski škof v Jugoslaviji
Beograd, 18. maja (Tanjug). V Beograd je prispel večeraj burmanski protestantovski škof g. George West, ki bo ostal v naši državi nekaj dni.

V takem položaju pač ni čudno, če med avstrijsko in zasedbeno oblastjo ne more priti do zmožnejših odnosov. Toda nadse čudno pa je, da je ob takem stanju stvari sovjetski visoki komisar Iljičev v zavezniskem kontrolnem svetu posegel po znanem načelu »Držite tatu...«, da je bil on tisti, ki je dunajsko vlado obdolžil protisovjetske kampanje.

Ceprav je res nenavadno, da predstavnik oblasti, ki s svojo devetletno okupacijo povzroča nenormalni položaj, obdolžuje tistega, ki ima po devetih letih zasedbe in vmešavanja zasedbenih sil edini polno pravico do pritožbe, pa vendar ni prav nič čudno, da ob takem položaju in kljub njemu na pravkar končanem kongresu avstrijskih komunistov ponovno izrekajo zahvalo in večno ljubezen Sovjetski zvezi, v kateri »ima avstrijski narod najboljšega in najzvestejšega prijatelja«.

Sing Man Rijevo vojaški načrti

Med razgovorom z ameriškim ministrom za obrambo je Sing Man Ri predlagal formiranje 15 novih južnokorejskih divizij

Seul, 18. maja (AFP). Predsednik Sing Man Ri je zahteval, naj bi Južno Korejo in vlado na Formozu vključil v obrambni pakt jugovzhodne Azije. Kakor se je zvedelo, je Sing Man Ri izrazil svojo zahtevo med razgovori, ki jih je imel z ameriškim ministrom obrambe Wilsonom, ko je bil le-ta na Koreji. Iz istih virov se je zvedelo, da je Wilson podprl to stremeljenje, ker sta »Južna Koreja in nacionalistična Kitajska področje, ki se mu ni moči ogniti v celotnem

Turška vojaška delegacija v Knjaževcu

Knjaževac, 18. maja (Tanjug). Turška vojaška delegacija z armadnim generalom Tađanom, ki je na prijateljskem obisku pri generalnem maršalu Radojici Neneziju, poveljniku niške vojaške garnizije, je obiskala danes dopolne neko vojaško enoto v Knjaževcu, kjer je bila navzoča pri pouku iz fizikulture. General Tađan je izjavil, da je napravila ta enota nanj izreden vtis. »Prepričan sem,« je dejal, »da so tako pripravljene tudi ostale enote Jugoslovanske ljudske armade. To ni samo moje mnenje, pač pa mnenje vseh članov delegacije.«

Opozorilo pred eksplozivnimi peresi

Trst, 18. maja (Tanjug). Seš je javno varnost cone A STO je davi objavil sporočilo, v katerem opozarja prebivalstvo na nevarnost pred eksplozivnimi nalivnimi peresi, ki so se pojavila v Trstu. Eno so našli po novembrskih fašističnih neredih na prostoru, od koder so demonstranti s kamenjem napadli policijo 5. novembra, drugo pa so našli pred nekaj dnevi na nekem križišču. Peresi sta bili istega tipa. Sporočilo pa ne navaja izvora teh peres.



ru ta sistem obsojen na propad.

Sing Man Ri je baje Wilsonu predlagal tudi dolgoročni vojaški program, ki določa med drugim ustanovitev 15 novih južnokorejskih divizij.

ZADNJI TELEGRAMI

Dunaj, 18. maja (r). Avstrijska vlada je danes imela sejo, na kateri je razpravljala o opozorilu sovjetskega visokega komisarja o Avstrijski Iljičevi, ki je izjavil, da bo podvel potrebne ukrepe, če avstrijska vlada ne preneha z protisovjetskimi aktivnostmi. Priznaječ, da bo avstrijski kancelar Raab s tem o zvezi podal jutri izjavo o parlamentu.

Jeruzalem, 18. maja (Reuter). Danes je začelo stanki 2000 izraelskih zdravnikov, državnih uslužbenec, Stanka bo trajala 3 dni. Zdravniški zahtevajo plačilo. V bolnišnicah delajo samo dežurni zdravniki. To je že druga stavka izraelskih zdravnikov o zadnjih 12 mesecih.

Sajgon, 18. maja (AFP). General Paul Felt, vodja francoskega štaba francoskih oboroženih sil, in general Salan sta posetila prvi dan bivanja o Indokini razgovorom z Mauriceom Dejeanom, francoskim generalnim komisarjem o Indokini, in generalom Navarrom, vrhovnim poveljnikom sil o Indokini. Sešla sta se tudi z vietnamskim ministrom obrambe, nato pa z načelnikom generalnega štaba Bao Dajeve vojske. Pogodbe sta imela razgovore z ameriškim odposlom poveljnikom, nato pa z ameriškim generalom O'Danielom, odjem ameriške vojske misije v Indokini. Razgovore drže strogo tajno.

Rim, 18. maja (Tanjug). Nacionalni svet italijanske monarhistične stranke je onodobno odločil svoj sklep o stališču do EOS. Med razmisli strajkaj in prišlo do hudih sporov. Predsednik stranke Lauro je zahteval podporo ratifikaciji pogodbe o EOS brez oskih pogojen na notranjopolitičnem področju. Druga skupščina o nacionalnem smehu zastopa stališče, da pogodbe o EOS ni mogoče ratificirati, dokler bodo oborožene sile potrebne kot orodje za morebitno rešitev tržaškega vprašanja.

Zeneva, 18. maja (Reuter). Izjavi odbor omejitve, da Zdrženje zveze prišlo pošto, naj bi Kitajsko sprejeli »Združene narode«. Odbor je soglasno sprejel resolucijo o tem smislu in jo posla. enemu izmed predsedujočih na tenenški konferenci zadnje princu Vajtajkonu. Capetoron, 18. maja (Reuter). Na



(Karikatura: J. Grabovac)

Prvi zameškal pevskega udejstvovanja v Sentilju sega daleč nazaj. Prvič so nastopili pevci ob proslavi Dneva osvoboditve 15. maja 1945. Na vrhek manifestacij so bili organizirani tudi pevski partizanski zbori, ki so govorili o osvoboditvi Slovenije in o možnosti in fantie okoli slavnostnega prostora. Pridužili so se jim tovariši iz posadne čete, v kateri so poleg Srbov in Hrvatov bili tudi Slovenci, in skupaj so brez kakšnih posebnih prireditev, s pevoevode zapeli bojno pesem. Marsikateremu vaštanu, ki je po štirih letih okupacije spet slišal slovensko pesem, se je orosilo solze. V oddelju deluje v Sentilju moški pevski zbor, ki je bil kasneje pridružil že plonirski in mladinski mešani zbor.

Nemalo nastopov je imel moški zbor od svoje ustanovitve do danes. Pel je festival na vseh proslavah, na koncertih, na zabavi, radiu in na raznih tekmovalnih ter gostoval po bližnjih krajih. Z Jeseni leta 1945 je zbor dosegel prvi večji uspeh, ko je na festivalu v Pesnici med osmimi zbori dobil drugo II. mesto. V poznih letih je bil pevec iz Sentilja smagali na okrajnih tekmah pri

Komunist ne more biti neprizadet opazovalec družbenega življenja

Ni naša naloga, da bi se tukaj ukvarjali s podrobno analizo delovanja komunalnih skupnosti in njenih organov. Za nas komuniste je važno predvsem to, da tu ugotovimo, kako je osnova politike našega družbenega razvoja, kot jo je nakazal VI. kongres, dobila svoje pozitivno potrdilo tudi v sosednjem delu in v rezultatih komunalnih skupnosti. Tudi s te strani so bili močno prizadeti vsi birokratski in centralistični ostanki in njihove zasnovane. Kljub napakam in pomanjkljivosti je naša socialistična družba z napori in vztrajnim delom zavzela v zadnjih letih s komunalnimi skupnostmi nove, vsestranske močne socialistične pozicije. Na njih moremo in moramo graditi novo in razbijači staro. Zato bi bilo odveč obširne govoriti o stvarnih uspehih delovanja komun. Ti so sestavni del splošnih uspehov in razvoja naše družbe. V interesu delovnih ljudi in v skladu z našo komunistično dolžnostjo pa je, da pokažemo na tiste slabosti in napačne pojmovanja, ki so se kazale in se še kažejo pri komunistih, pa tudi pri ostalih družbenih in političnih delavcih, v sosednjem delu in razvoju komun, in da te slabosti odpravimo.

Te slabosti so:

1. Nekateri tovariši mislijo, da so komune samo stvar bodočnosti. Menijo, da naše objektivne prilike ne dopuščajo konkretnih in jasnih obrisov komunalnih skupnosti in njihovega razvoja. Sodiijo, da je treba še čakati in dočakati boljše oziroma »bogatejše« čase. Zato menijo, da je vsaka konkretna akcija nepotrebna ali obsojena na neuspeh, češ da še ni pogojev za komune. Zato se vse njihovo delo v zvezi s komunami odraža v več ali manj abstraktnih razpravljanjih, kakšne bodo, kje bodo njihove meje, koliko jih bo, kdaj bodo in podobno. Ti tovariši ne vidijo in ne čutijo žive stvarnosti, ali pa so v njo tako praktičistično zakopani, da ne morejo gledati kompleksno in s perspektivo. Zato čisto hodita vsakodnevni praktičizem in splošne deklarativno propagandistične izjave o komunah kot o cilju bodočnosti z roko v roki, kot živ dokaz za nesposobnost, napraviti pravilne družbene analize, in za pomanjkljivo zavest subjektivnega faktorja in borca. Točno je, da polagamo šele prve temelje komunam. Pri tem pa komunisti, kot zavestni borci za nov družbeni red, za novo stavbo, ne bi smeli pozabljati, da dobre hiše ni mogoče zgraditi na slabih temeljih. In končno, subjektivne sile naše revolucije niso nikoli čakale, da bi objektivni pogoji sami od sebe popolnoma dozoreli, ampak so vedno, upoštevajoč konkretne pogoje, zasnovali akcijo, brž ko so bili zanjo dani prvi elementi objektivnih pogojev; vplivale so na rast in razvoj objektivnih okoliščin. Zato nima smisla prekrizanih rok ugotbiti, kdaj in kako bomo dočakali boljše čase, ko naj bi se »rodile« komune čez noč in jim bosta ob rojstvu botrovala med in mleko. Treba je spoznavati stvarne razmere in v takih razmerah, ki so čestokrat zlasti v materialnem pogledu dokaj hude, zaviti roke in se boriti za skupnost ljudi v bodočem sožitju brezrezne družbe.

2. Nekateri menijo, da je komunuma zgolj upravno-operativno vodstvo tekočih praktičnih, bolj rečeno — praktičističnih zadev. Zaradi takšnega praktičističnega pojmovanja vloge in pomena komune v socialistični družbi zanemarjajo in zanikajo kakršnokoli družbeno in idejnovzgojno vlogo komunalnih skupnosti. Praktičisti čestokrat gledajo vse skozi prizmo materialnih sredstev, s katerimi razpolaga komunna, ali kot pravijo, ki so ji bila prepuščena. Takšna zaslepljenost vodi tudi v precej primitivne, enostranske in vulgarene zaključke: če imamo več sredstev, potem se naša komunalna skupnost utrjuje, v nasprotnem primeru pa slabi. Razumljivo je, da je razpolaganje z določenim viškom dela eden osnovnih pogojev za komunale skupnosti. Če upoštevamo še druge momente, ima ta moment določen pozitiven ali pa tudi negativen vpliv. Toda zanikati vse druge družbene faktorje in videti samo viške dela, — to je teza, ki ne vzdrži marksistične kritike. Za takimi trditvami, ki vulgarizirajo Marxove misli o komunah, se čisto skrivajo birokratske lokalistične teorije, ali pa vsaj globoko nerazumevanje prave vsebine socialističnih odnosov, socialistične demokracije in skupnih interesov socialistične družbe v katerih igra izredno veliko vlogo, volja, zavest in stremeljenje ljudi. Ne samo teoretično, ampak tudi praktično je možno, da se v komunah, ki razpolaga z manjšimi materialnimi sredstvi od druge, bolj čuti neposredni vpliv proizvajalcev in vsega prebivalstva na gospodarstvo in na ostalo življenje. Organi družbenega upravljanja so lahko aktivnejši, splošna zavest večja, sovrzniji vplivi manjši itd., kakor v drugi, kjer je maloštevilnemu vrhu uspelo pridobiti, ali mu zaradi splošnih pogojev (močnejša industrija) pripada več materialnih sredstev, ki jih potem razdeljuje precej birokratično. Skratka,

bistvo aktivnega borca in graditelja temeljev komunale skupnosti ni, da se vselej in v povsod prepira za to, da bi komunalni skupnosti, kot pravi, »čim manj vzeli«; bistveno zanj je prizadevanje, da bi delovni ljudje, z ljudskim odborom na čelu, neposredno, samostojno in demokratično obravnavali čim več vprašanj svojega dela, življenja, mišljenja, zavesti in blaginje. Bistvo aktivnega borca in graditelja komunale skupnosti tudi ni, da gleda k sosedu, koliko je tam ostalo materialnih sredstev in da dlakocepsko primerja, računa in razpravlja o tem, kdo je zapostavljen in kdo privilegiran; bistveno zanj je, da budno spremlja vsa dogajanja v mestu ali okraju, da razmišlja in predlaga, kako urediti socialistične pozicije, kako razviti vsa družbeno dejavnost in oslabiliti sovrznji vpliv, kako spremeniti tuje, provincialno malomeščanske in druge slabe navade in običaje. Zaradi takšnega dela povezovanja medsebojnih političnih, gospodarskih in drugih interesov bi bilo prav, če bi gledali čez plot k sosedom in razpravljali o medsebojnem sodelovanju in premagovanju težav, ki jih ni nikjer premalo.

Ce bomo odpravili omenjene slabosti in če se bodo komunisti odločno usmerili k tem problemom, bo vzgojno politično delo naših organizacij pri razvijanju in utrjevanju socialistične zavesti v naših delovnih kolektivih najhitreje rodilo sadove. V teh postojankah socializma živi namreč po večini najnaprednejši delavski živeli, ki mu je socialistični interes najbolj neposredno razumljiv. Praktični rezultati družbenega sožitja v teh socialističnih postojankah in vpliv, ki bo od tod izžareval, bodo našim organizacijam zelo močno pomagali v boju proti malomeščanskim vplivom v mestih samih in v zaostalem področju.

Zaradi razvite socialne strukture Slovenije, kjer so delavci z namerično najmočnejši množični politični faktor, je možno in potrebno, da smo prvi pri razvijanju komunalnih skupnosti in pri reševanju njenih problemov ter s tem pospešujemo socialistični razvoj in utrjujemo našo demokracijo. Imamo tudi prednost, da napredni družbeni elementi in preveč enostranski nakopičen v posameznih centrih, marveč je sorazmerno zastopen v večini naših okrajev. Če bo organizacijam uspelo, da bodo ta objektivno naprednejši družbeni sloj popolnoma pridobili za našo socialistično politiko in v neposrednih enotah naše socialistične družbe, v okrajih in občinah, bomo tudi napredovali mnogo hitreje kot sicer.

Da bo v naših demokratičnih oblikah socialistična vsebina čim hitreje in čim bolj popolno zmaga nad nasprotnimi težnjami, je potrebno, da bodo delavci v celotnem okraju po svoji neposredni politični udeležbi in po svojih predstavnih nosilci socialistične politike krajne skupnosti. To ni važno samo za okraje, kjer so politična središča in kjer bi lahko prišlo do nasprotij med mestom in vasjo, marveč je važno tudi za okraje, kjer je več industrijskih središč in več socialističnih gospodarskih položajev. To velja za veliko večino okrajev v Sloveniji. Kjer bi ozki lokalni materialni interesi privedli do politične neenotnosti osnovnih socialističnih sil, tam bi bila to samo posledica napak in neaktivnosti političnega vodstva ter slabega dela političnih organizacij. Zato moramo toliko bolj poudariti vlogo in mesto politične organizacije kot politične gibalne sile. Mislim predvsem na komuniste in na organizacije Socialistične zveze, ki morajo obravnavati vse gospodarske in družbene probleme komune. To so problemi, ki jih lahko na splošno prikažemo najširšemu krogu članov in volivcev. Potrebe komune in njene koristi so takšne, da zanimajo najširši krog volivcev, ki ga lahko pritegnejo k razpravljanju in k aktivnemu odločanju. Na tem torišču morajo komunisti preizkušati svoje marksistično znanje. Na tem torišču se morajo boriti, da uveljavijo in konkretizirajo socialistično politiko. Predvsem je važno, da čim bolj aktivno in z enotnim prizadevanjem sodelujejo v našem političnem življenju delavci, ki imajo največ pogojev, da zavestno sprejemajo to politiko.

S stališča komun in v njihovem okviru je danes potrebno in možno spremljati pa tudi vplivati na podjetja, na delovne kolektive in na delavsko upravljanje. Delavsko upravljanje v podjetjih ni, kot nekateri napačno mislijo, sektor družbenega dogajanja, ki bi bil od družbe izoliran. Družbena lastnina sredstev za proizvodnjo daje celotni družbi ne le pravico, ampak tudi dolžnost, da nadzira, kako s temi sredstvi gospodarijo in kako jih izkoriščajo. To nalogo lahko uspešno opravlja predvsem komunna. Nepravilno bi bilo seveda, če bi se komune vmešavale v operativno-upravno poslovanje podjetij in delavskih svetov bolj, kot to dopuščajo naši zakoni in drugi zakoniti predpisi. Nismo pa se odrekli družbenim in političnim vplivom, pomoči, nasvetom, kritiki in pohvalam, predlogom

in sugestijam, ki jih naj organel delavskega upravljanja nudi predvsem komun in njeni organi, od zborov volivcev do raznih sestankov in komisij. V okviru komun lahko subjektivne sile pomagajo zdravim socialističnim težnjam na področju delavskega upravljanja, morejo in morajo pa tudi kritično ocenjevati in se upirati nezdravim, spekulativnim težnjam nekaterih elementov, ki jim gre samo za dobiček, pozabljajo pa na koristi delovnega človeka.

Komunisti si morajo biti jasni, da ni namen delavskega upravljanja, da bi kolektivno vodili podjetje po zakonih blagovno-denarne zamenjave, ampak morajo razumeti delavsko upravljanje kot revolucionarni družbeni proces, kot združevanje neposrednih proizvajalcev, ki vodi v novo družbeno skupnost — v socializem in komun. Zato se ta proces v političnem smislu — druga stvar je konkretna gospodarsko-operativna uprava — ne more razvijati spontano, sam od sebe in sam za sebe. Lahko se razvija le pod vplivom in vodstvom subjektivnih socialističnih sil z jasno orijentacijo ter v sodelovanju s komunom. Delavsko upravljanje zahteva ustrezno ureditve, politični vpliv in ekonomsko politiko komune, tako glede politične zavesti in zrelosti delavskih kolektivov in njihovih organov, kakor tudi glede obstojčega pravno — ekonomskega sistema. Če bo politika komune pravilna in v skladu z našimi osnovnimi prizadevanji, bo to mnogo pripomoglo k politični in gospodarski prosperiteti delovnih kolektivov, v nasprotnem primeru pa bo mnogo težav, neuglasij in tudi gospodarskih neuspehov. Komunisti bi morali ves svoj vpliv in vse svoje znanje uporabljati za to, da bo komunna, na čelu z ljudskim odborom, in še posebej z zborom proizvajalcev, znala vskladiti odnose, da bo znala pravilno usmeriti organe delavskega upravljanja in delavske kolektive. Vskladiti bo torej morala, na eni strani, odnose med gospodarskimi organizacijami in komunom, na drugi strani pa med socialističnim in privatnim sektorjem proizvodnje in tako s konkretnimi oblikami in ustvarjanjem gospodarskih pozicij, uresničevati politiko socialistične preobrazbe kmetijske proizvodnje.

Enake naloge in enake načela veljajo tudi za ostala področja družbene samouprave, kot so zdravstvo in prosveta. Oblike družbene samouprave, ki jih že imamo, na primer v zdravstvu, ali jih pripravljamo, kot v prosveti, so sicer že same po sebi velik korak naprej. Oblike pa bodo zahtevale in dobile socialistično vsebino šele takrat, ko bo v njih prevladal neposredni vpliv delovnih ljudi in ko bodo utrjevale socialistične pozicije in socialistične družbene odnose. Kako se bo vzgajala mladina v naših šolah, kako bodo delale zdravstvene ustanove, kakšna bo stanovarska politika itd., to ni samo stvar zveznih in republiških zakonov in predpisov, ampak je tudi stvar komun, njihove politike, njihove sposobnosti, zrelosti in aktivnosti. Tu ni več mogoče utrjevati socialističnih pozicij in socialistične miselnosti samo s splošnimi programi, niti ne s splošno kritiko in frontalnimi napadi, ampak samo s stvarnim, ustvarjalnim in stalnim potrepeljivim delom v organih družbenega upravljanja. Ti organi odpirajo komunistom velike možnosti za delo v korist celotne družbe. V komunah, v organih družbenega upravljanja, kamor naj bi bili komunisti izvoljeni, ne zato, ker so komunisti, ampak zato, ker so volivci prepričani, da bodo delali in branili koristi skupnosti, se odpirajo nove šole socialistične zavesti in novih družbenih odnosov. Te šole potrebujejo učitelje, kar je danes poglavitna naloga komunistov, kot je rekel tovariš Tito.

Pred nami so torej konkretni problemi oblikovanja socialističnih odnosov v naših okrajnih skupnostih, problemi delovanja organov družbenega upravljanja in odnosov okrajnih organov demokracije upravljanja do občin, mestnega centra do podeželja, in zlasti aktualno vprašanje združitve mest z okolico v eno komunalo skupnost. Napetosti, ki se sedaj pojavljajo v odnosih med mestom in vasjo in pri združevanju mest z okolico, bodo prenehale, če bodo v naših organizacijah zmagaši jasno oblikovani smotri socialističnega razvoja. Te napetosti, pomisleki in bojzani izhajajo največkrat iz nesocialističnega pojmovanja interesov komunale skupnosti in njene vloge v našem socialističnem družbenem sistemu.

V naši socialistični politiki se moramo boriti proti vsakršnim zajedalskim težnjam, bodisi mesta na škodo podeželja, bodisi individualnega proizvajalca na škodo mesta, socialistične sektorja, ali skupnosti kot celote. Vse take škodljive pojave bomo morali v komunah z vso odločnostjo onemogočiti. Taki pojavi ne prispevajo k razvoju in utrditvi komun, ampak jih slabijo in razbijačo.

Zgoraj omenjeni različni koncepti naše politike izražajo v bistvu bodisi državnokapitalistično pojmovanje našega gospodarskega razvoja, ki nujno škoduje našim produktivnim silam, bodisi težnje po klasičnem kapitalističnem izkoriščanju, oziroma težnje po privilegiranem položaju privatnega kmečkega in obrtnega proizvajalca.

Predvsem morajo komune jasno izražati, da naša politika ni naperjena proti množici individualnih proizvajalcev: njihov obstoj sam niti ne nasprotuje, niti ne ogroža socialističnega gospodarskega in celotnega družbenega razvoja. Naša politika pa je seveda nenehno napadena proti poskusom in pojavom kapitalističnega izkoriščanja, kamor sama po sebi teži privatna blagovna proizvodnja. Proti takim težnjam moramo uporabiti zakonske predpise, sredstva smotne socialistične ekonomske politike in druge ukrepe, ki na temelju splošnih zakonskih določil in v skladu z interesi komune sodijo v njeno pristojnost.

Življenja

Naša naloga je, da pri vodstvenih kadrih in pri organizacijah ZK razvijemo enoten koncept razvoja naše socialistične politike, ki bo lahko odstranjeval določene antagonizme med mestom in vasjo ter jih izločal kot činitele, ki bi negativno vplivali in hromili zdravo socialistično politiko v organih komune. Samo enoten politični koncept in spoznanje, da na temelju socialističnih družbenih odnosov ni in ne more biti nasprotja med mestom in vasjo, lahko zagotovi ta konstruktiven razvoj komunalnih skupnosti.

Te objektivne okoliščine in naša zavestna aktivizacija socialističnih sil, s katero hočemo pritegniti in usmeriti individualne kmečke proizvajalce k socialistični politiki v okrajni skupnosti in v občini, nam zlasti narekujejo, da v okviru komun utrjujemo tudi občine. Današnji administrativno teritorialni okvirji okrajev, nikakor ne predstavljajo definitivne meje komunalnih skupnosti. Razvijanje vloge občine oziroma posrednih gospodarskih središč nakazuje orientacijo na oblikovanje bodočih neposrednih komunalnih skupnosti v širših okrajnih okvirjih. Praksa na splošno kaže, da so okrajni ljudski odbori preveč obremenjeni z mnogimi funkcijami, ki bi jih lahko v bodoče postopoma prepuščali občinam, ker bi jih te lahko uspešno opravljale. Vodilni družbeni organi komun pa bi se lahko bolj posvetili kompleksnemu reševanju problematike, kar se dogaja sedaj žal še tako redko. Seveda je za to važno, da so občinski odbori Socialistične zveze sposobni, da na svojem torišču uveljavljajo

naše politične pozicije in da se sicer lahko ovirala rast socialističnih sil v mestih. Dosegli smo stopnjo, ko taki administrativni okvirji komunalnih skupnosti ne branijo več socialističnih pozicij pred zunanjimi negativnimi vplivi, marveč močijo izžarevanje socialistične stvarnosti na okolico. Razen tega

Pokazalo se je, da smo od tedaj, ko smo ločili mesta od okolice in statutarili mesta s samostojnimi pravicami, preprečili vpliv okolice na mesta, vpliv drobnolastniške miselnosti, ki bi sicer lahko ovirala rast socialističnih sil v mestih. Dosegli smo stopnjo, ko taki administrativni okvirji komunalnih skupnosti ne branijo več socialističnih pozicij pred zunanjimi negativnimi vplivi, marveč močijo izžarevanje socialistične stvarnosti na okolico. Razen tega

O idejni in politični vzgoji

Naloge in odgovornost političnih organizacij kot zavestne politične gibalne sile so velike in odločilne za hitrost graditve naše socialistične družbe. Zato je poleg lastnega idejnopoličnega spopolnjevanja, in poleg usposabljanja vodstev naših republiških, okrajnih in občinskih organizacij ter neposrednega aktivna na terenu, važna tudi racionalna usmeritev naših naporov tja, kjer že obstajajo objektivne sile socializma, kjer so pogoji, da bodo napori dali čim prej in čim boljše rezultate. Važno je, da bi te sile zboljšale zavestno delovanje, ker bomo z njihovo pomočjo hitreje premagali in onemogočili vplive, ki socializmu zavestno ali sponatano nasprotujejo. Poznatu moramo strateške pozicije socializma, znati jih moramo praktično izkoristiti in taktično usmeriti naš vsakdanji boj.

Pogoj za to pa je hitro idejno-politično usposabljanje. Glede tega pa, kljub znatnemu napredku od II. kongresa do danes, vendarle močno zaostajamo za nalogami, ki so pred nami. Doba od II. kongresa do danes je vsebinsko silno bogata. Tako v naših zunanje-političnih odnosih, zlasti v razvoju spopada z informbirojsko prakso in teorijo, kakor tudi v naši notranji politiki, v razvoju socialistične graditve, se je rodilo nešteto vprašanj, na katera moramo dati komuniste jasne in pravilne odgovore. Naš spor s političnim vodstvom Sovjetske zveze je pripomogel k razčiščenju mnogih osnovnih pojmov, ki jih doslej ni teoretično nihče razvil in pojasnil, pa jih je bilo treba razčistiti, in to le v interesu naše socialistične graditve, marveč tudi v interesu mednarodnega delavskega gibanja. Poletalo je jasno, da se morajo proletariati po zmagi socialistične revolucije ukvarjati ne le s strogovaljeno buržoazijo in njenimi težnjami po restavraciji, marveč tudi in celo predvsem z nevarnostjo birokratične degeneracije. Družbeni odnosi v prehodni dobi so se pokazali mnogo bolj zapleteni, kakor bi kdo mislil. Način in oblike boja strogovaljene reakcije se namreč izpreminjajo v skladu z mednarodnim položajem in z lastno notranjo politiko. Družbenopolitične težnje strogovaljene buržoazije na svoj način odsevajo v zavestni zaostali drobnolastniški slojev, ki so si socialistično reakcijo vselej razlagali po svoje in ki so od nje terjali zgolj zadovoljitev svojih drobnolastniških interesov. Zato so napori socialistične graditve postali odveč vsem tistim zaostalim slojem malomeščanstva, mestne in vaške drobne buržoazije, ki se ne zavedajo usodne povezanosti svojih resničnih in trajnih interesov s socialističnimi interesi delavskega razreda. Izraz te zaostalosti so najrazličnejša anarhična in v bistvu buržoazno-liberalistična pojmo-

vanja socialistične demokracije, ki jih srečujemo zlasti pri idejnih nosilcih našega sodobnega malomeščanstva. Idejna zmeda, anarhistično nerganje proti socialistični graditvi, liberalistično pojmovanje socialistične demokracije, vse to danes, v naših konkretnih družbenih odnosih lahko samo podpira težnje strogovaljene buržoazije po restavraciji in najzgodnejše težnje po birokratski degeneraciji socialistične države. Dogodki zadnjega časa, zlasti Džilasov primer, so dokazali, da komunisti na idejnopoličnem področju dostikrat zaostajajo za nalogami, ki so pred nami; to se pravi, da idejnopoličnega niso kos zapletenemu problemu, ki jih srečujemo na neizohajni poti socialistične graditve. Džilasov primer nas je opozoril, da se moramo mnogo bolj posvetiti idejnemu dvigu tistih komunistov, ki so iz najrazličnejših razlogov bolj izpostavljeni tujim idejnim vplivom. Tu gre zlasti za naše inteligence, ki mora tudi v procesu socialistične graditve ohraniti tisto ime, ki so si ga zasluženo pridobili naši predvojni kadri izobražencev-komunistov. Dejstvo je, da je imela džilasovščina nekaj odmeva samo v nekaterih krogih našega izobraženstva, medtem ko so se naše organizacije v tovarnah in industrijskih centrih izkazale precej neobčutljive in neraznane za vse poizkuse malomeščanske revizije naših idejnih, političnih in organizacijskih načel. To nam je zopet potrdilo, kje so naše najrdnejše socialistične pozicije.

Iz vsega tega sledi, da napravimo precejšen skok v idejno-politični utrditvi ne le našega aktivna, temveč več ali manj vsega članstva takrat, kadar napadajo osnovno linijo našega razvoja. To pa je mnogo premalo za dolžnosti, ki so pred nami. Teoretična in idejna slabost se kaže zlasti močno na torišču naše prosvetne politike, na področju našega kulturnega življenja, kjer se premalo in čisto napačno, spopadamo z različnimi buržoaznimi pogledi. Ti se zlasti močno uveljavljajo pri razpravljanjih o demokratičnih prosvetnih organih, šolah, revijah, društvih in v raznih prosvetnih, kulturnih ustanovah. Rekel bi, da najbolj zanemarljivo skrb za prosvetna in kulturna vprašanja. Ne posvečamo se jim, ker se sami čutimo idejno prešibki, ker so to delikatna in zapletena vprašanja, ker se učimo, ker se pojavov, ki njihovo škodljivost vidimo, ne lotevamo, da bi si v bitki z njimi izločevali in izpopolnili pojme. Rekel bi celo, da se tovariši iz okrajnih političnih vodstev pustijo potisniti ob stran z argumenti formalne demokratičnosti, ki jih uporabljajo ne samo prosvetni delavci z nam tujo miselnostjo, marveč tudi »naši«, češ da je to izključno njihova domena, da prosveta ni politika, da so oni sami po-

splošno socialistično politiko in ustrezajočo politiko komun — okraja. Za to je seveda zopet potrebno, da se ta politika oprta na zavestne socialistične sile, ki se morajo boriti proti tujim vplivom, ti pa se najbolj trdovratno skušajo uveljaviti v občini. V manjših industrijskih centrih je to predvsem lokalistična tesnosc in nerazumevanje za širše probleme naše družbe. V podeželskih občinah pa imajo še vedno opretni z osebnimi gospodarskimi interesi in izkoriščevalskimi težnjami vsajih veljavok, starih stebrov minule reakcionarne politike na vasi, ki delujejo pod krinko »gospodarske rentabilnosti« kmetijske proizvodnje in z geslom »posebnih« kmečkih interesov. Ti elementi, ki so hkrati nosilci lokalizma in nacionalnega šovizma, tudi vztrajno poskušajo izkoristiti verska čustva kmetov v politične namene, sovrznje socializma.

Potrebno je zato, da komunisti osredotočijo svoje napore za aktivizacijo organizacij Socialistične zveze v industrijskih centrih, da bi tako delavce čim neposredneje pritegnili k razpravljanju in odločanju o politiki komun, da bi s kritiko in nasveti pomagali organom družbenega upravljanja, zlasti pa, da bi močnejše kot doslej usmerjali sindikalne organizacije preko ožjih interesov na vprašanja komunalnih skupnosti.

V celoti gre za to, da na področju odnosov med mestom in vasjo izkoristimo pomešanost delavstva s kmečkim in malomeščanskim življenjem za širše in hitreje prodiranje socialističnih raznorov. Gre za to, da vpliv malomeščanske in privatno-lastniške miselnosti hitreje omejimo in iztravimo iz našega družbenega, gospodarskega, političnega in kulturnega življenja.

Imejmo jasno pred očmi, da je komunna z vso svojo pestro problematiko torišče preizkušnje za marksistično znanje komunistov, kjer to znanje praktično uporabljajo. To je šola, kjer bi morali biti komunisti učitelji s trdno idejno hrbenostjo, hkrati pa tudi zelo pazljivi učenci, ki bogate svoje znanje s praktičnimi izkušnjami. Socialistična praksa zahteva marksistično teoretično znanje, teorija praktično preizkušnjo.

Reči je treba, da niso vsi naši komunistični izobraženci zmeraj na višini svojih nalog. Nasprotno, namesto, da bi se komunisti zavedno in uspešno zoperstavili reakcionarnim idejnim vplivom, se jim dostikrat sam podvrže in izgubi vsak smisel za stvarnost odnosov v naši družbi. Pri nas izhajajo cela vrsta znanstvenih, literarnih kritičnih in drugih revij in časopisov. Toda ugotoviti moramo, da na straneh vseh neštetihih revij in časopisov sorazmerno malo pride do besede izobraženec-komunist, izobraženec-marksist. Dostikrat so naši komunisti preveč nekritični in za prazno učenostjo idejnih nasprotnikov ne znajo razločiti povsem opredeljene antisocialistične osti. So ljudje, ki preveč obžujejo plehko, lepo zveneto frazo. So komunisti, ki se pustijo voditi namesto, da bi sami vodili naše javno in predvsem kulturno življenje. Temu je vzrok pomanjkljiva marksistična izobrazba pri mnogih naših izobražencih med člani Zveze komunistov. Taki izobraženci se seveda v delavskem gibanju počutijo nekoliko tuje in pravzaprav tudi delavske gibanje in posebej komunistična organizacija nekoliko ne ve, kaj bi z njimi počela. In to v času, ko nam je še kako potrebno izobraženstvo, ki bo dejansko pomagalo z vsem svojim znanjem in sposobnostmi dvigati socialistično zavest našega delovnega človeka. Zares nam v vrstah Zveze komunistov ne more dosti pomagati izobraženec, ki ne more delovnemu človeku nuditi nič drugega kakor svojo lastno idejno zmedo. Komunistični izobraženec mora v naših okoliščinah postati činiteelj, ki bo idejno megle razganjal in se izkazal vrednega najlepših tradicij iz zgodovine slovenskega izobraženstva. In teh, zlasti v zadnjih dveh, treh desetletjih ni malo.

Ce vsa naša socialistična graditev pospešuje rast socialistične zavesti ljudi, tedaj je popolnoma jasno, da rast te zavesti ne more biti avtomatski proces in da je tudi sama zgradba materialnih temeljev socialistične družbe s svoje strani odvisna od stopnje socialistične zavesti ljudi. To dejstvo nam mora služiti kot napotilo pri idejnem delu med množicami. Komunisti se moramo boriti proti vsemu, kar ovira rast socialistične zavesti delovnega človeka. Zategadelj odklanjamo vsak pojav decadence v naših kulturno-umetniških ustanovah, pa naj bo ta pojav izviran ali uvožen. Odklanjati moramo vse kar v človeku ubija prepričanje o smiselnosti vseh njegovih ustvarjalnih naporov. Na drugi strani pa moramo pospeševati vse, kar razvija človečnost, utrjuje vero v človeka in njegove neskončne ustvarjalne sile, v nenehni napredek človeške družbe in predvsem v konkretno razirjeno prepričanje, da

je dovolj, če teoretično študirajo, da pa praktično ni treba delati, ali prepričanje, da je mogoče praktično delati češ tedaj, ko si povsem »zgrajene«. Človeku, ki praktično ne dela in ki praktično ne preizkuša pravilnosti svojih mnenj, ne morejo koristiti skladovnice prebitane marksistične literature, medtem ko mu je prav ta literatura dragocena pomoč in opora, kadar se k njej zateka, da bi mu pomagala reševati konkretna vprašanja praktičnega boja, in kadar se od nje vrača k praktičnemu boju. Prav na ta način mora vsak komunist izpopolnjevati svoje marksistično znanje, ki mu je neobhodno potrebno, če hoče pripadati ljudem, ki stoje na čelu socialistične borbe. V tej zvezi je treba reči nekaj besed o komunistih iz vrst slovenskega izobraženstva. Zahteva po marksističnem znanju, pa jasni marksistični konceptiji je tu zlasti utemeljena, ker gre za ljudi, ki so neprestano izpostavljeni najrazličnejšim in dostikrat povsem zavestnim antisocialističnim idejnim vplivom po naših šolah in drugih kul. ter prosvetnih ustanovah. Njihov boj ni lahak. Bojijo se pri viru teh vplivov. Izobraženec-komunist se mora boriti v prvih vrstah naše delovne inteligence, ki v znanstvenih laboratorijih, inštitutih, predavalnicah, v tovarnah in umetniških atelejih s posebnimi rezultati svojega dela izpričuje svojo neomajno privrženost napredku in stvari socializma. Hkrati pa se mora odločno zoperstaviti vsem tistim, ki svojo izobrazbo zlorabljajo v reakcionarne namene, ki so s svojimi antisocialističnimi nazori in predsodki utrjujejo miselne pridržke proti socializmu, kakršnih je zlasti mnogo med delovnimi ljudmi na podeželju. Nujno je potrebno, da je naše komunistično izobraženstvo idejno kar najbolj strnjeno in sposobno zmagovito zavračati reakcionarne idejne vplive na delovno ljudstvo ter jih nadomeščati s svojimi, naprednimi idejnimi vplivi. To mu bo toliko lažje, ker v istem pravcu delujejo vse druge odločitve sile pri nas, ker je vsa naša socialistična graditev hkrati graditev materialnih osnov za nove družbene odnose in s tem tudi za nove nazore o družbi in o odnosih med ljudmi.

Reči je treba, da niso vsi naši komunistični izobraženci zmeraj na višini svojih nalog. Nasprotno, namesto, da bi se komunisti zavedno in uspešno zoperstavili reakcionarnim idejnim vplivom, se jim dostikrat sam podvrže in izgubi vsak smisel za stvarnost odnosov v naši družbi. Pri nas izhajajo cela vrsta znanstvenih, literarnih kritičnih in drugih revij in časopisov. Toda ugotoviti moramo, da na straneh vseh neštetihih revij in časopisov sorazmerno malo pride do besede izobraženec-komunist, izobraženec-marksist. Dostikrat so naši komunisti preveč nekritični in za prazno učenostjo idejnih nasprotnikov ne znajo razločiti povsem opredeljene antisocialistične osti. So ljudje, ki preveč obžujejo plehko, lepo zveneto frazo. So komunisti, ki se pustijo voditi namesto, da bi sami vodili naše javno in predvsem kulturno življenje. Temu je vzrok pomanjkljiva marksistična izobrazba pri mnogih naših izobražencih med člani Zveze komunistov. Taki izobraženci se seveda v delavskem gibanju počutijo nekoliko tuje in pravzaprav tudi delavske gibanje in posebej komunistična organizacija nekoliko ne ve, kaj bi z njimi počela. In to v času, ko nam je še kako potrebno izobraženstvo, ki bo dejansko pomagalo z vsem svojim znanjem in sposobnostmi dvigati socialistično zavest našega delovnega človeka. Zares nam v vrstah Zveze komunistov ne more dosti pomagati izobraženec, ki ne more delovnemu človeku nuditi nič drugega kakor svojo lastno idejno zmedo. Komunistični izobraženec mora v naših okoliščinah postati činiteelj, ki bo idejno megle razganjal in se izkazal vrednega najlepših tradicij iz zgodovine slovenskega izobraženstva. In teh, zlasti v zadnjih dveh, treh desetletjih ni malo.

Ce vsa naša socialistična graditev pospešuje rast socialistične zavesti ljudi, tedaj je popolnoma jasno, da rast te zavesti ne more biti avtomatski proces in da je tudi sama zgradba materialnih temeljev socialistične družbe s svoje strani odvisna od stopnje socialistične zavesti ljudi. To dejstvo nam mora služiti kot napotilo pri idejnem delu med množicami. Komunisti se moramo boriti proti vsemu, kar ovira rast socialistične zavesti delovnega človeka. Zategadelj odklanjamo vsak pojav decadence v naših kulturno-umetniških ustanovah, pa naj bo ta pojav izviran ali uvožen. Odklanjati moramo vse kar v človeku ubija prepričanje o smiselnosti vseh njegovih ustvarjalnih naporov. Na drugi strani pa moramo pospeševati vse, kar razvija človečnost, utrjuje vero v človeka in njegove neskončne ustvarjalne sile, v nenehni napredek človeške družbe in predvsem v konkretno razirjeno prepričanje, da

Izobraženec-komunist se mora boriti v prvih vrstah naše delovne inteligence

benega napredka, v proletariatu. Tu ne smemo trpeti nobene tesnотности. Zakaj vse, kar je v preteklem kulturnem ustvarjanju zares velikega in trajnega, je preprosto pristno človečnost, s ljubljeno do človeka, in zato v bistvu napredno. Takšen mora biti odnos do naše kulturne dediščine. Prav tako bi bila neumestna elaherna tesnотnost nasproti vsem tistim kulturno-umetniškim prizadevanjem, ki jih naš človek potrebuje za zdravo razvedro, pa čeprav nimajo kakšne izrazite ideološke usmerjenosti. Tovariši Kardelj je nečavno poudaril, da je nesmišljeno nastopati proti raznim modernejšim oblikam človeškega razvedra samo zato, ker so moderna. Na primer, nesmiselno je biti načelno proti jazzu, ki lahko tudi s svojimi modernimi izraznimi sredstvi pozitivno vpliva na razpoloženje delovnega človeka, na njegovo vrednoto. Jazz ne odklanja niti zato, ker je jazz, marveč odklanja samo tiste njegove neudrabe izraske, ki nimajo več nobene zveze niti s glasbo niti s pesmom. Prav tako je s propagiranjem naše folklorne umetnosti, ki jo je bilo zmedom vsebinsko sila polno in so iz njega trpali vsi resnični umetniki. In kot tak neizčrpen material nam mora služiti tudi danes. Nespretno pa bi bilo gomo zaradi oblike vsiljevati folklorno glasbo ali ples tam, kjer ljudje iščejo drugačnih oblik razvedra. Našemu delovnemu človeku, ki je sorazmerno kulturno že precej razvit, je folklor v glavnem vendarle stvar preteklosti. Folklor, kakor jo dostikrat pri nas podajajo na raznih ljudskih veselicah in tudi na pomembnejših prireditvah, pa je celo istovetna s propagiranjem zaostalosti. Se več, folklor dostikrat služi kot preteza za razne verske, mračnjaške manifestacije. Iz vsega bogastva naše folklorne dostikrat tendenciozno izbirajo prav tiste motive, ki pričajo o nekdanji nemoči in pohlevnosti delovnega človeka pred posvetno in duhovno gospodskostjo, o nemoči, ki se je razodevala v raznih zapomnjenih k bogu in svetnikom. Sploh pa je proučevanje folklorne gradiva stvar znanstvenih institutov, ne pa javnih prireditev, na katerih je treba pokazati predvsem tisto, kar je najvrednejše in najtrajnejše, umetniško in družbeno pomembno. Najmanj pravilno pa je, če se naša delavska kulturno-prosvetna društva ukvarjajo s takimi stvarmi, hkrati pa povsem zanemarijo tradicijo naše in svetovne proletarske kulture, našo in mednarodno delavsko pesem, ki je pred vojno zmedom našla pot na naše delavske odre in v naše delavske pevске zbornice. Vse preveč pozabljamo, da je delavski razred danes ne le najnaprednejši razred naše družbe, marveč je na Slovenskem tudi najštevilnejši družbeni razred, ki mora dati pet- šest vseh družbi. Napak je, če se v delavskih kulturno-prosvetnih društvih ustvarja preživelo čitalniško razpoloženje s čisto čitalniškimi programi; razpoloženje, ki razodeva idejni pritisk malomeščanstva na naš delavski razred, medtem ko bi se moral poznati idejni vpliv delavskega razreda na kulturne življenje neproletarskih plasti našega ljudstva. Delavska kulturno-prosvetna društva morajo postati v bodoče žarišče naše vsenarodne kulture, kulture naroda, ki je danes po številni nadmočnosti proletariata že dejansko postal narod-proletarec. Na idejno-prosvetnem področju si moramo s vsemi silami prizadevati za razvijanje delavskega kulturno-prosvetnega dela. Za to moramo pritegniti najboljše kadre naprednih izobraženec.

Vsekakor pri nas še zmeraj in še bolj kot kdaj prej drži kar je o odnosu naših kulturnih delavcev do delavskega razreda dejal na IV. plenumu CK KPS Boris Kidrič:

»Pri takih analizah bi prišli do zelo čudnega in žalostnega zaključka, da našega delavskega razreda kot predstavnika sodobne slovenske družbe, kot razreda, ki je ne samo preko svoje Partije kot avantgarde proletariata, ampak čisto neposredno v narodno osvobodilni borbi rešil slovensko nacionalno vprašanje, razreda, ki je stal na čelu nacionalnih množic v borbi proti okupatorju, razreda, ki je v Sloveniji tudi kvantitativno najmočnejši, saj imamo mestnega industrijskega prebivalstva 56%, ostalega pa 44%, to se pravi, da je delavski razred danes mnogo močnejša družbena plast kakor kmetje, tega delavskega razreda dejansko v naši kulturi ni. Naš delavec je kulturn, ker mnogo čita, toda naša kultura in naša literatura za njega ne ve.«

Idejni in splošni kulturni dvig delavskega razreda je danes naše osrednje kulturno vprašanje, ki mu morajo biti podrejena vsa ostala vprašanja. S tega vidika moramo razpravljati o socialnem sestavu naših narodnih in visokih šol in se hvaliti, da bi ga zboljšali. Težiti moramo, da bi v naše šole vse

do naših najvišjih učnih in znanstvenih ustanov prišlo čim več mladine iz delavskih vrst in delavskega poretka. Nenehno je treba z vso verno skrbeti, da bi dobili čim več zavedne, napredne socialistične inteligence.

Danes se še vedno čuti močan vpliv stare klerikalne prosvetne politike. Če bi iskali družbene korenine današnjih dekadentnih pojavov v književnosti in umetnosti, bi lahko prišli do zaključka, da so glavni nosilci takih pojavov praviloma reakcionarno misleči ljudje, ki jim je vsa današnja stvarnost mrzka in tuja. Če hočemo to stanje spreminjati, a spreminjati ga moramo le s tem, da bo stare zamenjala mlada socialistična inteligenca, tedaj je potrebna posebna pozornost pomoči in usmerjanju mladih učnih kadrov. To je izvedljivo le s politično preračunano na daljše razdobje.

Komunisti morajo biti prvi v delavskem kulturno-prosvetnem delu, pa naj bo to v okviru Svobode ali sindikatov ali v

kakršni koli drugačni obliki. V sistemu naših ljudskih univerz se moramo posebno posvečati izobraževanju delavstva. Temu namenu je treba prikriti tudi ves program teh univerz, ki naj ne služijo več zgolj posrskemu študiju maloštevilnih amaterjev, kakor je bilo dostikrat doslej. V zvezi s tem je treba posvetiti posebno pozornost ljudskim knjižnicam, zlasti knjižnicam v industrijskih središčih, ki se morajo široko odpreti vsemu delovnemu ljudstvu in se morajo v ta namen po potrebi združevati v večje knjižnice, ki ne bodo več služile samo ozkemu krogu tako ali drugače organiziranih ljudi. Komunisti v ljudskih odborih morajo biti poborniki kar najširše finančne podpore kulturno-prosvetnemu prizadevanju množičnih prosvetnih organizacij.

Ze zdavnaj smo poudarjali, da delavski razred v našem kulturnem življenju še ni dosegel tistega mesta, ki mu gre

za razvojem socialističnih odnosov ter zavesti in aktivnosti množice, niti glede idejnopolitične razgledanosti in moralnopolitičnih kvalifikacij, niti glede praktične družbene dejavnosti.

Danes postaja nemogoče, da bi se kdo zaradi slave in zaslug Zveze komunistov za naš socialistični razvoj v družbi osebno uveljavljal zgolj s člansko legitimacijo ali s kakršnim koli frazerskim poziranjem brez stvarne akcijske vsebine. Glavno jedro sklepov VI. kongresa in sledečih plenarnih zasedanj CK in osnovno za spremembo KPJ v Zvezo komunistov je borba za to, da bo Zveza komunistov povezovala v svojih vrstah komuniste, ki bodo vsak po svojih osebnih močeh in sposobnostih v praktičnem delu dokazovali svojo predanost socializmu. Povezuje jih zato, da bi se v njeni organizaciji usposobili, da bi vsak na svojem mestu s čim večjim uspehom izvrševal svojo nalogo v družbi. Takšno usposabljanje je tudi osnovna naloga našega kongresa.

Četudi smo v zadnjih mesecih močno napredovali pri iskanju in zboljšanju poti in načinov boja komunistov za razvijanje in usmerjanje družbenega življenja, imamo še široko področje za razpravo. Ta razprava bo našemu usposabljanju za bodoče naloge tembolj koristila, kolikor bolj bo povezovala znana načelna stališča VI. kongresa in posebej zadnjih dve plenarji z našo živo prakso ter jo konkretno soočila z našimi slabostmi.

Ker v naših organizacijah, zlasti v tistih, kjer prevladuje malomeščanski element odmaknjen od živga in konkretnega boja, ki se bje na temelju socialističnih proizvodnih odnosov, še nismo razčistili z liberalističnimi malomeščanskimi pojmi demokracije, ki so hromili akcijsko sposobnost komunistov ter jih zavajali v mlačnost in indiferentnost spričo pojavov, na katere bi kot komunisti morali reagirati, — opozarjam na jasen poudarek načela o demokraciji centralizmu, ki ga je v zaključnem govoru dal tovariš Tito na zadnjem plenumu. V življenju naših organizacij moramo doseči obvezno aktivno delo vseh članov pri izvrševanju sprejetih sklepov in v borbi za uresničevanje naše socialistične politike pri konkretnih nalogah. To bo najuspešnejša praktična preizkušnja za slehernega člana naše Zveze. Na delu naj se izkaže, kdo je dejanski komunist, kako je predan socializmu, in kdo ni. Če bodo pri tem odpadli karieristični spekulant, bo to samo koristilo ugledu naše Zveze in njeni aktivnosti. Z velikim uspehom se bodo odlikovali, razvijali in utrjevali značaj komunistov, če bo vsaka organizacija Zveze komunistov postavila v ospredje dolžnost komunistov, da praktično deluje na tem ali onem področju družbenega življenja, da na svojem torišču s praktičnimi predlogi in delom uresničuje politiko utrjevanja socialističnih pozicij, odnosov in množične zavesti.

Zal je danes dokaj primerov, da imamo sicer člane Zveze, ki pa niso komunisti, niti po trdnosti prepričanja niti po družbeni aktivnosti. Najtežje breme pa so tisti, ki se motovili v fiziofizičnih razgledanjih, ki dvomijo o vsem, ki pred težavami tonejo v malodušje in v naši stvarnosti ne vidijo bistvenih socialističnih temeljev, ki že odprajo obrabljeno perspektivo. Le prečesto njihovo početje praktično učinkuje tako, da se je dvom in malodušje na okolico, na organizacijo in s tem hromi njeno celotno aktivnost. Drugi pa sicer imajo več ali manj zgrajeno prepričanje, a ga zadržujejo le za sebe in ga zataje in zamolče, kadar so v okolju, kjer prevladuje omahljivost, dvom, za-

vidualna posest in individualna proizvodnja in sproščeno delovanju ekonomskih zakonov osnovna za miselnost, ki se spopada s miselnostjo komunistov. To pa ne pomeni, da ne moremo napredovati pri vzbujanju političnega življenja na vasi.

Organizacije Socialistične zveze na vasi so povsem primerno torišče in oblika za njeno socialistično preobrazbo. — Seveda je potrebna še podpora krajevnih ter obinskih vodstev ZK in SZDL in primerna aktivnost delavcev komunistov, ki na vasi stanujejo ali ki jih iz industrijskih središč in tovarn usmerjamo k delu na vasi.

Tudi tam, kjer v vasi nimamo kmetov komunistov, so organizacije Socialistične zveze, z druga, prosvetna in druga društva povsem zadovoljive oblike. Po teh organizacijah lahko kmetijski drobnooblogovni proizvajalci kot sloj, kot množica spoznajo nevarnost, da bi zrasel vaski mogotec, ki bi jih podvrnil svojemu kapitalističnemu izkoriščanju in te organizacije lahko usmerijo svojo budnost in borbo proti takim nevarnostim. Po teh organizacijah lahko kmet spozna in začuti, da sta mu naš prevladujoči socialistični sektor gospodarstva s svojim sistemom, in naša gospodarska politika zavajna, da ga štiti pred zgoraj omenjeno nevarnostjo. Imenovane organizacije mu lahko pomagajo do spoznanja, da naš

stalolet in celo očitne protisocialistične težnje. Tu ne mislim toliko na nekakšno vsiljevanje ideološkega materialističnega prepričanja povsod in po vsej sili, temveč na torišče stalnega družbenega dogajanja v Socialistični zvezi, sindikatu, delavskem svetu, zboru volivcev, občinskem ljudskem odboru itd., kjer razpravljajo in odločajo o praktičnih ukrepih. To je komunisti dolžan, da po svoji najboljši vesti in sposobnosti predlaga, kar se mu zdi najboljše, da predloge zagovarja in ljudi prepričuje, ne glede na nevarnost, da ostane v manjšini. S tem preizkuša svoje znanje in s tem si prizadeva, da bi živa praksa dokazala, kaj vodi k napredku in kaj ne. Nič ne koristi, kdor pusti, da teče življenje nemoteno mimo njega. Komunist ne more biti neprizadet opazovalec družbenega življenja.

V tej zvezi naj opozorim še na en pojav, ki ga omenja tudi poročilo.

Naši napori zadnjega časa, da bi idejno uveljavili naše organizacije, so pokazali, da so organizacije v tovarnah imele do članov, ki niso razčistili z ostan- ki verskih mističnih nazorov strožji kriterij kot druge organizacije. To je samo po sebi prav. Ker je bil ta kriterij enostranski, so izključevali iz organizacije predvsem delavce, ne pa tudi nameščence, uradnike in pripadnike drugih nedelavskih slojev, za katere so celoto ne moremo reči, da so aktivnejši borci za socializem kot delavci. Vemo pa, da je iz nezdravih, spekulantskih, karierističnih razlogov prišlo v Partijo prejšnja leta največ ljudi iz tistih vrst, ker kriterij ni bil enoten, oziroma ker ni veljal predvsem kriterij naziran in praktične družbene aktivnosti člana Zveze za utrjevanje socialističnih pozicij na konkretnem gospodarskem, političnem, prosvetnem in drugem področju. Zato posledica takega kriterija ni bila niti zboljšanje socialne strukture članstva Zveze, niti večja aktivnost komunistov v družbenem življenju. Socialna struktura članstva je prej ni bila v sorazmerju z dejstvom, da je delavski razred dominantna politična sila socializma, potem pa se je še poslabšala. To jasno kaže, kakšne smeri se moramo v bodoče držati.

Res smo z druge strani zgubili tudi člane med kmeti. Poleg religije so bili zato še drugi vzroki. Kmetje so se bolj zainteresirali za svojo individualno posest zaradi opustitve administrativnega preganjanja v individualno kmečko proizvodnjo; zaradi uredbe o lastninskih odnosih delovnih združenj, ki je docela utrdila prostovoljnost članstva v združenjih; zaradi odprave nekoristnega protežiranja; zaradi sprostitve zakona ponudbe in povpraševanja na tržišču s kmetijskimi pridelki in drugih ukrepov. Vse to je zmanjšalo zanimanje članov za ZK, zato so odpadli. Ne mislim, da je bilo to za vse nujno. Gotovo je, da bi ob primerni skrbi naših organizacij in komitejev bilo njihovo število lahko manjše.

Napačno pa bi bilo, če bi se po tej ugotovitvi usmerili predvsem k temu, da bi na vasi iskali ljudi, ki bi jih sprejemali v našo Zvezo, da bi začeli s formalnim ustanavljanjem »komunističnih« organizacij in da bi po teh oživljali delovanja organizacij Socialistične zveze. V današnjih pogojih, ko sproščamo ekonomske zakone tudi v individualni kmečki proizvodnji, ne bi mogli imeti posrečeno roko za rekrutacijo članstva v ZK na vasi, kakor smo jo imeli (oziroma nismo mogli imeti) v prejšnjih pogojih, ko smo podrobno usmerjali kmečko gospodarstvo. Gre, kot rečeno, za to, da so poleg religije še indi-

vidualni prelomnici v razvoju socializma. Uresničilo jo je naše politično in državno vodstvo, oprto na organizirano moč Zveze komunistov z njenimi 700.000 člani in na SZDL, ki povezuje v svojih vrstah dobro polovico vsega prebivalstva naše državne skupnosti. To je politična sila, neizmerno okrepljena s izkušnjami in tradicijami naše oborožene ljudske revolucije, s elementarno predanostjo delavskega razreda stvari socializma in z globokim patriotizmom osnovnih ljudskih množic.

Da bi se ta močistični socialistični demokratični proces v naši družbi pospešeno razvijal v realizacijo socializma, da bi osnovne delovne množice čim bolj učinkovito in konstruktivno delovale pri izvrševanju svojih pravic v družbenem upravljanju, za to težko nalogo je potrebno, da se naše politične družbene organizacije kvalitativno usposablja skladno s tem procesom. Nadaljnji tempo razvoja demokracije in realizacije socializma je odvisen od stopnje zavesti, znanja in aktivnosti naših organizacij. Gre torej v bistvu za to, da bi vsi čimbolj obvladali znanje, ki nam ga bogato nudijo naši osrednji voditelji s Titom na čelu, da bi to znanje uporabljali sleherni dan pri delu in da bi se tudi sami s praktičnimi izkušnjami te borbe izpopolnjevali. Tako znanje in taka sposobnost naj postaneta last širokih ljudskih množic v njihovem enotnem prizadevanju za socialistični napredek.

STAFETE SE STEKAJO PROTI SRCU SLOVENIJE

Ena je želja vseh:

Naj živi naš maršal Tito!

Maribor, 18. maja. Kakor vsako leto, je bilo tudi letos ob prihodu Titove štafete na mariborskih ulicah in na glavnem trgu, kjer je bil slovesen sprejem, na nogah okoli 15.000 ljudi. Oni najbolj vztrajni so čakali na ulicah že dve uri pred prihodom glavnih štafet, katerih pet je vodila od Dolnje Lendave preko Murske Sobotice, Radgone in Lenarta ter druge od Zeleznih Dveri do Ljutomerja, Ormoža in mimo Ptujja do Maribora.

Vaščani Polan vabijo maršala Tita v Prekmurje

Murska Sobotica, 18. maja. Danes je iz raznih krajev Prekmurja krenilo na pot 64 štafet, ki nosijo pozdrave maršalu Titu. Glavna štafeta je krenila jutraj za naftnega polja pri Dolnji Lendavi proti Murski Soboti. Povsod na poti je prebivalstvo pripravilo štafetam lepe sprejeme. Dopolnede so se vse štafete sestale v Murski Soboti, kjer jih je z godbo pričakovalo več tisoč ljudi. Štafete je v Murski So-

dobro uro pred prihodom štafet so se začele stekati na glavni trg posamezne krajevne štafete, od katerih sta bili posebno burno pozdravljeni štafeta, ki je začela svojo pot na kraju, kjer je padel junaka smrti pohorski bataljon, in štafeta z grobov talcev pod Pohorjem.

Pod častno tribuno na Glavnem trgu, kjer so bili zbrani zastopniki oblasti in JLA Maribora, so prihajale vsake nekaj minut nove štafete. Tekli so mladinci in mladinke, pionirski odredi, delavci in delavke številnih mariborskih tovarn, gasilci, taborniki, športniki, pripadniki TVD Partizana in naše vojske, katerih pestrost se je stopnjevala v vseh mogočih barvah.

Končno so nekaj minut pred 14. uro zadonele fanfare in napovedale prihod glavnih štafet. Od mosta proti Glavnemu trgu je zavila reka tekačev in tekačev, ki so v pospešenem tempu tekli zadnjih nekaj sto metrov do cilja. To je bila štafeta, ki je začela teči ob 8.20 od Zeleznih dveri. Komaj je glavni tekač izročil štafeto palico s pozdravi maršalu, se je pokazala na levi še nova kolona tekačev, spremnjana od številnih motociklistov, avtomobilistov, kolesarjev in jezdcev. To je bila štafeta, ki je začela svojo pot že ob 7.30 v Dolnji Lendavi in je prispela na mariborski Glavni trg.

Burno pozdravljeni od tisočev mladincev in mladink ter delovnih ljudi so se tekači obeh štafet postavili pred tribuno, naskar je nosilec štafete stopil pred mikrofonom ter sporočil našemu maršalu tople pozdrave in najboljše želje za njegov rojstni dan v jemu desetstičev ljudi z naše severne meje.

Pred mikrofonom je stopil nato predsednik Sveta za kulturo in prosveto pri MLO tov. Anton Frimc, ki je v kratkem nagovoru poudaril, da so se tudi delovni ljudje Maribora in vseh krajev s severne meje zbrali, da pošljejo maršalu Titu najpristnejše čestitke za njegov 62. rojstni dan.

Pristote sta nato pozdravila še podpredsednik OLO Maribor inž. Budihna in zastopnik JLA polkovnik Bogomil Gabre. Po odieranju državne himne in čitanju resolucije, ki so jo poslali maršalu za rojstni dan delovni ljudje Maribora, je nadaljevala ena od glavnih štafet pot proti Slovenski Bistrici in Konjicam, druga pa pot proti Dravogradu.

ŠTAFETA IZ KOPRSKEGA OKRAJA

Koper, 18. maja. Danes opoldne je z Debelega rtiča pri Ankaranu odpotovala štafeta mladine, ki nosi pozdrave in čestitke prebivalstva koprškega okraja maršalu Titu za njegov 62. rojstni dan. Pri odhodu je nosilec želela srečno pot množici domačinov z zastavami in cvetjem. V Čezarjih-Pobegih so štafeto sprejeli

Danes ob 17. uri slovesen sprejem Titove štafete pri Narodnem domu v Ljubljani

Tekači so prispeli v Koper kmalu po 18. kjer jih je spet sprejela velika množica prebivalstva, pozdravne besede pa sta izrekla predstavnik OKKZ Albin Čotar in Pino Tomazin.

V poslanici, ki jo pošilja prebivalstvo koprškega okraja je poudarjeno predvsem to, da vse ljudstvo te cone srečno in zadovoljno gleda v bodočnost, čeprav o usodi tega kraja še ni zapisana zadnja beseda.

boli pozdravil predsednik MLO, ki je prebral številne pozdrave in čestitke maršalu Titu za rojstni dan. Prebivalstvo vasi Polana, ki je rojstni kraj prekmurskega pisatelja Miška Kranjca, prvega urednika »Ljudske pravice«, je tudi poslalo posebno povabilo maršalu Titu, naj bi letos ob veliki svečanosti, ki bo za proslavo 20. letnice izhajanja »Ljudske pravice« v Prekmurju, obiskal Prekmurje.



Štafeta brodarjev je ponesla štafeto palico včeraj opoldne po Ljubljani in Savi v Krško, kjer jo bodo prevzeli hrvaški brodarji.

Bogat spored mladinskega tedna v Kočevju

Kočevje, 18. maja. Nocoj ob 18. je prispela v Kočevje Titova štafeta, sestavljena iz dveh vej in sicer iz Crnomlja in iz Oslinice, ki sta se združili pri partizanskem spomeniku v Kočevju. Skoraj po vseh vaseh je ljudstvo tople pozdravljalo štafeto. V Kočevju je bil na glavnem trgu svečan sprejem. V Spalirju je bilo mnogo mladine predvojske vzgoje, igrala pa je rudarska godba iz Kočevja. Na slavnostno okrašenih tribunah je štafeto polico sprejel podpredsednik okrajnega ljudskega odbora Jože Košir, ki je imel pozdravni nagovor.

in nogometne tekme med društvi okraja, štafeto kolesarsko tekmo, taborne ognje, nastope cibicanov in pionirjev ter drugo. Mladina se prizadeva, da bo ta teden, ki je posvečen rojstnemu dnevu maršala Tita, kar najlepše proslavila.

Primorska štafeta

Nova Gorica, 18. maja. Titovo štafeto, ki je danes ob 14.30 krenila iz Bovca, je ljudstvo vzdolž Soške doline navdušeno pozdravljalo. Večji mitingi so bili razen v Bovcu tudi v Kobarižu, Tolminu in Kanalu. V Solkanu jo je proti večeru sprejela velika množica ljudi, med njimi mladina s prizganimi baklami ter godba tovarne pohištva »Edvard Kardelj«. Po vseh partizanskih krajih, skopi katere je šla, so ljudje obiskali štafeto s cvetjem. Jutri jutraj ob 7.30 odšla proti Razdrtemu, kjer se bo ob 11. dopoldne združila s štafeto iz Kopa in Sežana.

Kdo je ta izvrstni lovec? Nihče drugi kot Jodyjev oče Penny Baxter. Seveda to ni njegovo pravo ime, namreč Penny. Prijelo se ga je le zaradi njegove drobne in na videz neznatne postave. Penny je najmanjši angleški novičnik, nekakšna para po naše. Sicer je Jodyjevemu očetu ime Ezra, toda tako ga kliče le njegova žena, Jodyjeva mati, in še ta samo tedaj, kadar hoče biti zelo stroga.

In ime Penny je zares smešno, kajti Penny Baxter ni nikakršna uboga para. Pač se mora neprestano truditi z vsemi svojimi močmi, da preživlja svojo družino.



nico, krčiti mora divjino, obdelovati svoje polje in ga braniti pred gozdnimi živalmi. Toda zaradi tega še malo ni čemer. Vedno je vever in šegav in doživljal je celo vrsto umešanih zgodbic, ki jih rad pripoveduje na večer ob svoji pipici. Trdo življenje ga je vzgojilo v odličnega in pogumnega moža, v korenjaka, ki pozna vse človeške težave in mu baje v prsih zlato srce. Nadvse rad ima svojega fanta, Jodyja pa ga najbolj obdružuje zaradi tega, ker je lovec, da mu ni para daleč naokoli.

Na sliki ga vidimo z njegovima zvestima lovskima pomočnikoma Julijo in Ripom. Tudi ta dva sta korenjaka, ki bosta ukrotila še marsikatero divjo zverino. Pravkar sta našla sled. Ali je srnjak? Morda medved ali celo panter?... Penny že dviga puško...

Zdaj jih moramo zapustiti, voščimo jim lahko samo srečen lov. Toda kmalu bo prišel dan, ko ne bomo več ostajali doma, marveč bomo šli zraven, skozi zaraščene hoste in varljivo močvirja, kjer preže neznane nevarnosti in kjer se skriva toliko neznanih lepot...

Torej pazite, da ne zamudite te priložnosti in da vam ne uide nobena številka Slovenskega poročevalca!

DNEVNE vesti

KOLEDAR
SREDA, 19. maja: Vitoslava.
ČETREK, 20. maja: Bernard.

Na današnji dan leta 1944 so borci Brestovskega oddelka skupaj z Gerbaldskimi napadli sovražno postojanko pri Atimisu.

20. maja 1734 je bil v Breznici na Gorjanskem rojen čebelar in slikar ANTON JANSKA.

20. V. 1799 je bil rojen francoski pisatelj HONORE DE BALZAC.

20. maja 1851 je umrl v Zagrebu hrvatski pesnik STANKO VRAZ, rojen 1. 1810 v Cerovcu pri Ljutomeru.

Leta XV. divizije so 20. V. 1944 kazale postojanko Mirno poč.

10 let v službi ljudstva. V domu »Maksas Perca« v Kotnikovi ulici je odprta razstava, ki prikazuje uspehe naše varnostne službe v borbi proti sovražnikom ljudstva ter napredek vseh vej te službe. Izredno zanimiva razstava je odprta za javnost vsak dan med 9. in 13. uro.

Sestanek Posavskega akademskega kluba bo v četrtek, 20. t. m. ob 8. uri zvečer v Univerzi, soba 80.

Člane Kluba kulturnih delavcev vabilo v petek, 21. maja ob pol 21. uri k predavanju domačih plastičnih filmov s kratkim predavanjem univ. doc. Janka Branca. O problematiki tridimenzionalnega filma.

ŠE NEKAJ...

Najdeno človeško okostje

Pretekli teden so dijaki gimnazije v Solihci ob Dravi šli na izlet na Zgornji vrh na Pohorje, kjer so našli človeško okostje. Komisija je ugotovila, da je to okostje okrog 70 let staro človeka, ki je moral umreti lani. Identiteta ni bilo mogoče ugotoviti, ker niso našli ob okostju nobenega dokumenta.

Izšedli so vlomilsko tolpo

Organi Tajništva za notranje zadeve v Ljutomeru so pred nekaj dnevi izsledili skupino 8 vlomilcev, ki so se specializirali za vlope v kmetijske zadruge in razne trgovine. V

DEVIZNI TEČAJI

Na dev. obračunskem mestu v Ljubljani so bili na posebnem sestanku, 18. maja zaključki po naslednjih tečajih:
Italijanska lira 135.— (124,89, 152,93, 178); holandski forint 22.000.— (20.224,58, 21.325,91, 170); obr. dolar Finska — (596,50, 99); obr. dolar Norveške — (643,03, 650.—, 116); obr. dolar Izrael 605.— (600,93, 605,17, 101).

Opomba: številke v oklepaju pomenijo: 1. število predhodni srednji tečaj FLR, 2. število srednji tečaj FLR, 3. število ažio v %, črtico za označbo deviz ni bilo zaključkov v Ljubljani.

Situacija: V prodaji so bile le devizne ital. lire, holandske fortine in finski, norveški ter izraelski obračunski dolarji. V Ljubljani so norveški (15.000) in finski (5.000) dolarji ostali neprodani, ker kupci nimajo potrebe po tej devizi. Precejšen porast tečaja ital. lire in holandskega fortina ima glavni vzrok v tem, da so bile ponujene količine glede na povpraševanje nizke in ker ni bilo razpoložljivih drugih deviz, kar sili nekatere kupce, da skušajo kupiti malo, ki ga sicer navedljavajo drugje.

Prihodnji posebni sestanki bo 27. maja.

Na debelo sta prekupevala

Ivan Koren in njegova žena Marija iz Dobrave v celjski okolici sta se kar na debelo bavila z nedovoljeno trgovino. Koren je kavarni »Evropic« v Celju prodal 63 kg, restavraciji »Na Na« v Celju pa 16 kg prave kave. Pri tem je zadlužil najmanj 20.000 din. Njegova žena pa je prodajala svilene rute italijanskega izvora. Dvema človekoma v Celju je izročila 80 ur za nadaljnjo prodajo, invalidskemu podjetju v Celju pa je dala komisije prodajo 47 ur. Pri preiskavi so na njenem domu našli okrog 100 ur. Sosedje Korenovih so se čudili, odkod potrat, v kateri sta živila Koronova. Mi se pa čudimo podjetjem, da so kupovali od posameznikov take količine blaga, ko je vendar v vseh trgovinah takega blaga na pretek.

M. C.

MOTOX — MOTOX — MOTOX je edino sredstvo, da obvaruje Vašo obleko pred molji!

GLEDALIŠČE

DRAMA
Sreda, 19. maja ob 20: Shakespeare, Romeo in Julija. Izven (Julija — Duša Počkajeva, Romeo — Andrej Kurent, Mercutio — Jurij Souček).
Četrtek, 20. maja ob 20: Gorki, Vasa Zelenovca. Izven. (Raisa — Helena Erjavčeva, Natalija — Vika Grilova, Polja — Duša Počkajeva).
Petek, 21. maja ob 15:30: Gorki, Vasa Zelenovca. Abonma red Petek popoldanski.
Sobota, 22. maja ob 20: Shakespeare, Romeo in Julija. Abonma red K.
Nedelja, 23. maja ob 20: Shakespeare, Romeo in Julija. Izven in za podeželje.

OPERA
Sreda, 19. maja ob 19:30: Rossini, Seviljski brivec. Izven.
Četrtek, 20. maja ob 19:30: Gluck, Ifigenija na Tavridi. Abonma red H.
Petek, 21. maja ob 14: Verdi, Trubadur. Zaključena predstava za 1. gennazijev v Celju.
Ob 20: Dramski večer študentov Akademije za igriško umetnost — v okviru prireditve študentskega festivala.
Sobota, 22. maja ob 19:30: Prokofjev: »Zaljubljen v tri orkestr«. Abonma red E.
Nedelja, 23. maja ob 19:30: Massenet, Werther. Gostovanje Rud. Francila. Izven in za podeželje.

STUDENTSKI FESTIVAL
19. V. 1954 ob 20. uri v dvorani Doma zelezničarjev na Trgu Osvobodilne fronte:
Literarni večer študentov Ljubljanske univerze. Borejto: Kajetan Kovič, Janez Menart, Ciril Zlobec, Saša Vuga.
20. V. 1954 ob 20. uri v Filharmonični dvorani:
Koncert slušateljev Akademije za glasbo v Ljubljani. Izvajajo skladbe študentov Kompozitivov: Marijana Fajdice, Ivota Petrica, Alojza Srebotnjaka, Samota Vremšaka. Nadalje izvajajo skladbe: Matjažič, Lipovčica, Haštaturjana, Bartoka, Skriabinina, Berudina, Grahšajnova, Masseneta, Kozine. Izvajajo študente Akademije za glasbo: violonisti: Rok Klopčič, Solopelci: D. Ročnik, Jasna Stilič, Janez Triller; fagotist Vladimir Černe; pianisti: Dika Rančigaj, Fajdica Marijan, Ambrozet Ermenji, Egelman Leon. Vstopnice v predprodaji in koncertni poslovalnici.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA
Gledališka pasaža

Sreda, 19. maja ob 20: Slavko Grum, »Dogodek v mestu Gogla«. Red Sreda. Vstopnice so v prodaji.
Četrtek, 20. maja ob 20: F. H. Hebert, »Vsih sto let«. Zaključena predstava za TSS I. (Slater, Veber).
Petek, 21. maja ob 20: Slavko Grum, »Dogodek v mestu Gogla«. Abonma red Petek. Vstopnice so v prodaji.
Sobota, 22. maja ob 20: Aristofanes, Lisistrata. Izven.

SENČAKOBSKO GLEDALIŠČE — Ljubljana — Mestni dom

Sobota, 22. maja ob 20: W. Lichtenberg: »Veselo potovanje«, veseloigra.
Nedelja, 23. maja ob 16: Skufca: »Trnuljčica«, pravljnična igra z godbo, petjem in plesom.
Nedelja, 23. maja ob 20: W. Lichtenberg: »Veselo potovanje«, veseloigra.
V soboto in nedeljo bosta zadnji večerni uprizoritvi duhovite veseloigre »Veselo potovanje«. V nedeljo popoldne ob 15. uri pa bo zadnja uprizoritev pravljnične igre »Trnuljčica«. Prodaja vstopnic od petka dalje. Rezerviranje tel. št. 0223.
Premiera veseloigre z godbo in petjem »Kam iz zadreg«.

MESTNO LUTKOVNO GLEDALIŠČE — MARIONETE Levstikov (Sentjakovski) trg

Petek, 21. maja ob 17:30: Kurent: »Obuti maček«.
Sobota, 22. maja ob 17:30: Pen-gov: »Smončič: »Zlata ribica«.
Nedelja, 23. maja ob 11: Tauber-Novy: »Močja in živali«.
Torek, 25. maja ob 15:30: Tauber-Novy: »Močja in živali«. Zaključena predstava za Osnovno šolo Moste.
Prodaja vstopnic za vse predstave od petka dalje od 11. do 12.30 pri blagajni Mestnega gledališča v Gledališki pasaži. Blagajna v gledališču je odprta pol ure pred predstavo.
Podeželske šole, ki žele svoj izlet v Ljubljano združiti z ogledom predstave v marionetnem gledališču, prosil upravo, da sponožijo po možnosti en teden prejet dan, uro, število otrok in naslov predstave katero si žele ogledati.

PREFRNOVO GLEDALIŠČE KRANI

Četrtek, 20. maja ob 20: Maxwell Anderson, »Zašto je sonce«. Red A in Izven.
Sobota, 22. maja ob 19:30: Ivo Vojnovič, »Ekvinokelj«. Gostovanje v Kulturnem domu v Kropi.
Nedelja, 23. maja ob 18: Maxwell Anderson, »Zašto je sonce«. Izven in za podeželje.

MESTNO GLEDALIŠČE JESENICE

Sreda, 19. maja ob 19:30: Tijardovič, »Mala Floranica«. Zaključena predstava za 1. razred.
Četrtek, 20. maja ob 19:30: Tijardovič, »Mala Floranica«.
Petek, 21. maja ob 19:30: Tijardovič, »Mala Floranica«.
Sobota, 22. maja ob 19:30: Shakespeare, »Othello«.
Nedelja, 23. maja ob 19:30: Shakespeare, »Othello«.

PREDAVANJA

Slovensko zdravniško društvo vabi zdravnike in medicinske predavatelje tov. prof. dr. Franc Novak: »O kontracepciji«. Predavanje bo v petek, 21. maja ob 19.30 uri v predavalnici Interne klinike v Ljubljani.

Slovenska akademija znanosti in umetnosti vabi na javno znatveno predavanje, ki je namenjeno širšim interesiranim krogi. 20. maja ob 18. uri bo predaval v dvorani S.A.Z.U. akademik dr. Božidar Breclj. Tema: »Klinične izkušnje s homolotransplantacijami konserviranega kostnega tkiva«.

LJUBSKA UNIVERZA V CELJU

Jutri v četrtek, 20. maja ob 19.30 bo v predavalnici na učiteljski predaval slovenski alpinist prof. Ciril Debeljak o temi: Alpinizem.

Govorilo o svojih doživljajih in stroških starih podrobnosti pa o svojih podvzkih v Dolomiti. — Sklepične slike.

Vijudno vabljeno!

KONCERTI

Glasbena šola v Postojni priredi v četrtek, 20. maja ob 20. uri v Domu kulturne javno produkcijo z nastopom gojenec klavirskega in violinskega oddelka za klavir Janje Zupančič-Bizjakove, iz razreda red. prof. Anona Ravnika. Na sporedu Bach, Beethove, Milojević, Bartok, Dvorak, Chopin. Vstopnice v koncertni poslovalnici.

AKADEMIJA ZA GLASBO priredi v petek, 21. t. m., ob 20. uri v veliki dvorani Slovenske filharmonije klavirski večer absolventke III. oddelka za klavir Janje Zupančič-Bizjakove, iz razreda red. prof. Anona Ravnika. Na sporedu Bach, Beethove, Milojević, Bartok, Dvorak, Chopin. Vstopnice v koncertni poslovalnici.

OBVESTILA

OBJAVA
Mestni ljudski odbor glavnega mesta Ljubljane obvešča obitnike in svobodne poklice, da je seznan predlogov davčnih osnov za leto 1953, ki jih je sestavila Finančna uprava MLO, razgrnjen za davčne zavezance v prostorih Mestne obrtne zbornice (Magistrat) in Finančne uprave (Kresja) v času od 20. do 30. maja 1954.

Davčne komisije bodo predloge davčnih osnov za leto 1953 obravnavale na javnih sejah od 1. junija 1954 dalje. O razporedu javnih sej bo obveščena Obrtna zbornica in se bo tozadevni razglas tudi nahajal na uradni deski. V istem času bodo pri pristojnih Občinskih ljudskih odborih v Polju in Sentvidu razgrnjeni predlogi davčnih osnov za leto 1953 za vse obitnike in svobodne poklice, ki so obdavčeni pri Občinskih Sentvid in Polje. — Tajništvo MLO.

UPRAVA PODJETJA »INDUSTRIJA PLATNENIH IZDELKOV JARŠE, p. Domžale« bo sprejela v šolskem letu 1954/55 v uk naslednje štetovalce:

- 10 vajencev ali vajenk za tkalsko obrt (industrijo),
- 4 vajence ali vajenke za predelavo lanu in konoplje,
- 2 vajenke za tekstilne barvalce,
- 2 vajenke za apraterje bobažnih tkanin,
- 2 vajenke za obratne elektrifikacije,
- 6 vajence za strojne ključavničarje.

Pogoji: Vajenci za tkalce, predelavce, barvalce in apraterje morajo biti stari najmanj 15 let, da so telesno in duševno zdravi, da imajo veselite do tkalstva ali predelave, barvanja in aprature ter, da imajo z uspehom dovršeno najmanj osnovno šolo ali 2 razreda gimnazije.

Pogoji: Vajenci za tkalce, predelavce, barvalce in apraterje morajo biti stari najmanj 15 let, da so telesno in duševno zdravi, da imajo veselite do tkalstva ali predelave, barvanja in aprature ter, da imajo z uspehom dovršeno najmanj osnovno šolo ali 2 razreda gimnazije.

Učna doba za vse zgoraj navedene poklice traja v smislu pravilnika o stroških in nakoli (Ur. list FLR št. 10/1950) 36 mesecev. Sprejete vaje bo podjetje nagrajevalo na trediti o nagrajevanju vajencev.

Ker podjetje ima razpoložljivih stanovanj pridelo v počev sva vajenci iz bližnje okolice vstopnice.

Podjetje bo sprejelo vaje v sklopu s njihovimi skrbniki učne pogodbe od 1. junija do 30. septembra 1954.

UMRLI

V globoko žalostni sporočamo, da je umrl naš ljubljani oče, dedek, pradedek in brat

SKRBA ANTON

Pogreb draga pokojnika bo v sredo, 19. V. 1954, ob 16. uri v Zal — Nikolajevski misliki vežici.

Zaljubljeni otroci in ostalo sorodstvo. Crna vas, 17. V. 1954.

JANKA GUCEK ml. sodnika okrajnega sodišča

se vsem, ki ste ga spomnili na njegovi zadnji poti, zasili njegov prani grob s cvetjem in nam izrazili sožalje, iskreno zahvaljujemo. Posebna zahvala pa govornikom tovarišem Zelnjovcu in Haselu, kakor tudi pevcom za pretresljive žalostnice.

Ljubljana, Maribor, Braslovče. Zaljubljeni oštali.

Z 20. majem 1954 bo vozil redno ob delavnih avtobus na progi Ljubljana-Kranj

odhod	Ljubljana	prihod	12.10
8.10	Št. Vid	12.00	
8.15	Medno	11.55	
8.20	Medvode	11.50	
prihod 8.40	Kranj	11.30	odhod

Vozna cena 100.— din

SAP — Ljubljana

Delovni kolektiv

Lesno industrijskega podjetja Ljubljana — obrat Preserje

čestita vsem delovnim kolektivom in ostalim občanom občine Preserje k prvemu občinskemu prazniku, 19. maju 1954

ter jim želi mnogo uspehov pri ustvarjanju lepše in boljše bodočnosti.

»SUMI«, tovarna bonbonov v Ljubljani

Išče za takojšen nastop:

mojstra — slaščičarja

za vodjo pecilnega oddelka in strojnega ključavničarja

za remontno delavnico

Ponudbe na upravo tovarne »SUMI«, Ljubljana

»SUMI«, tovarna bonbonov v Ljubljani

Išče za takojšen nastop:

mojstra — slaščičarja

za vodjo pecilnega oddelka in strojnega ključavničarja

za remontno delavnico

Globoko žalostni sporočamo, da je po dolgi bolezni umrl

MLAKAR SILVESTER, nameščenec LIP-a Ribnica v pokoji. Pokojnik leži na Zalah — Kristofova mrliška vežica, od koder bo 20. t. m. prepeljan v Ribnico.

Zaljubljeni mati, hčerki Silvica in Zdenka, družine: Huč, Nosan, Stralbe, Fric, Mlakar ter ostalo sorodstvo.

Vsem sorodnikom in znancem sporočamo žalostno vest, da je umrla naša ljubla mama, stara mama

MARIJA SEPEC

Na zadnji poti smo jo spremlili 18. maja na pokopališču na Sladko goro. — Zaljubljeni sin Joško in ostalo sorodstvo.

SGP »Pionir« gradbišče »Roto« Videm-Krško sporoča žalostno vest, da je dne 15. maja 1954 tragično preminul

ZVONKO MLAKAR transportni delavec

Pogreb nepozabnega tovariša je bil dne 17. maja 1954 na pokopališču v Krškem. Zvestega in dobrega delavca bomo ohranili v trajnem spominu. — Videm-Krško, dne 17. maja 1954. — SGP »Pionir« gradbišče Videm-Krško.

Odvetniška zbornica v Ljubljani umrl njen član

dr. IVAN STANONIK odvetnik v Celju

Iskrenega tovariša in uglednega pravnikarja ohranimo v trajnem spominu.

Izvršni odbor.

Vsem sorodnikom in znancem sporočamo žalostno vest, da nas je po dolgotrajni bolezni za vedno zapustil naš preljubi in dobi mož, očka, zet, svak in stric

LUDVIK MIKOLIC bivši ravnatelj meštanske šole v Brežicah

Pogreb draga pokojnika bo v četrtek, 20. t. m., ob 18. uri na mestno pokopališče v Brežicah. Brežice, dne 18. maja 1954.

Globoko žalujemo: žena Tončka, sin Niko, 2. ženo ter družine Mikolici, Usliakar in dr. Peček.

ZAHVALE

Vsem, ki ste počastili našo ljubljeno ženo in mamno

ALBINO PARCER, roj. FRANK na njeni zadnji poti, darovali cvetje in izrazili plemenito in usteno sožalje, prisrčna zahvala. Posebno zahvalo dolgujemo tenci organizaciji SZDL Trnovo za poslovlino besede, pevskemu zboru Centrala NB in Trnovskemu orkestru za prelepo petje.

Iskrena zahvala tov. zdravnikom Interne klinike MVS dr. Vargazonu, dr. Matku, dr. Rozinovi, dr. Pečnikovu in medicini osebu, posebej pa še tov. dr. Bojani Accettu, z njegove zdravniške pomoči na domu pokojnice.

Hvaležni Parcer Karlo in otroka Barbka in Aleš.

Vsem, ki ste počastili našo ljubljeno mamno

IVANO PAJSAR

na njeni zadnji poti, darovali cvetje, dragim Borovničarjem in č. duhovščini, prisrčna zahvala.

Hvaležni: Zitkovi, Dolničarjevi in Drovnikovi.

Ob pretežit izžub našega ljubljenega sina, brata in svaka

JANKA GUCEK ml. sodnika okrajnega sodišča

se vsem, ki ste ga spomnili na njegovi zadnji poti, zasili njegov prani grob s cvetjem in nam izrazili sožalje, iskreno zahvaljujemo. Posebna zahvala pa govornikom tovarišem Zelnjovcu in Haselu, kakor tudi pevcom za pretresljive žalostnice.

Ljubljana, Maribor, Braslovče. Zaljubljeni oštali.

Z 20. majem 1954 bo vozil redno ob delavnih avtobus na progi Ljubljana-Kranj

odhod	Ljubljana	prihod	12.10
8.10	Št. Vid	12.00	
8.15	Medno	11.55	
8.20	Medvode	11.50	
prihod 8.40	Kranj	11.30	odhod

Vozna cena 100.— din

SAP — Ljubljana

MALI OGLASI

GOSPODINSKO POMOČNICO — iščem. Naslov v ogl. odd. 7732-1

BOLNICARKA išče privatno zaposlitev. Naslov v ogl. odd. 7729-1

OKR. IN ZDRAVSTVEN. DOM Trbovlje razpisuje mesta za zbiranje za otroško zobno ambulanto Trbovlje, 2. zdravnik za sektorsko ambulanto Trbovlje in Hrastrnik ter materialnega knjigovodja za upravo OZD. — 7734-4

2 STAVBNA KLEPARJA, samostojna v delu, sprejem. Splošno kļučavničarstvo, Kamnik. 7760-1

AVTOMEHANIČ-SOFER želi zaposlitev. Naslov v ogl. odd. 7731-1

SEDLARSKI IN TAPETNIŠKI PO. MOČNIK išče službo kjerkoli na Gorjanskem. Naslov v ogl. oddelku. 7732-1

POZOR! Z inozemskimi preparati Vam napravimo najprejše ameriško hladno trajno ondudiljo. — Salom »Frank«, Copova 4. 771-2

KOLO, moško, štrapanco, prodam. Fajfar, Trnovska 25. 7735-4

ZENSKO ALI MOSKO KOLO ugodno prodam. Kotnik, Tiova 29-1. 774-

Pionirsko delo vrtojskih živinorejcev

Obmejna vas Vrtojba v go-
riškem okraju je znana bolj
po proizvodnji zgodnjega
krompirja, vrtnin in sadja,
manj pa po uspehih v živino-
reji, ki je bila vrsto let za-
radi fašističnega pritiska na
Slovence in vojnih razmer za-
nemarnjena in je celo kazalo,
da bo povsem propadla. Zlasti
je bila prizadeta med zadnjo
vojno, ki je terjala precej
žrtve ne samo pri ljudeh,
ampak tudi pri živini.

Po osvoboditvi so se vrtoj-
ski živinorejci vrgli z vso
vsemo na zboljšanje kakovo-
sti živine. Pri tem se niso
ustrahovali dela in materialnih
stroškov. Sedanje številčno
stanje živine že kaže krepak
vzpon, še bolj pa napreduje
živina v kakovosti. Kmetijska
zadruga v Vrtojbi je ustano-
vila živinorejski odsek, ki
podpira svoje člane pri priza-
devanjih za napredek živino-

reje in posveča s tem v zvezi
vso pozornost izbiri in vzreji
plemenske živine.

Dosedanje delo je pokazalo,
da se je sivojzrva (švicar-
ska) pasma živine v teh kra-
jih še najbolj obnesla. Zato
nabavljajo živinorejski odsek
zadruga že nekaj let plemen-
ske bikke te pasme. Pred letom
dni je poleg tega popisal vse
plemensko živino in uvedel
rodovniško knjigo. Hkrati je
prišel uvajati tudi molzno
kontrolno. Oktobra lani je pri-
redil v Vrtojbi zelo uspešno
prvo razstavo plemenske ži-
vine, na katero je bilo pri-
gnanih 68 plemenskih krav,
več bikcev in telic. Republi-

ški in okrajni živinorejski ter
veterinarski strokovnjaki, ki
so razstavo obiskali, so se o
njej pohvalno izrazili, poudar-
jajoč, da opravljajo vrtoj-
ski živinorejci pionirsko delo
v tem jugozahodnem delu go-
riškega okraja. Živinorejci
je zadruga od tej priložnosti
razdelila več diplom in na-
grad. Tudi na sejm plemen-
ske živine, ki je bil v zadnjih
dneh aprila letos v Ajdovšči-
ni, so dosegli vrtojbski ži-
vinorejci lep uspeh. Za plemen-
sko živino iz te vasi se zdaj
že zanimajo številne zadruga-
je naše republike in ostali
kupci iz raznih krajev drža-
ve.

K. Z.



V Vrtojbi so priredili prvo razstavo plemenske živine

Dve novi nižji gimnaziji v novomeškem okraju

Z odločbami okrajnega ljud-
skega odbora sta bili ustanov-
ljeni v novomeškem okraju
dve novi nižji gimnaziji: v
Stopičah in v Sentrupertu za
tamošnji okoliš. V Stopičah se
je vpisalo v prvi letnik gim-
nazije takoj ob začetku 41
dečk in 42 deklic. V Sentru-
peltu pa prav tako za prvi
letnik 85 dijakov.

Prav tako je bila z odločbo
OLO ustanovljena osnovna
šola v Drganjih selih pri Stra-
ži, kjer je do sedaj še niso
imeli. Iz te vasi so hodili otro-
ci v šolo v Gornje Sušice, kar
pa je zaradi slabih poti zlasti
pomladi močno oviralo reden
pouk. Ta šola je samo začas-
na, ker je v vasi le 30 šolobor-
veznih otrok, vendar je tre-
nitno ustanovitve osnovne šole
potrebna. Velike težave pa
so tudi z osnovno šolo v Smar-
jeških Toplicah, katera je tre-
nitno v kopalniških prostorih
in jo bo treba sedaj z nasto-
pom sezone izseliti. Ker ni
nobenih izgledov, da bi v tem

kraju dobili vsaj malo odgo-
varjalno prostor, bo morala ta
šola prenehati verjetno še
pred koncem šolskega leta.

(r)

Škofjeločani so slovesno proslavili svoj prvi ljudski praznik

15. in 16. maja je Škofljica praz-
novala svoj prvi ljudski praznik.
Ta praznik so proslavili na naj-
svečnejši način in se pri tem
spomnili slavnih dni pred 12 leti,
ko so partizani napadli okupator-
jevo postojanko v tem kraju. Te-
daj je odšlo v NOB 85 novih bor-
cev.

Na predvečer praznika so igrali
«Svobode» uprizorili Gogoljevo
komedijo «Revizor». Istega dne
so partizanske patrulje, ki so jih
stavljali stari borci in mladinci
predvojaške vzgoje, obiskali vse
kraje, kjer so bile partizanske
borbe.

16. maja je bila zjutraj budnica,
ob 9. uri pa slavnostna seja ob-
činskega ljudskega odbora. Po se-
ji so uprizorili napad partizanov
iz smeri Zaloga na naselje Škof-
ljica, ki ga je branila redna vojs-
ka. Po končanem napadu je bila
občinska skupščina celotno naselje,
pred spomenik padlim borcem in

DROBNE S TOLMINSKEGA

Preteklo nedeljo je bilo na Pe-
činah na Mostu na Soči od-
kritje spomenika trem padlim
borcem NOB. Spomenik so posta-
vili preživeli svojci padlih s
podporo Zveze borcev. Ob otvori-
tju je nastopil pevski zbor iz
Slapa, ki je zapel nekaj pesmi.

Pred nekaj dnevi so začeli gra-
diti od Modreja pri mostu na
Soči novo cesto, ki bo peljala od
Modreja do Tolmina. Sedanja
cesta je zelo slaba in promet,
preozka in tako ovira vsaj promet.
Za novo cesto bodo morali zgra-
diti tudi nov most čez umetno
jezero Soče. Gradnjo bo finan-
siral OLO Tolmin.

V nedeljo je igrala skupina
sindikatske podružnice tovarne
igel v Kobaridu gostovala z
dramo «Morje» v Zatočinu in
Mostu na Soči, kjer je dosegla
lep uspeh.

Šest dni nas loči od okraj-
nega mladinskega festivala v
Tolminu, ki bo 29. in 30. tega
meseca. Priprave se že zaključ-
ujejo in računajo, da bo, če bo
ugodno vreme, prišlo na prizorišče
okoli 10.000 ljudi, od tega kakih
3000 nastopajoče mladine.

Kočevsko in ribniško
postajo je treba
dograditi

Lani so pričeli graditi v
Ribnici in Kočevju prepotrebni
postajni poslopji. Medtem,
ko sta tovarni skladišči v
obeh krajih domala gotovi, se
je gradnja postaj ustavila. V
druženem planu za letošnje
leto namreč niso predvidena
sredstva za te investicije. Po-
stajni poslopji v Ribnici in
Kočevju sta postavljeni v su-
rovem stanju in bi za dovrši-
tev vseh del potrebovali približno
35 milijonov din. Prebivalci
kočevskega okraja
upravičeno vprašujejo, ali bo
dela resnično ustavljena za
eno leto?

Ljudska skupščina LRS je
v marcu dodelila precejšen
znesek za pomoč Kočevski in
eden prvih korakov k temu
cilju bi morala biti dograditev
postaj v dveh največjih
centrih kočevskega okraja.

Vsa prizadevanja, ki so jo
pokazali Kočevjarji in Ribni-
čani za procvit turizma, bo
zaman, če v teh krajih ne bo
primernih postaj.

F. T.

Žrtvam fašističnega terorja, ki sto-
ji v središču naših. Mnogi so
politični organizacije, ki so
pred spomenik vence. Popoldne
je bilo poleg zgradbe občinskega
ljudskega odbora veliko ljudsko
rajanje do poznega večera.

Marter

Uspešna akcija zavoda za transfuzijo krvi

Po uspešni akciji v Sežani je eki-
pa Zavoda za transfuzijo krvi na-
daljevala z delom v Mozirju, kjer
se mudi že drugi dan. Takoj prvi
dan se je odzvalo pozivu Rdečega
križnega društva. Akcija pa
taka priložnost prikazovanja uspeš-
nosti. Ljudje prihajajo pristojevalno
z navdušenjem, ne da bi se prej kaj
prijavljali. Ekipa bo imela na ta
način še nekaj dni polne roke dela
v Nazirju, Ljubljani in v Gornjem
gradu. S tem dejanjem pa je prebi-
valstvo gornjesavske doline tudi
dokazalo, da razume zdravstvene in
vzgojno-politične pomeni prostovoljne
kavolupolne krvodajalstva. Če je
to obnem odraz njihove visoke raz-
vite socialistične zavesti.

ne posledice pravilnega go-
spodarjenja z gozdom, čista-
jo brez zasluga tisoči, ki so
bili prej zaplenjeni s seč-
njo lesa ter spravili in raz-
rezano na žagah. Vse to je na-
rekovalo potrebo, da se v tem
Dolenjskem bazenu osnuje
večje lesno predelovalno pod-
jetje, ki bo izkoriščalo kot
surovino samo letni prirastek
lesa, te količine pa predelalo
v končne finalne in kemične
izdelke. Tako je nastala za-
misel, da se zgradi večji lesni
kombinat v središču Dolen-
jskega gozdnega bazena z bu-
kovim lesom, to je v bližini
Novega mesta. Z odobritvijo
izvršnega sveta LRS so pri-
prave za gradnjo tega kombi-
nata v teku, z gradnjo pa bo
do pričeli drugo leto. Ta kombi-
nat bo zaposloval pri pol-
nem obratu do 2000 delavcev.

(k)

Sport

Prvo kolo mladinskega državnega prvenstva

ATLETIKA

V LJUBLJANI...

To nedeljo je pričelo tekmoval-
stvo v atletiki za državno prve-
no mladinskih ekip za leto 1954. V Ljub-
ljani je nastopila samo ekipa ZAK
Ljubljana, ki je na svojem igrišču z
39 nastopajočimi mladinci dosegla
15.038 točk, kar je več kot laniški
uspeh v Ljubljani, ko je dosegla le
14.573. Tekmovalje je bilo dobro or-
ganizirano in je sodniški zbor svojo
nalogo opravil uspešno. Ker je bila
zaradi popoldanskega atletskega pro-
grama ob nogometni tekmi na sta-
dionu Odredova ekipa mladincev raz-
vzeta, je bilo verjetno to vzrok, da
ni nastopila v dvoboju. Bilo bi pa
zanimivo vedeti, če je priredil
povabil še druge ljubljanske ekipe
na tekmovalje, ali je želel tekmo-
valstvo v finalu, ko je dosegla le
dinskog rekordera Peška, ki je,
kot se sliši, te dni prestopil v drug
klub. Rezultati so bili za začetek
sezona dobri, posebej spričo tega,
da so mladinci tekmovali brez na-
spretnika.

Najboljši uspehi so: 100 m zapreke:
1. Puc J. 15.6; 100 m: Puc J. 11.5;
Zajc B. 11.6; 400 m: Juvan 54.8;
1500 m: Homan 4:15.2; Hafner 4:16.2;
daljina: Homan 6.13; Branko 6.09;
višina: Zupančič 173; palica: Franko
in Podlogar oba 305; krogla (6 kg):
Volk 12.56; kopje: Marinek 46.98;
disk 15.36; Marinek 36.66; Zupan-
čič 36.52; klavido (5 kg): Zupančič
46.29; 4x100: 48.2.

...IN V MARIBORU

V Mariboru je bilo drugače. Tam
sta kluba Železnikar in Branik po-
vabila v goste varazdinske mladince.
Vrstni red: Varazdin 13.700 točk,
Branik 12.587; Železnikar (Maribor)
11.973 točk. Pri mladincih pa so
bile najuspešnejše Varazdinke z
10.044, pred mladinkami Branika, ki
so zbrale 10.045 točke. Najboljši
uspehi so naslednji:

100 m: 11.0 m ovire: Sluga (B)
16.2; 100 m: Grims (V) 11.8; 400 m:
Miheč (B) 53.3; 1500 m: Molan (B)
4:26.0; višina: Dvorjak (B) 167; da-
ljina: Osterman (B) 604; palica: Ga-
sparac (V) 280; klavido: Bežjak (V)
36.40; krogla: Bežjak (V) 13.32.

100 m: Modrič (V) 15.7; 80 m ovire:
Kenda (B) 14.3; višina: Tribuson (V)

MARIBOR

Dežurna lekarna:
»Pri gradu«, Partizanska 1.
V četrtek »Studentci«, Gorkoga 18.
Slovensko narodno gledališče:
Sreda, ob 15: Herbert, »Vsakih sto
let«, »Gola Tama«.

Ob 20: Hristič, »Ohridska legen-
da«, Red A.
Umetnostna galerija:
Razstava akvarelov, grafik in
risb akadem. slikarja Ivana Ko-
sa in Razstava mladinske ilustraci-
cije, odprta dnevno od 9 do 16.
Prijava za ekskurzije na telefon
25-45.

RADIO MARIBOR

SREDA: 5.30 Prenos sporeda Ra-
dia Ljubljana; 7.30 Pohorski fan-
te pojo in igrajo; 7.50 Obvestila
in objave; 8.00 Veliki orkestri
igrajo lahko glasbo; 8.15 Za naše
gospodinjke; 8.20 Zabavna glasba;
8.30 Poročila; 8.40 Za dobro voljo;
od 12.00 do 23.00 Prenos sporeda
Radija Ljubljana.
ČETRTEK: 5.30 Prenos sporeda
Radija Ljubljana; 7.30 Igrajo mali
ansambli; 7.50 Obvestila in obja-
ve; 8.00 Iz opretnega sveta; 8.15
Za naše gospodinjke; 8.20 Zabavna
glasba; 8.30 Poročila; 8.40 Sloven-
ske narodne pesni pojo Tri Po-
lonce, s harmoniko spremlja Vin-
ko Držić.

Kino Maribor:
Partizan: ameriški film »Sled v
pristarišču«.
Udarnik: ameriški barvni film
»V jannoe«.
Pobrezje: ameriški film »Sled v
pristarišču«.
Studenti: ameriški barvni film
»V jannoe«.
Mestni kino Ptuj: ameriški film
»Williamsova karabinka«.
Mestni kino Murska Sobota: ameri-
ski film »Privlačne zvezde«.

in Podgoršek (B) 125; daljina: Takač
(V) 462; disk: Korosec (B) 29.97; kro-
gla: Korosec (B) 13.43 (odlični
uspehi); kopje: Njegovac (V) 25.85;
4x100: Varazdin 51.1.

Starikov memorial

V Kočevju je bilo preteklo ne-
deljo atletsko tekmovalno sredo
tudi atletski slabo pripravljeni ob-
stojateljske sekcije Odreda. Ker
zaenkrat še nekoliko mehko, zato
so bili tudi uspehi nekoliko slabši.
Vidi se, da so bili verjetno
tudi atletski slabo pripravljeni ob-
stojateljske sekcije Odreda. Ker
zaenkrat še nekoliko mehko, zato
so bili tudi uspehi nekoliko slabši.
Vidi se, da so bili verjetno
tudi atletski slabo pripravljeni ob-
stojateljske sekcije Odreda. Ker
zaenkrat še nekoliko mehko, zato
so bili tudi uspehi nekoliko slabši.

Propagandni atletski nastop je
pripravila atletska sekcija Odr-
da, ki je za to priložnost povabi-
la v goste tudi atlete iz Celja
in Maribora.

Od vseh nastopajočih iz Celja
Vipotnik (Klad) prav gotovo naj-
bolj navdušili številne desetstiče.

Na 100 metrov je zmagal Cop
(Crn) 12.4, na 300 m Oražem (Crn)
23.2, na 1000 m Simončič (Crn)
3:52.2, v metu kopja Kastelic (C)
43.91, v metu krogla Cibul (K)
13.08, v metu diska Stefančič (C)
32, v daljini Poje (K) 5.61, v viši-
ni Potrč (N. m.) in Miheč (K) 155,
v štafeti 400x200x100 Kočevje
2:44.0. V končnem plasmaju je
zmagala srednjošolska ekipa Ko-
čevja z 80 točkami pred Crno-
mjem 76 in Novim mestom 38.

Odredovi atleti dobili novo tekališče

Minulo nedeljo so Odredovi
atleti doživeli svoj veliki dan:
odprli so svoje novo urejeno tek-
kališče na stadionu ob Titovi
cesti. Vsa leta po vojni je bilo
to tekališče odprto vprašanje, ki
je že vržujalo resno skrb za ob-
stojateljske sekcije Odreda. Ker
zaenkrat še nekoliko mehko, zato
so bili tudi uspehi nekoliko slabši.
Vidi se, da so bili verjetno
tudi atletski slabo pripravljeni ob-
stojateljske sekcije Odreda. Ker
zaenkrat še nekoliko mehko, zato
so bili tudi uspehi nekoliko slabši.

Propagandni atletski nastop je
pripravila atletska sekcija Odr-
da, ki je za to priložnost povabi-
la v goste tudi atlete iz Celja
in Maribora.

Od vseh nastopajočih iz Celja
Vipotnik (Klad) prav gotovo naj-
bolj navdušili številne desetstiče.

Na 100 metrov je zmagal Cop
(Crn) 12.4, na 300 m Oražem (Crn)
23.2, na 1000 m Simončič (Crn)
3:52.2, v metu kopja Kastelic (C)
43.91, v metu krogla Cibul (K)
13.08, v metu diska Stefančič (C)
32, v daljini Poje (K) 5.61, v viši-
ni Potrč (N. m.) in Miheč (K) 155,
v štafeti 400x200x100 Kočevje
2:44.0. V končnem plasmaju je
zmagala srednjošolska ekipa Ko-
čevja z 80 točkami pred Crno-
mjem 76 in Novim mestom 38.

Na 100 metrov je zmagal Cop
(Crn) 12.4, na 300 m Oražem (Crn)
23.2, na 1000 m Simončič (Crn)
3:52.2, v metu kopja Kastelic (C)
43.91, v metu krogla Cibul (K)
13.08, v metu diska Stefančič (C)
32, v daljini Poje (K) 5.61, v viši-
ni Potrč (N. m.) in Miheč (K) 155,
v štafeti 400x200x100 Kočevje
2:44.0. V končnem plasmaju je
zmagala srednjošolska ekipa Ko-
čevja z 80 točkami pred Crno-
mjem 76 in Novim mestom 38.

Na 100 metrov je zmagal Cop
(Crn) 12.4, na 300 m Oražem (Crn)
23.2, na 1000 m Simončič (Crn)
3:52.2, v metu kopja Kastelic (C)
43.91, v metu krogla Cibul (K)
13.08, v metu diska Stefančič (C)
32, v daljini Poje (K) 5.61, v viši-
ni Potrč (N. m.) in Miheč (K) 155,
v štafeti 400x200x100 Kočevje
2:44.0. V končnem plasmaju je
zmagala srednjošolska ekipa Ko-
čevja z 80 točkami pred Crno-
mjem 76 in Novim mestom 38.

Na 100 metrov je zmagal Cop
(Crn) 12.4, na 300 m Oražem (Crn)
23.2, na 1000 m Simončič (Crn)
3:52.2, v metu kopja Kastelic (C)
43.91, v metu krogla Cibul (K)
13.08, v metu diska Stefančič (C)
32, v daljini Poje (K) 5.61, v viši-
ni Potrč (N. m.) in Miheč (K) 155,
v štafeti 400x200x100 Kočevje
2:44.0. V končnem plasmaju je
zmagala srednjošolska ekipa Ko-
čevja z 80 točkami pred Crno-
mjem 76 in Novim mestom 38.

Na 100 metrov je zmagal Cop
(Crn) 12.4, na 300 m Oražem (Crn)
23.2, na 1000 m Simončič (Crn)
3:52.2, v metu kopja Kastelic (C)
43.91, v metu krogla Cibul (K)
13.08, v metu diska Stefančič (C)
32, v daljini Poje (K) 5.61, v viši-
ni Potrč (N. m.) in Miheč (K) 155,
v štafeti 400x200x100 Kočevje
2:44.0. V končnem plasmaju je
zmagala srednjošolska ekipa Ko-
čevja z 80 točkami pred Crno-
mjem 76 in Novim mestom 38.

Na 100 metrov je zmagal Cop
(Crn) 12.4, na 300 m Oražem (Crn)
23.2, na 1000 m Simončič (Crn)
3:52.2, v metu kopja Kastelic (C)
43.91, v metu krogla Cibul (K)
13.08, v metu diska Stefančič (C)
32, v daljini Poje (K) 5.61, v viši-
ni Potrč (N. m.) in Miheč (K) 155,
v štafeti 400x200x100 Kočevje
2:44.0. V končnem plasmaju je
zmagala srednjošolska ekipa Ko-
čevja z 80 točkami pred Crno-
mjem 76 in Novim mestom 38.

Na 100 metrov je zmagal Cop
(Crn) 12.4, na 300 m Oražem (Crn)
23.2, na 1000 m Simončič (Crn)
3:52.2, v metu kopja Kastelic (C)
43.91, v metu krogla Cibul (K)
13.08, v metu diska Stefančič (C)
32, v daljini Poje (K) 5.61, v viši-
ni Potrč (N. m.) in Miheč (K) 155,
v štafeti 400x200x100 Kočevje
2:44.0. V končnem plasmaju je
zmagala srednjošolska ekipa Ko-
čevja z 80 točkami pred Crno-
mjem 76 in Novim mestom 38.

Na 100 metrov je zmagal Cop
(Crn) 12.4, na 300 m Oražem (Crn)
23.2, na 1000 m Simončič (Crn)
3:52.2, v metu kopja Kastelic (C)
43.91, v metu krogla Cibul (K)
13.08, v metu diska Stefančič (C)
32, v daljini Poje (K) 5.61, v viši-
ni Potrč (N. m.) in Miheč (K) 155,
v štafeti 400x200x100 Kočevje
2:44.0. V končnem plasmaju je
zmagala srednjošolska ekipa Ko-
čevja z 80 točkami pred Crno-
mjem 76 in Novim mestom 38.

Na 100 metrov je zmagal Cop
(Crn) 12.4, na 300 m Oražem (Crn)
23.2, na 1000 m Simončič (Crn)
3:52.2, v metu kopja Kastelic (C)
43.91, v metu krogla Cibul (K)
13.08, v metu diska Stefančič (C)
32, v daljini Poje (K) 5.61, v viši-
ni Potrč (N. m.) in Miheč (K) 155,
v štafeti 400x200x100 Kočevje
2:44.0. V končnem plasmaju je
zmagala srednjošolska ekipa Ko-
čevja z 80 točkami pred Crno-
mjem 76 in Novim mestom 38.

Na 100 metrov je zmagal Cop
(Crn) 12.4, na 300 m Oražem (Crn)
23.2, na 1000 m Simončič (Crn)
3:52.2, v metu kopja Kastelic (C)
43.91, v metu krogla Cibul (K)
13.08, v metu diska Stefančič (C)
32, v daljini Poje (K) 5.61, v viši-
ni Potrč (N. m.) in Miheč (K) 155,
v štafeti 400x200x100 Kočevje
2:44.0. V končnem plasmaju je
zmagala srednjošolska ekipa Ko-
čevja z 80 točkami pred Crno-
mjem 76 in Novim mestom 38.

Na 100 metrov je zmagal Cop
(Crn) 12.4, na 300 m Oražem (Crn)
23.2, na 1000 m Simončič (Crn)
3:52.2, v metu kopja Kastelic (C)
43.91, v metu krogla Cibul (K)
13.08, v metu diska Stefančič (C)
32, v daljini Poje (K) 5.61, v viši-
ni Potrč (N. m.) in Miheč (K) 155,
v štafeti 400x200x100 Kočevje
2:44.0. V končnem plasmaju je
zmagala srednjošolska ekipa Ko-
čevja z 80 točkami pred Crno-
mjem 76 in Novim mestom 38.

Na 100 metrov je zmagal Cop
(Crn) 12.4, na 300 m Oražem (Crn)
23.2, na 1000 m Simončič (Crn)
3:52.2, v metu kopja Kastelic (C)
43.91, v metu krogla Cibul (K)
13.08, v metu diska Stefančič (C)
32, v daljini Poje (K) 5.61, v viši-
ni Potrč (N. m.) in Miheč (K) 155,
v štafeti 400x200x100 Kočevje
2:44.0. V končnem plasmaju je
zmagala srednjošolska ekipa Ko-
čevja z 80 točkami pred Crno-
mjem 76 in Novim mestom 38.

Na 100 metrov je zmagal Cop
(Crn) 12.4, na 300 m Oražem (Crn)
23.2, na 1000 m Simončič (Crn)
3:52.2, v metu kopja Kastelic (C)
43.91, v metu krogla Cibul (K)
13.08, v metu diska Stefančič (C)
32, v daljini Poje (K) 5.61, v viši-
ni Potrč (N. m.) in Miheč (K) 155,
v štafeti 400x200x100 Kočevje
2:44.0. V končnem plasmaju je
zmagala srednjošolska ekipa Ko-
čevja z 80 točkami pred Crno-
mjem 76 in Novim mestom 38.

Na 100 metrov je zmagal Cop
(Crn) 12.4, na 300 m Oražem (Crn)
23.2, na 1000 m Simončič (Crn)
3:52.2, v metu kopja Kastelic (C)
43.91, v metu krogla Cibul (K)
13.08, v metu diska Stefančič (C)
32, v daljini Poje (K) 5.61, v viši-
ni Potrč (N. m.) in Miheč (K) 155,
v štafeti 400x200x100 Kočevje
2:44.0. V končnem plasmaju je
zmagala srednjošolska ekipa Ko-
čevja z 80 točkami pred Crno-
mjem 76 in Novim mestom 38.

Na 100 metrov je zmagal Cop
(Crn) 12.4, na 300 m Oražem (Crn)
23.2, na 1000 m Simončič (Crn)
3:52.2, v metu kopja Kastelic (C)
43.91, v metu krogla Cibul (K)
13.08, v metu diska Stefančič (C)
32, v daljini Poje (K) 5.61, v viši-
ni Potrč (N. m.) in Miheč (K) 155,
v štafeti 400x200x100 Kočevje
2:44.0. V končnem plasmaju je
zmagala srednjošolska ekipa Ko-
čevja z 80 točkami pred Crno-
mjem 76 in Novim mestom 38.

Na 100 metrov je zmagal Cop
(Crn) 12.4, na 300 m Oražem (Crn)
23.2, na 1000 m Simončič (Crn)
3:52.2, v metu kopja Kastelic (C)
43.91, v metu krogla Cibul (K)
13.08, v metu diska Stefančič (C)
32